

TROBLA

GLASILO OBČINE VELIKE LAŠČE datum izida: 29. januar 2009

-
- *Pogovor
z Antonom Zakrajškom
ob desetletnici
županovanja*
 - *Peter Opeka med nami*

KAZALO:

Pogovor z županom Antonom Zakrajškom	3
Pridobitve v desetih letih županovanja Antona Zakrajška	10
Božično-novoletni koncert	14
Peter Opeka v Sloveniji	15
Krajevni urad v novih prostorih, odvoz kosovnega materiala	16
Preselitev davčnega urada Ljubljana	17
Naravoslovje v vrtcu, zimski športni dan	18
Mladi v finalu MDO, medobčinske igre za starejše učence	19
Športni kviz 2008, poziv Javnega zavoda Trubarjevi kraji	20
Otvoritev razstave ustvarjalcev v kovini	21
Poročilo Javnega zavoda Trubarjevi kraji	22
Dan odprtih vrat slovenske kulture v trubarjevih krajih	24
Čestitke in vabila	25
Pogum besede, Baletna urica	26
Koncert Velikolaške vokalne skupine	27
Koncert Dobrepoljske godbe, 15. srečanje harmonikarjev	28
Nogomet	30
Namizni tenis	31
Preprostost. Ste lahko popolnoma sproščeni	32
Hoja po Rašici	33
Kickboxing events	34
Z mladinskim društvom v Salzburgu	36
Oratorijski dan v Robu	37
LMB - plamen miru	38
Tepežkanje, koledniki	39
10. obletnica OZVVS Velike Lašče	40
Konjerejsko društvo Velike Lašče	42
Praznovanja France Borštnik, Marija Skubic	43
Podjetniške informacije	44
Težka sezona čebelarjev	45
Živimo z naravo	46
Priznanje za skrbnega lastnika gozda občanu Velikih Lašč	47
Obrezovanje sadnega drevja, Klub Gaia	48
V spomin, oglasi, obvestila	49
Miklavž je prišel med nas	50
Žive jaslice na turjaškem gradu	51
Božični čas na Gradežu	52
Obletnica rojstva Pera Damjaniča	56
Obnovljivi viri energije	57
V domu Marije in Marte v Logatcu skrbijo z ljubeznijo	58
Na obisku pri Jožetu Juvancu	59
Izzivi gospodarske krize	60
Kino spored	61
V spomin	62

TROBLA glasilo Občine Velike Lašče ISSN 1408-5852

ISSN 1408-5852

Letnik 15, številka 1,
29. januar 2009

Izhaja sedemkrat letno,
gospodinjstva v občini prejmejo
glasilo brezplačno.

Naklada: 1.510 izvodov

Izdajatelj: Občina Velike Lašče

Izdajateljski svet: Anton Zakrajšek,
Anton Benjamin Strah,

Peter Podlogar,

Urša Vesel, Andrej Kraševac,

Franci Pečnik, Urša Modic,

Jože Starič, Franci Modic

Odgovorna urednica:

Majda Kovačič Cimperman, v.d.

Uredniški odbor: Nuša Dedo Lale,

Majda Kovačič Cimperman, Ana

Porenta, Veronika Vasič, Boris Zore

Lektoriranje: Nuša Dedo Lale

Prelom: Moj Repro, d.o.o.,

Krvava Peč

Tisk: Tiskarna Peterlin, s.p.

Naslov uredništva:

Trobla, Levstikov trg 1,
1315 Velike Lašče.

Tel.: (01) 781 03 70

E-pošta: trobla@velike-lasce.si

Prispevke za Troblo lahko oddate tudi
v nabiralnik, ki se nahaja v hodniku
pritličja občinske stavbe.

Naslednja Trobla izide
18. marca 2009.
Prispevke oddajte
najpozneje
do 4. marca 2009.

Fotografija na naslovnici:
Gregor Grešak

*Vsem bralcem Troble se zahvaljujemo za
prejeta voščila in lepe želje. Hkrati vas tudi
obveščamo, da bodo naslednje številke
Troble izšle že ob sredah.*

Uredništvo

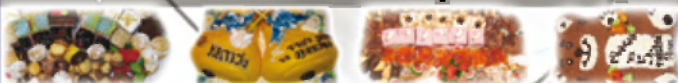
Dežurni telefon za vodovod je

051 619 577

Vodokomunalni sistemi, d.o.o.

KATJA RUPAR
DOMAČA PEKA

Vse za vaše slavje ob krstu vašega
najmlajšega, za prvo sveto obhajilo, birme,
poroke, obletnice in rojstne dneve...

VELIKI OSOBNIK 13, 1314 ROB
TELEFON: 01/788-12-85 031/835-149

POGOVOR Z ŽUPANOM ANTONOM ZAKRAJŠKOM

Župana Antona Zakrajška dobro pozna večina občanov Občine Velike Lašče, njegovo ime je znano tudi drugod po Sloveniji in povsod zelo spoštovano. V Trubarjevem letu, točneje decembra 2008, je slavil desetletnico županovanja. Posebno slovesno je bila obletnica obeležena na božično-novoletnem koncertu.

Biti župan je častno in odgovorno delo. Vsako leto županovanja pusti svoj pečat. Delo župana je delo in poslanstvo, ki ostaja zapisano v zgodovini občine.

Kako gleda na prehojeno pot zadnjih desetih let, kakšna je vizija vodenja občine v bodoče in kakšne izzive si postavlja v lokalnem, poslovnem in osebnem življenju, bomo razkrili v pogovoru z njim.

TROBLA: Biti župan več kot štiri tisoč občanov gotovo ni lahko, saj funkcija zahteva veliko odgovornosti, odločnosti, vztrajnosti, aktivnosti in morda še česa. Drži vse to?

ŽUPAN: Vsekakor. Še posebej pa opravljanje funkcije župana zahteva veliko pogajalskih spretnosti in veliko znanj s področja psihologije, ekonomije in drugih. Župan mora biti večč tudi nastopanja, kar mi je v začetku predstavljalo kar velik izziv. Predvsem pa bi rad poudaril to, da se mora župan znati prilagoditi različnim ljudem in različnim situacijam.

TROBLA: Kaj vas je navdušilo, da ste se pred več kot desetimi leti odločili kandidirati za župana? Kdo je imel odločilno vlogo pri tem?

ŽUPAN: Zdaj sem že malo pozabil, kaj me je takrat navdušilo. V kandidaturi sem videl nek izziv. Preveč je ljudi, ki samo kritizirajo, sami pa ne poskušajo delovati aktivno. Vem, da je bilo mojemu predhodniku Milanu Tekavcu težko, ker je oral ledino na tem področju. Sam sem videl nove priložnosti pri nadaljnjem razvoju Občine Velike Lašče. Odločilno vlogo pa sta imela predsednika takratne SDS in SKD, Jože Šilc in Vinko Gruden, ki sta me nagovorila h kandidaturi.

TROBLA: Če primerjate svoje prve mesece županovanja z zadnjim, desetim letom, je morda kaj drugače,

so se zgodile kakšne večje spremembe pri vodenju lokalne skupnosti?

ŽUPAN: S samim načinom vodenja občine sem imel na začetku več težav, saj takrat nisem imel izkušenj z vseh področij, s katerimi se kot župan moraš ukvarjati. Sedaj, po desetih letih županovanja, mi je vodenje občine vsekakor lažje. Dela pa vseeno ni manj, saj vsako leto prinaša nove zahteve, nova področja, ki jih država prenaša na lokalno skupnost. Tako lahko z gotovostjo trdim, da je čedalje več dela za strokovne službe občinske uprave, posledično pa tudi večje odgovornosti za župana.

TROBLA: Prva dva mandata ste funkcijo župana opravljali poklicno, zadnji dve leti pa ste se odločili za nepoklicno županovanje. Zaposlili ste se na Zavodu RS za blagovne rezerve, kjer zasedate mesto direktorja. Kaj vas je vodilo k temu in kako usklajujete dve zahtevni področji dela?

ŽUPAN: Razlog je bil enostaven. V začetku leta 2007 sem dobil ponudbo, da bi glede na mojo strokovno izobrazbo prevzel vodenje skladišča naftnih derivatov v Ortneku, ki so del Zavoda RS za blagovne rezerve. Lokacija mi je zelo ustrezala, ker je v neposredni bližini Velikih Lašč in glede na dejstvo da je občinska uprava svoje delo opravljala zelo

samostojno in odgovorno, sem to ponudbo tudi sprejel. Junija 2008 pa je odšel v pokoj direktor Zavoda RS za blagovne rezerve in sodelavci so me nagovorili, naj kandidiram na prosto mesto. Glede na dejstvo da sem že dokaj dobro poznal delo Zavoda in sem izpolnjeval vse razpisne pogoje, sem se prijavil na razpis in uspel. Vsekakor mi novo delovno mesto predstavlja velik izziv in ga z veseljem in predvsem z veliko odgovornosti tudi opravljam. Seveda pa si moram sedaj za delo na občini vzeti svoj popoldanski in večerni čas, pa tudi vikende.

TROBLA: Trenutno smo glede spora med Rusijo in Ukrajino priča hudi plinski krizi. Ali mogoče lahko kaj več poveste o dejavnosti Zavoda RS za blagovne rezerve? Ali zemeljskega plina nimate na zalogi?

Zavod RS za blagovne rezerve, ki posluje v okviru Ministrstva za gospodarstvo, deluje na podlagi Zakona o blagovnih rezervah. Program dela ter vsebino in količino blaga, ki ga moramo imeti na zalogi določi Vlada RS. Naš Zavod pa je zadolžen, da predpisano blago prekrbi, skladišči in obnavlja. Lahko povem, da imamo na zalogi nekatere živilske proizvode, proizvode za medicino, za veterino, za zaščito. Na zalogi imamo tudi določeno vrsto energentov. Evropska direktiva predpisuje le, da morajo države EU

oblikovati 90-dnevne zaloge naftnih derivatov, med katere pa zemeljski plin ne sodi. Zato ga tudi nimamo v strateških rezervah. Naj pa omenim, da imamo na zalogi določene količine utekočinjenega naftnega plina, katerega poraba se kljub krizi z zemeljskim plinom ni toliko povečala, da bi morali posegati po strateških zalogah. Toliko na splošno. Podrobnejši podatki o vsebini in količini blaga, ki ga imamo na zalogi, pa so interne narave.

TROBLA: V času vašega vodenja občine ste izpeljali številne investicije. Na področju družbenih dejavnosti se je zgradil nov vrtec in večnamenska športna dvorana, stari vrtec ste preuredili v glasbeno šolo, obnovili ste Trubarjevo domačijo, Levstikov dom, zdravstveno postajo in še marsikaj. Katera od omenjenih investicij vam je vzela največ dragocenega časa, da ste jo izpeljali tako, kot ste si zadali?

ŽUPAN: Od naštetih investicij mi je vzela največ časa izgradnja novega vrtca, kajti to je bila do tedaj največja investicija v Občini. Bilo je potrebnih veliko usklajevanj glede projektov tako s projektanti in z Ministrstvom za šolstvo in šport kot tudi z željami vodstva šole oziroma zaposlenih v vrtcu. Nato je bil potreben še dober nadzor nad izvajalci, saj je bil teren za gradnjo zelo zahteven. Omenil pa bi še obnovo gradu Turjak, ki je vi niste omenili. Ta investicija se mi je vtisnila v spomin zaradi tega, ker je bilo za njeno izpeljavo potrebnih veliko usklajevanj in lobiranja pri predstavnikih državnih institucij, predvsem na Ministrstvu za kulturo, da se je grad obnovil v tako velikem obsegu. Kompletno financiranje obnovitvenih del je šlo namreč iz državnega proračuna in treba je bilo vložiti maksimalno energije in volje, da je grad dobil današnjo podobo.

TROBLA: Na katero od teh ste najbolj ponosni, da jo imamo?

ŽUPAN: Ponosen sem na vsako novo pridobitev, s katero izboljšamo standard življenja v naši občini. Od naštetih pa vsekakor na nov vrtec, športno dvorano in obnovo gradu Turjak.

TROBLA: V tem času ste izpeljali ogromno investicij tudi na

področju komunalnih dejavnosti. Asfaltirali ste kar nekaj cestnih odsekov, zgradili nove vodovodne vrtine, postavili mnogo luči javne razsvetljave. Bi želeli kakšno investicijo posebej izpostaviti?

ŽUPAN: Glede na želje naših občanov vem, da se ti najbolj veselijo novih pridobitev na področju komunalnih dejavnosti. Vsekakor pa so bile največje in najbolj zahtevne investicije v cestno infrastrukturo: asfaltiranje ceste od Kneja proti Karlovinci, od Logarjev do Naredov in čez vse rutarske vasi in dva dokaj zahtevna asfaltiranja v Četež in Javorje na turjaškem koncu. Ponosen sem tudi, da smo usposobili kar tri nove vodovodne vrtine – v Rutah, v Podstrmecu in

ti nekatere dograjene do leta 2015. Glede na število šoloobveznih otrok razmišljamo tudi o dograditvi dodatnih učilnic na centralni osnovni šoli. Razmišljamo tudi o možnosti, da bi na Turjaku zgradili dislocirano enoto za kar nekaj oddelkov vrtca. Vsekakor pa je velika želja tudi dom starejših občanov. Na žalost na dveh razpisih nismo bili uspešni, saj so bile v prednosti občine z večjim številom prebivalcev. Ne mislimo vreči puške v koruzo in bomo postorili vse, kar je v naši moči, da bi v doglednem času prišli tudi do tega objekta. Tudi v bodoče bomo nadaljevali z investicijami v cestno infrastrukturo, saj želimo, da bi se čim prej v vse naše kraje pripeljali po asfaltnih cestah. Veliko sredstev pa bomo namenili

Štrletih, saj smo s tem zagotovili dodatne količine pitne vode. Kljub dejstvu da smo v tem času postavili več kot dvesto luči javne razsvetljave, si občani še vedno želijo dodatnih luči. Glede na nove direktive Evropske unije bo v bodoče treba javno razsvetljavo prilagoditi tej direktivi, ki narekuje varčnejšo razsvetljavo.

TROBLA: Kaj pa načrti za naprej? Je v planu kakšna nova investicija? O domu starejših občanov se govori že vrsto let. Kako kaže v bodoče?

ŽUPAN: Vsekakor imamo še precej načrtov. V večjih naseljih bo treba graditi kanalizacijske sisteme, saj bi morali po evropskih direktivah ime-

še obnovi vodovodnih sistemov, ki v nekaterih naseljih še niso najbolje urejeni.

TROBLA: Za nami je Trubarjevo leto in številne kulturne in druge prireditve. Kako gledate na preteklo leto? Kako bi ocenili izpeljane aktivnosti in kolikšno vlogo ste imeli pri tem kot župan?

ŽUPAN: Na Trubarjevo leto, ki je bilo posvečeno 500. obletnici rojstva Primoža Trubarja, me vežejo prijetni spomini. Vse prireditve in razne aktivnosti so bile izpeljane na zelo visokem nivoju. To lahko rečem z veliko odgovornostjo, saj sem se udeležil skoraj vseh, ki so se izvedle v naši občini. Udeležil sem

se tudi nekaterih prirediteljev izven občinskih meja, saj sem bil povabljen na mnoge izmed njih, pa lahko rečem, da so bile naše prireditve odlično izpeljane. Zato je prav, da je pri marsikateri od teh, ki so jih organizirali drugi izvajalci, društva in posamezniki, finančno pomagala tudi Občina Velike Lašče. Z osebnim angažiranjem sem kar precej pripomogel k dvema prireditvama. Na moje osebno povabilo se je na Trubarjevini sestal državni Častni odbor za počastitev 500. obletnice rojstva Primoža Trubarja pod vodstvom predsednika države Danila Turka. S sodelovanjem v državnem koordinacijskem odboru za državne proslave pa sem uspel skupaj s poslanko Alenko Jeraj doseči, da se osrednja državna prireditve počastitve 500. obletnice rojstva Primoža Trubarja izpelje na Rašici. Po prvotnem načrtu je bila ta prireditve planirana v Cankarjevem domu v Ljubljani. Obe omenjeni prireditvi sta bili deležni izredne medijske pozornosti, kar je bila vsekakor velika promocija naše občine.

TROBLA: Tudi sicer je kultura v naši občini pomembna, saj smo v času vašega županovanja na tem področju zelo napredovali. Posebno mesto ste dali našim ustvarjalcem Trubarju, Levstiku, Stritarju, Javoršku. Že nekaj let tečejo abonmajске predstave, poteka poletni kulturni festival, gostimo srečanje gledaliških skupin in številni drugi dogodki. Menite, da bi bilo treba dodati še kaj ali kaj spremeniti?

ŽUPAN: Vsekakor se zavedam pomena kulture v naši občini, zato sem vesel, da imamo tako aktivna kulturno-umetniška društva kot so KUD Primož Trubar, KUD Rob in KUD Marij Kogoj, ki s svojimi gledališkimi in drugimi prireditvami popestrijo dogajanje. V lanskem letu smo ustanovili tudi Javni zavod Trubarjevi kraji s sedežen na Rašici, ki je že in bo tudi v bodoče odigral osrednjo vlogo pri razvoju kulturnega poslanstva v naši občini. Vsekakor moram v okviru kulturnih dejavnosti pohvaliti aktivnosti Zavoda Parnas in Zavoda za razvijanje ustvarjalnosti, ki velikokrat s svojimi inovativnimi idejami dasta velik doprinos naši kulturi. Glede na zelo obiskane in zelo odmevne večere na Trubarjevini v čast

domovini, ki smo jih organizirali v sodelovanju s Tonetom Kuntnerjem in so potekali polnih šest let z zaključkom v Trubarjevem letu, bi želel, da bi kakšen podoben program zaživel tudi v bodoče.

TROBLA: Kaj pa turizem? Zdi se mi, da bi ga lahko zelo povezali s kulturo naših krajev. Kakšno vlogo ima tu občina?

ŽUPAN: V naši občini sta kultura in turizem močno povezana in ju nikakor ne moremo ločevati. Skoraj vse prireditve imajo tudi turistični značaj, saj je cilj vseh čim večji obisk. Na področju turistične ponudbe vidim še kar nekaj odprtih možnosti. Prepričan sem, da bi se dalo še veliko bolje izkoristiti dediščino turjaškega gradu, pa našo, še dokaj neokrnjeno naravo, predvsem v oklici Krvave peči oziroma soteske Iške. Menim, da bi tudi lik Martina Krpana morali znati bolje promovirati. Moja tiha želja je, da bi skupaj z društvi in zavodi postavili gledališko igro Martina Krpana po vzoru letnih gledališč na Muljavi ali na Studencu pri Domžalah. Občina bi tak projekt vsekakor z veseljem finančno podprla.

TROBLA: Ste kdaj razmišljali, da bi se vključili v projekt urejena domačija ali najbolj urejena vas v občini? Tako bi tudi vaški in krajevni odbori zaživel na drugačen način. Morda bi občane še bolj povežalo?

ŽUPAN: Na občini se že dalj časa trudimo in spodbujamo občane, da bi imeli lepo urejena vaška središča. Tudi preko državnih finančnih spodbud sta se pred leti že uredili vaški središči v Dvorski vasi in na Mali Slevici. V zadnjem času pa so se lepo uredila naselja Velike Lašče, Rašica, Velika Slevica, Gradež in Retje. Rezultat te urenjenosti sta tudi priznanji Turistične zveze Slovenije, ki sta ju za svojo urenjenost pridobili Rašica in Retje. Tudi za urenjenost Velikih Lašč smo dobili kar precej pohval. Zato bomo z ureditvami krajevnih središč nadaljevali tudi v prihodnje. Še bolj pa sem vesel dejstva, da so pri vseh naštetih ureditvah vasi velik delež prispevali tudi občani s prostovoljnimi delom.

TROBLA: Pomembno mesto ima v naši občini tudi šport. Z izgradnjo večnamenske športne dvorane smo

pridobili pomemben objekt tako za učence šole kot občane. Imamo številna društva, ki delujejo zelo aktivno. Kako ocenjujete delo športnih društev? Kako je z aktivnostmi v novi športni dvorani? Kakšna je vaša vizija na področju športa v bodoče?

ŽUPAN: Zelo sem vesel, da se veliko mladih udeleži tudi v športu. Naj omenim samo občinsko nogometno ligo in pa tudi sistematično delo Nogometnega kluba Velike Lašče z mladimi, saj njihove selekcije dosegajo izredne rezultate na medobčinskih in regijskih tekmovanjih. Vsekakor bo k večjemu razvoju športnih dejavnosti pripomogla nova športna dvorana, ki je v popoldanskih in večernih urah že polno zasedena. V bodoče pa na področju športa želim, da bi na Rašici zgradili športno-rekreacijski center za katerega že imamo idejne načrte. Na žalost pa se zatika pri pridobitvi soglasja s strani državnih organov, Zavoda za naravno in kulturno dediščino. Ta center bi združeval kar nekaj igrišč – nogometno igrišče na travi, igrišče za odbojko, plezalno steno, veslanje na vodi, predviden je prostor za piknike, za pozimi pa bi postavili drsališče na ledu. Glede na veliko tradicijo smučarskih skokov v Dvorski vasi želim, da bi posodobili skakalnico in s tem omogočili izvedbo skokov tudi v bodoče. Obstaja velika možnost, da bi s sponzorskimi sredstvi skakalnico opremili tudi s plastiko, kar bi omogočalo skoke tudi poleti. Pri tem projektu zaenkrat predstavlja največji problem lastništvo zemljišč. Upam, da se bomo tudi o tem enkrat uspešno dogovorili, saj bi bila izvedba smučarskih skokov tudi poleti velika popestritev športnega dogajanja pri nas.

TROBLA: Deset let deluje tudi Županov sklad. Pobuda je vaša in mislim, da ste edini v Sloveniji, ki ste se odločili za ustanovitev takega sklada. Kje ste dobili idejo za to? Kako se sklad financira?

ŽUPAN: Ko sem pred mojimi prvimi volitvami za župana hodil po naši občini sem zaznal stiske nekaterih naših občanov. Že takrat sem se odločil, da bom v primeru izvolitve, ustanovil dobrodelni sklad, iz katerega bom pomagal našim občanom, ki bi se iz različnih razlogov znašli

v stiskah. Sklad se financira na različne načine. Največ sredstev vsako leto zberemo na dobrodelnem županovem plesu in dobrodelnem koncertu. Sredstva v sklad pa prispevajo tudi podjetniki in razne organizacije, nekateri svetniki se odpovedo delu sejnin, že deset let pa del moje županske plače v sklad namenjam tudi sam. Zelo vesel pa sem donacij tudi mnogih drugih posameznikov tako iz naše občine kot tudi izven nje.

TROBLA: Komu namenjate sredstva? Imate kakšen podatek, koliko denarja je že bilo zbranega v vseh letih in kolikim ste že pomagali s sredstvi županovega sklada?

ŽUPAN: Sredstva sklada namenjamo za različne namene. Za vsako šolsko leto našim dijakom in študentom podelimo nekaj štipendij in enkratnih pomoči. Financiramo tudi druge dejavnosti mladih kot tudi različne dobrodelne akcije, sklad pa priskoči na pomoč tudi družinam, ki so se znašle v težkih situacijah. Sklad se je pred leti pridružil civilni pobudi pri organizaciji zbiranja pomoči po rušilnem cunamiju v Aziji, predlani pa projektu Verjemi vase in osvoji svet svetovne popotnice Benke Pulko. Do sedaj je bilo podeljenih 18 štipendij, povprečno dve na leto, in več kot 90 enkratnih pomoči v različnih zneskih. Skupaj smo do sedaj zbrali in razdelili več kot osemdeset tisoč evrov. Dovolite mi, da se ob tej priložnosti v imenu dobitnikov pomoči iskreno zahvalim vsem donatorjem.

TROBLA: V zadnjih letih je zaživel tudi Mladinsko društvo VRT? V sodelovanju z vami so v preteklem letu pripravili dobrodelni koncert. Ste zadovoljni z aktivnostmi društva? Imate v načrtu še kakšen skupni projekt?

ŽUPAN: Zelo sem vesel, da so mladi sprejeli mojo pobudo o organiziranosti mladih in ustanovili Mladinsko društvo VRT. Kolikor mi je znano, so že v prvem, začetnem letu izpeljali vrsto aktivnosti – izlet, predavanja, mladinske večere ... Še posebej pa sem vesel, da so skoraj brez moje pomoči organizirali Dobrodelni koncert Županovega sklada. Prepričan sem, da bomo skupaj realizirali še kakšen projekt. Ob tej priložnosti bi pohvalil tudi delovanje Društva podeželske mladine, ki

združuje mlade z ljubeznijo do narave in kmetijstva, saj so se udeležili kar nekaj tekmovanj in dosegli lepe uspehe v teoretičnem in praktičnem znanju s področja kmetijstva.

TROBLA: V letu 2008 ste začeli pomembne premike na področju zdravstva v občini, saj je bilo v zadnjih letih kar nekaj težav z ZD Ljubljana, pod okriljem katerega je delovala Zdravstvena postaja v Velikih Laščah. Stekli so pogovori z ZD Ribnica o novem sodelovanju. Kako daleč smo in kako napredujejo stvari?

ŽUPAN: S 1. januarjem 2009 našim občanom zagotavlja splošne zdravstvene storitve Zdravstveni dom Ribnica, katerega soustanoviteljica je postala tudi Občina Velike Lašče. Prepričan sem, da je to, po neuspeli podelitvi koncesije, najboljša rešitev za naše občane. Tako splošno zdravstvo v naši občini ostaja v okviru javnega zdravstva. Pri prenosu dejavnosti iz ZD Ljubljana na ZD Ribnica smo bili soočeni z določenimi težavami. Glede na dejstvo da je dr. Breda Krišto izrazila željo, da bo z novim letom odšla na novo delovno mesto v Ljubljano, je ZD Ribnica takoj objavil razpis za novo zdravnico, ki bo nadomestila dr. Krišto. Enako se je zgodilo tudi z medicinsko sestro, ki je odšla z zdravnico. Na objavljen razpis za novo zdravnico se je prijavila dr. Darja Modic Likar, ki bo glede na odpovedni rok, začela z delom pri nas predvidoma aprila. Upam in želim, da bo pri nas ostala tudi dr. Milenka Vidrih Starc, za katero je bilo sicer tudi slišati, da odhaja v Ljubljano. Občina bo vsekakor še naprej zagotavljala kar najboljše pogoje za delo zdravstvenemu osebju v Zdravstveni postaji Velike Lašče. Ob tej priložnosti bi želel dati vse priznanje direktorju ZD Ribnica, dr. Rusu, ki se je zelo zavzel za našo postajo. Ne glede na začetne težave sem prepričan, da se bodo zadeve s prihodom nove zdravnice umirile, in če bo pri nas ostala še dr. Starc, bomo v okviru ZD Ribnica deležni še boljših uslug, kot smo jih bili pod okriljem ZD Ljubljana.

TROBLA: Pa se dotakniva še poslovno-obrtne cone Ločica. Kako daleč oziroma blizu je čas, ko bodo tudi podjetniki naše občine dobili primeren prostor za delovanje in opravljanje svoje dejavnosti?

ŽUPAN: Z veseljem lahko povem, da je Občina v letu 2008 odkupila celotno zemljišče obrtne cone Ločica in s tem postala njen 100% lastnik. Občinski svet je že potrdil OPPN – Občinski podrobnejši prostorski načrt – iz katerega je razvidno, za katere dejavnosti je namenjena ta obrtna cona. Tik pred zaključkom pa je že projektna dokumentacija za komunalno ureditev cone. Sedaj razmišljamo, kako bi preko javno-zasebnega partnerstva našli investitorja, ki bo komunalno uredil to obrtno cono. Upam, da pri iskanju investitorja ne bomo imeli težav. Naša želja je, da bi se cona komunalno uredila že v letošnjem letu, kar pomeni, da bi potencialni investitorji lahko svoje objekte zgradili že v letu 2010. Obrtna cona bo namenjena za obrtne, storitvene, proizvodne in trgovske dejavnosti. Želim, da bomo ne glede na napovedano recesijo uspeli prodati kar največ prostora v obrtni coni. Predvsem upam na vse tiste potencialne investitorje oziroma podjetnike, ki so se pozitivno odzvali na našo predhodno anketno povpraševanje, če bi svojo dejavnost prenesli v obrtno cono. Na podlagi ankete smo tudi izdelali OPPN.

TROBLA: Manca Košir je pred leti zapisala, da je lastna izkušnja edino, kar človeka nauči, izuči in prepriča tako celovito, da si upa reči: ZDAJ VEM. Se strinjate s to mislijo? Nam lahko zaupate kakšno vašo izkušnjo, ki potrjuje to misel?

ŽUPAN: Zanimiva misel in lahko rečem, da se zelo strinjam z njo. Vsaka zadeva, s katero se človek sam spoprime, jo izpelje in dokonča, pa tudi tista, ki morda ne uspe tako, kot si jo je zastavil, je tista, ki mu da največ. Da mu nova znanja, nove izkušnje in še marsikaj drugega, kar človeku vse pride prav pri nadaljnjem delu in izpeljavi naslednjih izzivov.

TROBLA: Občina Velike Lašče pokriva tri nekdanje krajevne skupnosti: Turjak, Rob in Velike Lašče. Prav gotovo so občani še vedno na nek način navezani na ožje lokalno okolje. Ali občutite to pri vašem delu? Kako vam uspe razporejati sredstva, voditi in izpeljati posamezne aktivnosti, da zadovoljite potrebe vseh občanov?

ŽUPAN: Na začetku mojega županovanja sem vsekakor občutil, da so občani še vedno vezani na ožja območja, ki so jih pokrivala nekdanje krajevne skupnosti. Opažam pa tudi, da je z vsakim letom te pripadnosti manj čutiti. Sam kot župan poskušam s predlogi za investicije čim bolj enakomerno pokriti vsa območja naše občine. Seveda dajem poudarek območjem,

ki so bila v preteklosti bolj zapostavljena. Glede na dokaj enakomerno zaupanje volivcev v vseh treh območjih občine, sem prepričan, da mi uspeva in da ljudje opazijo, da poskušam prisluhniti željam, ne glede na to iz katerega konca občine prihajajo.

TROBLA: Priprava občinskega proračuna zahteva veliko časa in dobro presojo, kako razdeliti sredstva na toliko področij. Vem, da se že vrsto let lotevate priprave osnutka tega zahtevnega projekta kar sami. V čem vidite prednost, da ste tako neposredno vpeti v to delo sami?

ŽUPAN: Pripravo proračuna predpisuje zakon. Samo župan je tisti, ki lahko predlaga proračun, ki ga kasneje po obravnavi sprejme občinski svet. Zato se tega držim že od vsega začetka. Pri pripravi proračuna so mi v veliko pomoč strokovni de-

lavci na občini, s katerimi skupaj pripravimo osnutek proračuna. Pri razdelitvi sredstev moramo najprej upoštevati financiranje tistih dejavnosti, kot to predpisujejo različni zakoni s področja lokalne samouprave. Sredstva, ki ostanejo, pa namenimo za različne investicije in financiranje društev. Tako pripravljen osnutek proračuna je tudi javno objavljen in nanj imajo občani, občinske svetnice in svetniki in drugi uporabniki proračuna možnost podati pripombe oziroma pripraviti amandmaje. O teh glasujejo občinski svetniki, ki končno tudi sprejmejo proračun.

TROBLA: Mislim, da se ne motim, če rečem, da je bil v naši občini v vseh desetih letih vašega vodenja proračun sprejet v predvidenem roku. Tako je bilo tudi decembra 2008. Zakaj je to tako pomembno?

ŽUPAN: Zato, da imamo na občini potem več časa za pripravo vseh aktivnosti, ki so potrebne pri izvrševanju

proračuna. Tudi izpeljava vseh postopkov, ki so potrebni za dobro izvedbo raznih investicij, je dolgotrajna in dokaj zahtevna. In vse to se lahko začne šele po sprejetju občinskega proračuna.

TROBLA: Teče vaš tretji mandat in v vsakem obdobju ste tesno sodelovali tudi z občinskimi svetniki. Sestava občinskega sveta se iz mandata v mandat nekoliko spreminja. Lahko naredite kratko primerjavo sodelovanja z vsakim od sestavov ter izpostavite prednosti oziroma pomanjkljivosti, ki ste jih zaznali. Ali je kdo od sedanjih svetnikov bil član tudi v prejšnjih dveh občinskih svetih?

ŽUPAN: Lahko rečem, da sem z vsemi tremi sestavi občinskih svetov vzpostavil korekten odnos. Vsaj tak občutek imam. Na začetku vsakega mandata sem opazil, da bi svetniki želeli ne samo odločati, temveč

nemalokrat tudi izvajati določene aktivnosti. To pa ni v skladu z zadolžitvami in odgovornostmi, ki jih imajo različni občinski organi. Naj omenim, da občinski svetniki predstavljajo zakonodajno oblast, župan pa izvršilno. Tako je vsa odgovornost za pravilno izvajanje proračuna na županu in posredno na občinski upravi, ki mora pri svojem delu upoštevati zakonske predpise in določila. Občinski svetniki ne odgovarjajo za svoje odločitve, tudi če so le-te protizakonite. Če se to slučajno zgodi, je župan tisti, ki takih odločitev ne sme izvajati, saj bi za njih odgovarjal on. Proti koncu prvih dveh mandatov je bilo opaziti nekaj povečanega nasprotovanja nekaterih svetnikov županovim predlogom, kar pa je bilo, glede na bližajoče nove lokalne volitve, tudi nekako razumljivo. Glede na dejstvo da imamo na določene zadeve tudi različne poglede, je potrebne ga z občinskimi svetniki marsikdaj kar veliko usklajevanja, saj želim, da bi kar največ raznih odločitev sprejeli kar z največjim soglasjem. In velikokrat je tako, za kar se občinskim svetnicam in svetnikom lepo zahvaljujem.

Kar se pa tiče sestave občinskih svetov, lahko rečem, da sta bila prva dva pretežno moško zastopana, v zadnjem pa je kar ena tretjina žensk, kar je dobro. Ženske predstavnice imajo mogoče bolj prefinjen odnos pri odločanju, bolj umirjen način izražanja svojih stališč in mislim, da je to vsekakor pozitivna sprememba.

Ja, dva sedanja občinska svetnika sta bila člana tudi v prvih dveh sestavih. To sta Joško Ahec in Matjaž Gruden.

TROBLA: V zadnjem mandatu imate tudi podžupanjo, ki vam je pri delu v pomoč. Katere naloge ste ji poverili?

ŽUPAN: Dr. Tatjana Devjak je bila podžupanja tudi v mojem prvem mandatu županovanja. Ker sva že takrat dobro sodelovala, sem jo ponovno imenoval tudi v tem mandatu. Glede na njeno strokovnost pokriva področje družbenih dejavnosti. Njeno široko znanje s tega področja, pa tudi odločnost sta mi v veliko pomoč. Sedaj ko opravljam funkcijo župana nepoklicno, pa me podžupanja marsikdaj nadomešča

tudi na raznih sestankih in prireditvah. Tudi njej se za dosedanje sodelovanje iskreno zahvaljujem.

TROBLA: Veliko vlogo imajo tudi občinski odbori občine. Kako delujejo in kakšno vlogo ste jim dali vi v vseh treh mandatih?

ŽUPAN: Delo in vlogo občinskih odborov določata Statut in Poslovnik Občine. Odbori so posvetovalno telo občinskega sveta. Običajno se sestajajo pred sejo občinskega sveta in podajo svoja mnenja k določenim točkam dnevnega reda. Velikokrat, ko gre za izvedbo kakšne bolj zapletene zadeve, pa občinske odbore poprosim za mnenje tudi sam.

TROBLA: Kakšno je vaše vodilo pri vodenju občinske uprave? Imate strokovno usposobljen, uspešen in mlad kader, v večini ženskega spola. Kako izbirate nove sodelavce?

ŽUPAN: Zavedam se, da so ljudje, s katerimi delam, najpomembnejši. Naj omenim, da sem v prvem mandatu marsikatero delo opravil sam, kasneje pa sem spoznal, da moram določene zadolžitve prenesti na sodelavce. Z njihovim strokovnim delom in znanjem moramo izpeljati še tako zapletene in zahtevne projekte.

Samo za izvedbo ene investicije je običajno treba pripraviti kar nekaj razpisov: za projektiranje, za nadzor, za gradnjo. Naj omenim, da preko občine ne vodimo le investicij v komunalnem gospodarstvu, temveč tudi vse investicije na področju predšolske in šolske vzgoje, v zdravstvu, na področju kulture in športa. Pripraviti je treba razne razpise za sofinanciranje dejavnosti in programov s področja športnih, turističnih, kulturnih, gospodarskih, kmetijskih in drugih dejavnosti. Naj omenim, da mora ena občinska uslužbenka pokrivati kar nekaj področij dela. Občinski delavci morajo neprestano spremljati tudi vso zakonodajo z njihovega področja dela, ki se v naši državi zelo hitro spreminja, kar predstavlja še dodatne težave. Prepričan sem, da imamo v naši občinski upravi strokovne in delovne uslužbenke, ki zelo dobro poznajo področje svojega dela. Nove sodelavce vedno izberemo preko javnega razpisa in kasneje preko razgovorov izberemo najustreznejšega za naš delovni tim.

TROBLA: Kako bi ocenili uspešnost in prepoznavnost naše občine v širšem prostoru?

ŽUPAN: Menim, da je Občina Velike Lašče postala v zadnjem času zelo prepoznavna. Z našo bogato kulturno dediščino, še posebej s Trubarjevo domačijo, s turjaškim gradom, z našo naravno dediščino in s pristnim odnosom do vseh obiskovalcev gradimo svoje mesto in prepoznavnost v širšem slovenskem prostoru in zunaj naših meja. Kot sem že omenil, je še posebej k promociji občine pripomoglo Trubarjevo leto 2008, saj so bili dogodki in naši kraji deležni izredne medijske pozornosti. Z velikim razumevanjem vodstva Darsa, smo uspeli na avtocestnem križu okoli Ljubljane s postavitvijo turističnih tabel, na katerih sta označena grad Turjak in Trubarjeva domačija. Marsikdaj pa za našo prepoznavnost poskrbijo tudi naša društva. Zelo sem ponosen na vsa društva kot tudi na posameznike, ki s svojo aktivnostjo popestrijo dogajanje pri nas. Nekatera društva in zavode, ki delujejo na področju kulture, sem že omenil. Želim pa izpostaviti še naslednja: Društvo podeželskih žena, ki s svojimi dobrotami poskrbi za promocijo kraja na skoraj vseh prireditvah, zelo aktivno je tudi konjerejsko društvo, ki je skupaj s podeželskimi ženami ustanovilo folklorno skupino. Zelo aktivno in prepoznavno je Društvo za ohranjanje dediščine z Gradeža, ki lepo skrbi za staro sušilnico sadja in znotraj katerega deluje zanimiva etno skupina Suhe češplje, ki so nastopale že na mnogih prireditvah izven naše občine. Spomine na osamosvojitveno vojno zelo lepo ohranjajo člani Društva veteranov vojne za Slovenijo. Društvo Krpan postaja prepoznavno z organizacijo Krpanovih iger in organiziranja državnega prvenstva v taroku, Lokostrelski klub Turjak pa po organizaciji državnega prvenstva v lokostrelstvu in dobrih rezultatih svojih članov na raznih tekmovanjih. Tudi Športno-turistično društvo Rašica me je lani prijetno presenetilo z izpeljavo nekaj lepih prireditev, za katere upam, da bodo tradicionalne. Aktivno je tudi Društvo upokojencev, znotraj katerega deluje krožek ročnih del. Želim pa omeniti še Srečka Knafeljca iz Krvave peči in Boža Zalarja z Rašice, ki s svojimi dejavnostmi poskušata v naše kraje

pripeljati nove obiskovalce. Vsem naštetim društvom, kot mogoče še kakšnemu, ki sem ga sedaj pozabil omeniti, in nekaterim posameznikom smo lahko hvaležni, da s svojimi aktivnostmi promovirajo našo občino.

TROBLA: Kako pa gledajo na vaše delo vodenja občine najožji domači, žena in otroka? Vas podpirajo pri delu? Ob vseh dnevnih aktivnostih in naporih, ste pogosto zasedeni tudi v večernem času. Kako to sprejemata sin in hčerka? Kdaj najdete čas zanj?

ŽUPAN: Vsekakor sem pri delu deležen ogromne podpore svojih domačih. Brez podpore in razumevanja dela ne bi opravljal tako zavzeto. Žena me pogosto spremlja na raznih sprejemih in prireditvah. Tudi zanjo je to določena obveznost. Morda bi raje prosti čas preživela kako drugače, pa jo obveznost do protokolarnih sprejemov nekako zavezuje. Lahko rečem, da se vedno z veseljem odzove mojemu povabilu na to ali ono srečanje, če le lahko uskladi s službenimi obveznostmi. Tudi otroka sta zelo razumevajoča. Morda je bilo prva leta težje, ko sta bila še manjša in sta potrebovala več očetove bližine. Sedaj sta že tako velika, da razume ta moje obveznosti in posledično večjo odsotnost. No, vseeno pa smo običajno v večernih urah in ob vikendih, seveda pa v času počitnic, vedno skupaj.

TROBLA: Kako pa poskrbite zase, da imate dovolj energije in moči? Kje si napolnite baterije?

ŽUPAN: Lahko rečem, da si največ energije pridobim v domačem okolju in ob hobijih. Zelo uživam pri gradnji in urejanju domačega vrta ter pri skrbi za male živali, ki jih imamo doma kar nekaj. V veliko veselje mi je zbiranje razglednic, starih in novejših, iz krajev naše občine. Naj povem, da jih imam že več kot sto, najstarejša sega v leto 1898. Želim, da bi zbirko še povečal. Zato pozivam vse naše občane, če imajo mogoče doma kakšne stare razglednice, ki prikazujejo naše kraje, da mi to sporočijo. Pripravljen sem jih odkupiti. Uživam tudi v športnih aktivnostih. Včasih sem rad igral nogomet, namizni tenis, pa tenis, tudi večkrat na teden. Na žalost pa

sem v zadnjih letih te športe opustil in mi je za to žal, vendar nikakor ne najdem več časa za to. Glede tega se bom moral popraviti in si čas spet vzeti tudi za te športne aktivnosti. V zimskem času zelo rad smučam. Sprostim se v družbi iskrenih prijateljev kot tudi ob dobri knjigi ali ogledu zanimivega filma.

TROBLA: Nam lahko zaupate kateri film ste si ogledali pred kratkim in katero knjigo nazadnje prebrali?

ŽUPAN: Pred kratkim sem si ogledal film *Mama Mia*, pred kratkim sem prebral knjigo Jeruzalem, *Jeruzalem*, ki na zelo dokumentaren in objektivni način opisuje nastanek judovske države Izrael in takratno trpljenje tako Judov kot Palestincev. Glede na trenutne aktualne razmere v Izraelu, jo priporočam v branje. Seveda pa sem v lanskem letu prebral kar nekaj knjig, ki so izšle v počastitev 500. obletnice rojstva Primoža Trubarja: *Kraji in ljudje v Trubarjevi fari*, *Trubarjev album* in *Pogum besede*.

TROBLA: Vidim, da imate odličen spomin. Nam lahko zaupate kakšen dogodek, ki se vas je osebno zelo dotaknil v teh desetih letih? Bi lahko izbrali najlepši, nepozabni dogodek, ki ste ga doživeli pri vodenju Občine?

ŽUPAN: Dogodkov, ki so se mi zgodili v teh desetih letih je veliko in težko je povedati, kateri je najlepši. Našel bom nekaj tistih, ki so se me najbolj dotaknili: otvoritve novega vrtca, glasbene šole in športne dvorane, veselje krajanov Rut, ko smo zgradili novo vodovodno vrtino, vaščanov Malih Lašč in Velike Slevice ob zaključku komunalne ureditve njihovih vasi. Na osebni ravni se me je zelo dotaknil obisk pri stoletnici Neži Gradišar pri Bavdkih, srečanje s knezom Albertom II. v Monaku ob dogodku, povezanem z misijonarjem Pedrom Opeko. Prav v posebnem spominu mi je ostalo osebno srečanje s predsednikom dr. Janezom Drnovškom, na katerem ga je zanimala tudi moja osebna izkušnja preživetja hude bolezni, podobne kot jo je takrat doživljal sam. Spominjam se pohoda po celotni Velikolaški kulturni poti leta 1999 s takratnim vodjem opozicije

Janezom Janšo, ki je izredno dobro poznal naše kraje. Prijeten spomin imam tudi na krst Petre Zakrajšek in Ane Duščak, saj sem jima, kot petima otrokoma v družini, krstni boter. Zelo se mi je vtisnil v spomin dogodek v Narodni galeriji, ko sem prejel posebno plaketo za dobroto, plemenitost in človekoljubno delo v letu 2002, ki jo v okviru vseslovenske akcije podeljuje revija Naša žena. Nepozaben mi je bil tudi podpis protokola o pobratenju s Švicarsko občino Lutzhefluh, saj je naša občina prva v Sloveniji, ki ima sklenjen tak protokol s katero občino iz Švice. Seveda pa so se mi v desetletnem županovanju zgodili tudi manj prijetni dogodki, o katerih pa raje ne bi govoril.

TROBLA: Gotovo ste ena izmed najbolj znanih oseb v domači občini in širši okolici. Kaj mislite, po čem vas naši občani najbolj poznajo oziroma si vas bodo najbolj zapomnili v prvih desetih letih županovanja?

ŽUPAN: To morate vprašati naše občane. Želim pa si, da bi si me zapomnili po odgovornem delu, uspešno zaključenih investicijah in dobrodelnosti županovega sklada.

TROBLA: V pogovoru z vami sem znova zaznala, da ste izjemno delavni in vztrajni. S svojim delom radi razveseljujete sebe, svoje domače in občane. Katere prednosti vidite v delu za druge?

ŽUPAN: Pri svojem delu se nekako poskušam držati mota županovega sklada, ki ga je zapisal William Penn. Glasi se: »Najbrž bom živel samo enkrat. Če zatorej lahko komu izkažem prijaznost ali naredim kakšno dobro delo, naj to storim sedaj, naj ne odlašam ali pozabim, saj ne bom šel večno po tej poti.« Torej, če mi je bila dana možnost, da lahko vodim lokalno skupnost in če mi je bila ta možnost dana z veliko podporo, se čutim odgovornega pri tem poslanstvu in delu za skupno dobro. Kot župan želim s svojim delom našim občanom izpolniti čim več želja in vzpostaviti pogoje za čim boljši standard bivanja. Ko vidim zadovoljne ljudi, so mi poplačane vse ure mojega dela, kar je zame največje plačilo.

TROBLA: Kaj pa vaši načrti in ideje za naprej – v lokalnem, poslovnem in osebni življenju? Jih lah-

ko razkrijete, ali so še skrivnost? Vas bodo leta 2010 na lokalnih volitvah občani spet imeli možnost voliti za župana?

ŽUPAN: Vsekakor bi želel tretji mandat zaključiti s čim več izpeljanimi projekti s katerimi sem tudi nagovoril volivce na zadnjih volitvah. Želim, da bi bila Občina uspešna tudi pri pridobitvi koncesije za nov dom ostarelih, želim, da bi javno zdravstvo uredili v zadovoljstvo vseh občanov, da bi našim otrokom ponudili najboljše pogoje na področju predšolske in šolske vzgoje, da bi mladi imeli čim več možnosti za športno in drugo udejstvovanje. Od mojih najbližjih pa si tudi v prihodnje želim razumevanja do vseh mojih obveznosti in posledično odsotnosti od doma.

O lokalnih volitvah 2010 pa še ne razmišljam, ker sem ravno sredi tretjega mandata. Za to je še dovolj časa.

TROBLA: Bi želeli še kaj sporočiti bralcem Troble?

ŽUPAN: Želel bi se zahvaliti za vse čestitke, ki so mi bile izrečene ob novem letu in ob desetletnici županovanja. Tudi v bodoče se bom trudil za uspešno vodenje občine in bom znanje, ki sem ga pridobil v teh desetih letih županovanja, uporabil še v preostalem obdobju svojega tretjega mandata.

Vesela sem, da ste si vzeli čas in se odzvali povabilu na pogovor. Želim vam veliko uspehov tudi v bodoče, veliko ustvarjalno preživetega časa in optimizma. Iskrena hvala.

Pogovor pripravila
Majda Kovačič Cimperman

»Če presojaš
posameznika takšnega,
kakršen je, bo tak ostal;
če pa ga vidiš takšnega,
kakršen naj bi bil, bo tak
tudi postal.«

Goethe

NEKAJ UTRINKOV O POMEMBNEJŠIH PRIDOBITVAH IN DOGODKIH V DESETIH LETIH ŽUPANOVANJA ANTONA ZAKRAJŠKA

1999

Na začetku 1. mandata predvsem gradnja cest in vodovodov.

2000

Občina dobi grb in zastavo.

2000

Uvedba uličnega sistema v Velikih Laščah v letu 2000.

2000

Prvi dobrodelni koncert za Županov sklad, maj 2000.

2001

Tudi občinska stavba je bila potrebna obnove.

2001 Izgradnja pločnikov v Velikih Laščah za varnejšo pot.

2003 Zaživela je obnovljena viteška dvorana na gradu Turjak.

2002 Prvi zbor slovenskih županov v Velikih Laščah.

2003 Turjak dobi novo športno igrišče.

2002 Asfalt tudi pri sv. Primožu.

2003 Obnavljal se je tudi vozni park.

2004 Velikolaški malčki vrtca Sončni žarek so se preselili v novo zgradbo.

2005 Dvorska vas dobi igrišče.

2004 Stara zgradba vrtca se v celoti preuredi za potrebe glasbene šole.

2005 Obnovljena je zdravstvena postaja.

2004 Občina Velike Lašče je prva slovenska občina, ki je s švicarsko občino Lützelflüh podpisala akt o pobratenju.

2006 Trg v Velikih Laščah je dobil novo podobo.

2006

Monaška delegacija in misijonar Pedro Opeka v Velikih Laščah.

2008

Odprta je bila nova športna dvorana.

2007

Skrb za objekte kulturne dediščine je stalna naloga občine.

2007

Oskrba s pitno vodo je še vedno ena od občinskih prioritiet – vrtina Strleti.

2008

Osrednja državna proslava v Trubarjevem letu na Rašici.

BOŽIČNO-NOVOLETNI KONCERT V VELIKIH LAŠČAH

Božično-novoletni koncert, ki je bil 26. decembra 2008 v športni dvorani v Velikih Laščah, je po številu obiskovalcev prav gotovo presegel vse dosedanje prireditve, organizirane v občini Velike Lašče.

Zaradi pestrega programa smo vsi, ki smo sodelovali pri organizaciji koncerta, pričakovali, da bodo mesta v dvorani zasedena, nismo pa pričakovali, da se bo na koncertu zbralo toliko ljudi, tako domačinov kot udeležencev iz sosednjih občin.

Prireditve, ki je bila v prvem delu namenjena počastitvi državnega praznika – dneva samostojnosti in enotnosti, se je pričela z državno himno, ki jo je zapel Mladinski pevski zbor OŠ Primoža Trubarja pod vodstvom Majde Kokošinek, za tem pa so s pesmijo Ob bistrem potoku je mlin, ki so jo peli tudi na državni proslavi na Rašici, »mlinsko kolo zavrteli do konca praznovanj ob 500. obletnici Trubarjevega rojstva«.

V prvem delu programa, ki ga je povezovala radijska in TV-voditeljica Saša Einsiedler, so nastopili še: velikolaške mažoretke, Folklorna skupina Velike Lašče in Ansambel iz Trubarjeve dežele.

V drugem delu programa pa so nastopili naši gostje: Sodraški tamburaši, Ansambel Roka Žlindre, Ansambel Svetlin in Stan-ko Petrič.

Pred zaključnim delom koncerta je župan vsem zbranim čestital ob državnem prazniku in jim zaželel vse dobro v letu 2009, občinska uprava pa je ob tej priložnosti čestitala županu Antonu Zakrajšku za desetletno uspešno vodenje občine.

Pred vrnitvijo »v svoje kraje« je zbrane nagovoril Božiček, ki je s svojim spremstvom poskrbel za dobro razpoloženje najmlajših.

Program v dvorani se je zaključil z nastopom zvezde večera Helene Blagne in upamo, da bo glede na navdušenje obiskovalcev sprejela povabilo in v tej dvorani pripravila tudi samostojen koncert.

Po zaključku koncerta je Saša Einsiedler vse povabila na ogled ognjemeta, ki je dal prireditvi tisto pravo vzdušje, potrebno za prednovoletne dni.

Besedilo Veronika Vasič, fotografije Matej Peterlin in Niko Samsa

PETER OPEKA NA OBISKU V SLOVENIJI

Znani slovenski misijonar Peter Opeka je ob koncu lanskega leta za svoje delo prejel dve visoki priznanji. V Vatikanu mu je posebno priznanje izročil papež Benedikt XVI., v Ljubljani pa je prejel odličje sv. Cirila in Metoda, ki mu ga je v imenu Slovenske škofovske konference izročil mons. Alojz Uran.

Ko je decembra prejel priznanji in zato tudi obiskal Slovenijo, si je Peter zaželel, da bi v nedeljo, 14. decembra 2008, maševal v župnijski cerkvi v Velikih Laščah, v cerkvi, v kateri je bila krščena njegova mama. Župnik Vladimir Jaksetič je z veseljem prisluhnil tej želji in predlagal, da bi mašo sooblikovali kar Petrovi sorodniki, ki jih je v teh krajih kar precej.

Z ganljivo zgodbo, opisano v knjigi *Oče Peter ali griči poguma*, v kateri ob branju spoznamo vso veličino Petrovega dela, je Petra pred sv. mašo najprej nagovoril župan Anton Zakrajšek, njegov bratranec. Nato so pri branju beril, prošenj in pozdrava miru sodelovali drugi Petrovi bratrance, sestrične in nečaki. Pri maši je sodelovala tudi Petrova sestra Lucija, ki je bila takrat prvič na obisku v Sloveniji. Seveda smo z velikim zanimanjem poslušali Petrovo pridigo, se razveselili vsakega njegovega nasmeha, s katerim nas navdihuje in nam daje moči in dobre volje. Kljub temu da se pri svojem vsakodnevem delu srečuje z revščino in s trpljenjem, je vedno poln optimizma, še posebej ko govori o ljubezni do življenja in o ljubezni do bližnjega. Mašo so s petjem popestrili pevci otroškega cerkvenega pevskega zbora pod vodstvom zborovodkinje Lidije Čop in znani operni pevec Marko Fink.

Še posebej ganljivo je bilo ob koncu maše, ko sta Petru skromno darilo izročila stric Jože in teta Štefka. V dar je dobil na lesu naslikano velikolaško župnijsko cerkev. Mladi pa so mu podarili nogometno žogo in občinski dres, saj je znano, da se Peter najraje sprosti prav ob igranju nogometa. Za konec sta Petru v čast zapela še otroški cerkveni pevski zbor in Marko Fink, Petrov prijatelj iz otroštva, ki sta ga oba preživljala v Argentini.

Petru želimo še veliko zdravja, moči in energije, da bo svoje plemenito poslanstvo opravljal še mnogo let. Malgaši, predvsem otroci, ga imajo zelo radi in ob njegovi vrnitvi na Madagaskar, ga je na nogometnem stadionu, na katerem je izobešena tudi velika slovenska zastava, pričakalo nekaj tisoč ljudi, kar je razvidno iz priloženih slik.

IKZ

KRAJEVNI URAD VELIKE LAŠČE V NOVIH PROSTORIH

V preteklem letu so bila v pritličju občinske stavbe izvedena obnovitvena dela. V prostorih nekdanje pošte je bil urejen prostor za Krajevni urad Velike Lašče in manjši prostor za potrebe upravljanja in vzdrževanja odprtega širokopasovnega omrežja elektronskih komunikacij.

Krajevni urad Velike Lašče se je tako 14. januarja 2009 iz prvega nadstropja preselil v pritličje občinske stavbe, kar bo

zlasti starejšim in invalidom olajšalo dostop. Občani lahko sedaj svoje upravne zadeve rešujejo pri »okencu«, saj smo za opremo krajevnega urada uporabili obnovljen nekdanji poštni pult. Če se bo pred uradom nabrala vrsta, pa bodo čakajoči lahko »pokramljali« z občinskim medvedom.

Krajevni urad Velike Lašče
Levstikov trg 1, 1315 Velike Lašče
telefon: (01) 78 73 009

uradne ure:

sreda

od 8.00 do 12.00 in od 13.00 do 17.00

petek

od 8.00 do 13.00

ŠTEVILO ROJSTEV V OBČINI VELIKE LAŠČE V LETU 2008 BISTVENO VIŠJE OD POVPREČJA V ZADNJIH LETIH

Leto	Št. otrok
2004	38
2005	41
2006	43
2007	52
2008	60

Podatki o številu rojstev v Občini Velike Lašče so neuradni in so vzeti iz evidence o nakazilih denarne pomoči za novorojenčke.

V Sloveniji je bilo število rojstev leta 2007 višje za 4,2 %, leta 2008 pa za 10 % (Vir: Inštitut za varovanje zdravja – neuradni podatki).

V naši občini pa je ta odstotek povišanja v letu 2007 21 %, v lanskem letu pa 15 %.

Podatke zbrala Veronika Vasič

ODVOZ KOSOVNEGA MATERIALA IN ZBIRANJA NEVARNIH GOSPODINJSKIH ODPADKOV

Obveščamo vas, da je za območje občine Velike Lašče po programu zbiranja in prevoza komunalnih odpadkov za leto 2009 predviden urnik odvoza po sledečem razporedu:

• URNIK ODVOZA KOSOVNEGA MATERIALA

VELIKE LAŠČE	19. 3. 2009
ROB	20. 3. 2009
TURJAK	23. 3. 2009

• URNIK ZBIRANJA NEVARNIH GOSPODINJSKIH ODPADKOV

Pri Zadružnem domu Turjak

20. 4. 2009	od 9.00 do 17.00
21. 4. 2009	od 8.00 do 15.30

Pri Gasilskem domu Velike Lašče

22. 4. 2009	od 9.00 do 17.00
23. 4. 2009	od 8.00 do 15.30.

Po programu zbiranja odpadkov za leto 2009 je za območje občine Velike Lašče predviden še termin oktobra meseca.

Občinska uprava

PRESELITEV DAVČNEGA URADA LJUBLJANA

Davčni urad Ljubljana je januarja 2009 začel delovati na novi skupni lokaciji za celotno območje Upravne enote Ljubljana. Tudi uslužbenci davčne uprave iz Izpostave Vič Rudnik so se preselili na Davčno ulico 1 (med Šmartinsko cesto in krožiščem Žale). Objavljamo informacije, ki so na voljo na spletni strani davčne uprave.

Davčni urad Ljubljana

p.p. 107
1001 Ljubljana

[Davčna ulica 1](#), Ljubljana

Tel: (01) 369-30-00, Faks: (01)
E-pošta: gp.durs-li@gov.si

Uroš Roglič vodi davčni urad po pooblastilu generalnega direktorja

Uradne ure

ponedeljek od 8.00 - 12.00 ure in od 13.00 - 15.00 ure
torek od 8.00 - 12.00 ure in od 13.00 - 15.00 ure
sreda od 8.00 - 12.00 ure in od 13.00 - 18.00 ure
petek od 8.00 - 13.00 ure
sobota od 8.00 - 12.00 ure *(vsako prvo soboto v mesecu oziroma drugo soboto, če pride prva na državni praznik ali drug z zakonom določen dela prost dan)*

Poslovni čas in uradne ure po telefonu

ponedeljek, torek, četrtek od 8.00 - 15.00 ure
sreda od 8.00 - 18.00 ure
petek od 8.00 - 13.00 ure
sobota, ko se ta šteje kot poslovni dan, od 8.00 - 12.00 ure

Informacije po telefonu dobijo zavezanci na tel. št.: (01) 369-30-00. Pisna vprašanja naslovijo zavezanci na poštni ali elektronski naslov davčnega urada: gp.durs-li@gov.si.

Glavna pisarna sprejema pisne vloge (zahteve, obrazce - napovedi in obračune, predloge, prijave, prošnje, pritožbe, ugovore in druga dejanja):
ponedeljek, torek, četrtek od 8.00 - 15.00 ure
sreda od 8.00 - 18.00 ure
petek od 8.00 - 13.00 ure

sobota, ko se ta šteje kot poslovni dan, od 8.00 - 12.00 ure

Zdravstveni dom
dr. Janeza Oražma Ribnica
Majnikova ulica 1
1310 Ribnica

OBVESTILO OBČANOM O ZAGOTAVLJANJU ZDRAVSTVENIH STORITEV

Na osnovi ustanovitvenih sklepov občinskih svetov občin Ribnica, Sodražica, Loški Potok in Velike Lašče prevzema Zdravstveni dom dr. Janeza Oražma Ribnica Zdravstveno postajo Velike Lašče s 1. 1. 2009. Z dogovorom med ZD Ljubljana in ZD Ribnica se prenaša dejavnost dveh timov splošne medicine in dejavnost patronažnega varstva. Ostale dejavnosti ostanejo zaenkrat organizirane tako, kot so bile pred izločitvijo ZP Velike Lašče iz ZD Vič Rudnik.

Prenos zdravstvenega varstva med izvajalci je zahteven projekt, ki vključuje kadrovske, organizacijske, strokovne in tehnične spremembe. ZD Ribnica je s pripravami začel novembra z razgovori z zaposlenimi, vodstvom občine, vodstvom ZD Ljubljana in zdravstveno zavarovalnico. Občanom želimo in smo pripravljeni zagotoviti zdravstveno varstvo, ki ga ZD Ribnica s postajama zagotavlja občanom ostalih občin. Glede na odločitve posameznih zaposlenih delavcev smo v razpisnih postopkih pridobili zamenjavo za vse, ki se niso odločili nadaljevati dela v ZP Velike Lašče. Posebej želimo izpostaviti pripravljenost občine, da v okviru ustanoviteljskih dolžnosti zagotovi materialne pogoje za delo (računalniki, hematološki analizator, aparate za delo v pralnici).

Zdravstveni dom Ribnica prevzema organizacijo zdravstvene dejavnosti v postaji Velike Lašče in bo občanom zagotavljal vse pravice iz zdravstvenega zavarovanja, ki jih je možno v danih okoliščinah uresničiti. Želimo pa opozoriti, da v kratkem času, ki nam je bil na voljo, že v okviru zakonskih normativov, nekaterih stvari ni mogoče urediti takoj. Tako bo do zasedbe delovnih mest zdravnik, patronažne sestre in srednje medicinske sestre večja obremenjenost preostale ekipe, pomoč pa bomo zagotavljali tudi iz Ribnice. Vsem bolnikom omogočamo tudi dostop do zdravstvenih storitev v ZD Ribnica, v kolikor te niso že zagotovljene drugače (zasebna fizioterapija, zasebno zobozdravstvo). V Ribnici smo pripravljeni zagotoviti tudi storitve s področja ginekologije, okulistike in diabetologije. Potekajo dogovori o zagotavljanju zdravstvenega varstva predšolskih in šolskih otrok. Zaenkrat nespremenjena ostaja urgentna in dežurna služba. V času dežurstva je vsem občanom Velikih Lašč zagotovljena oskrba, medtem ko hišne obiske in reševalne prevoze zagotavlja Splošna nujna pomoč iz urgentnega bloka UKC Ljubljana.

Trudili se bomo, da občanom Velikih Lašč organiziramo čim boljše zdravstveno varstvo. Do vzpostavitve razmer za normalno delovanje pa naprošamo vse občane in izvajalce, da težave pri zagotavljanju dostopa do zdravstvenih storitev sprejmejo z razumevanjem. Želimo si dobrega sodelovanja. O nadaljnjih dogovorih in spremembah v delovanju zdravstva vas bomo obveščali v vašem glasilu.

Lepo pozdravljeni!

Vodstvo Zdravstvenega doma

NARAVOSLOVJE V VRTCU ZIMSKI ŠPORTNI DAN

Otroci začnejo odkrivati, doživljati in spoznavati okolje hkrati z razvojem lastnih miselnih sposobnosti in z osebnostnim razvojem. Tako je spoznavanje okolja hkrati cilj in proces, postopoma se oblikujejo pojmi, razvija se mišljenje. Otroško mišljenje je omejeno na majhen del sveta, v katerem se otroci gibljejo. Ta svet je neizmerno pisan in zanimiv. Vse, kar vidijo, želijo potipati, povohati, okusiti. Kar slišijo, želijo videti, z vsem, kar je dosegljivo in dovolj priročno, želijo nekaj narediti.

Da bi zadovoljili ta spontana nagnjenja po odkrivanju in spoznavanju, moramo in se trudimo tudi v vrtcu otroško okolje razširiti na različne dejavnosti na čimbolj zanimiv in otrokom dostopen način. Že vsakodnevni sprehodi nam nudijo ogromno možnosti srečanja z naravo, njenimi zakonitostmi in okoljem. Opazujemo živali, sonce, dež, oblake, drevesa, travnik ... ugotavljamo njihovo gibanje, stanje, vedenje, oglašanje ... Če pa hočemo okolje razširiti, ne sme ostati le pri opazovanju.

Tako smo v skupini Mucki z izhodiščno pravljico Tinkin dežnik razširili temo na več dejavnosti. Odpravili smo se na sprehod z dežniki. Čeprav je padla le kakšna kaplja dežja, smo jo slišali pasti na dežnik. Poiskali smo luže, v njih veselo skakali (seveda v škornjih) in si ogledali kapljice na travi. Izdelali smo ropotulje, peli pesmice o dežju, slikali oblake in dež. V bazen smo natočili vodo, si naredili predpasnike in se igrali z vodo – nalivali smo jo v lončke, v plastenke, jo prelivali, jo vmes tudi popili, ugotavljali, kakšne lastnosti ima ...

Naši dvoletniki so igro z vodo doživeli kot prijetno in zabavno izkušnjo (voda je za njih velik izziv), ki pa jo bodo drugič, ko bodo starejši, doživeli drugače ob spoznavanju novih pojmov in novega znanja. In tako je prav. Omogočimo jim drobne stvari.

Vzgojiteljica: Martina Krašovec

OBVESTILO!

V postopku sprejemanja je nov Pravilnik o sprejemu otrok v vrtec Sončni žarek, ki določa nov rok za oddajo vlog za sprejem otrok v vrtec. Zato starše oziroma zakonite zastopnike otrok obveščamo, da je rok za oddajo vlog 31. marec. Vlogo za vpis v vrtec dobite v vrtcu ali na spletni strani vrtca: www.soncni-zarek.si. Pošljete jo na naš naslov: OŠ Primoža Trubarja, Šolska ulica 11, 1315 Velike Lašče.

Stanka Mustar, pom. ravnateljice

V torek, 13. januarja, so imeli drugošolci in tretješolci športni dan. Za izvedbo zimskega športnega dne smo delno uporabili telovadnico (zaradi zelo nizkih temperatur) in primerno površino za sankanje na Trešnici. V telovadnici smo izvedli zabavne štafetne igre in mini turnir v igri med dvema ognjema. Po malici smo se odpravili na sankališče. Dan je bil tako sončen kot že dolgo ne.

Poskrbeli smo, da so bili otroci ustrezno oblečeni. Teren je bil dovolj strm za sankanje in hkrati dovolj varen, saj na njem ni bilo nepotrebnih ovir. Delali smo organizirano in dosledno skrbeli za varnost v telovadnici in na prostem. Na sankališču smo spuščali otroke po progi s primerno razdaljo med sankarji

in poskrbeli, da so se varno vračali ob robu nazaj, tako da ne bi motili otrok, ki so se sankali. Med prvim in drugim delom smo poskrbeli tudi za odmor, počitek, prehrano in pitje napitkov. Po koncu dne smo pomagali otrokom, da so se preoblekli v topla in suha oblačila, jim pomagali pospraviti mokra, s pomočjo naših kuharic pa smo se pogreli z dobrim, toplim čajem.

Učiteljice drugih in tretjih razredov centralne šole

MI PA KAR TAKOJ V VELIKI FINALE

Nova sezona ŠKL MDO se je začela novembra s prvim turnirjem v Žalcu in se nadaljevala še v istem mesecu v Sežani. Naša šola se je udeležila tretjega turnirja, ki je bil 13. decembra 2008 v Ljubljani, v vojašnici Franca Rozmana Staneta. Tekmovanja sta se udeležili dve ekipi naše šole, in sicer ekipa v kategoriji 3. in 4. razreda in ekipa v kategoriji 5. in 6. razreda. V vsaki kategoriji je bilo po 12 ekip. V prejšnji sezoni nam ni uspelo poseči po vidnejših rezultatih, zato tudi letos nismo pričakovali preveč. Naš cilj je bil, da bi zmagali vsaj kakšno igro. Na to, da bi bili lahko zmagovalci tega turnirja, še pomislili nismo. In vendar se je zgodilo prav to. Osvojili smo prvo mesto v kategoriji 3. in 4. razredov in tretje mesto v kategoriji 5. in 6. razredov. Tako smo se uspeli z obema ekipama uvrstiti v veliki finale, ki bo 16. maja 2009 v Ljubljani. Tam se bodo zbrale le najboljše ekipe s posameznih turnirjev.

Do zmage so nam pripomogli dobri pogoji za vadbo v novi športni dvorani ter borbenost in požrtvovalnost vseh tekmovalcev v ekipah. Vsak od učencev je vedel, kakšno vlogo nosi v ekipi: nekateri dobro podajajo žogo soigralcem, spet drugi dobro zadevajo nasprotnike, nekateri se spretno izmikajo žogi ... Da je bilo tekmovanje še bolj zanimivo, je organizator poskrbel, da so se učenci lahko udeležili različnih delavnic, zabaval jih je čarovnik Grega, posladkali pa so se s krofi in ledenim čajem.

Učencem za njihove dosežke čestitamo in jim želimo še veliko uspehov pri igri. Organizator (OŠ Franca Rozmana Staneta) pa si prav tako zasluži naše čestitke, saj je uspel izvesti v eni dvorani prireditve, na kateri je igralo 900 otrok in to brez kakršnekoli poškodbe, česar smo najbolj veseli. Naše učence ste imeli že priložnost videti v posebni oddaji ŠKL na POP TV, kmalu pa jih bomo lahko opazili tudi v posebni izdaji časopisa ŠKL Žurnal, ki jo prejmemo na šolo in jo bodo dobili tudi naši učenci.

V letošnjem letu se bomo po dogovoru z vodstvom šole udeležili vsaj še enega turnirja, in sicer marca v Senčurju ali aprila v Novem mestu. Radi bi, da bi tja odpotovali tudi naši najmlajši učenci v kategoriji 1. in 2. razreda, saj so zaradi številnih obolelih morali decembra ostati doma.

Simona Bavdek

fotografije: Bojan Novak

KONČANA SO MEDOBČINSKA TEKMOVANJA V ŠPORTNIH IGRAH ZA STAREJŠE UČENCE V ŠOLSLEM LETU 2008/09

Osnovna šola Primoža Trubarja na področju šolskega športa spada v Področni center Grosuplje. Ta združuje 21 osnovnih šol, ki so nadalje razdeljene v tri skupine. Naša šola spada v skupino C z osnovnimi šolami z Iga, Dobrove, Polhovega Gradca, Horjula, Škofljice, Brezovice, Preserja in Loga - Dragomerja.

V letošnjem šolskem letu smo se udeležili treh medobčinskih tekmovanj v športnih igrah. V konkurenci omenjenih devetih šol smo dosegli naslednje uvrstitve:

2. mesto na košarki,
2. mesto na odbojki in
4. mesto na nogometu.

Učenci si za te odlične rezultate zaslužijo vse pohvale in čestitke. Posebej moram omeniti štiri učence, ki so sodelovali na vseh treh tekmovanjih. To so Klemen Duščak, Matija Mohorič, Miha Žužek in Metod Indihar.

Bojan Novak

ŠPORTNI KVIZ 2008

Letos smo pripravili športni kviz v okviru športnega dne 22. decembra 2008. Športni kviz se je na šoli dobro uveljavil, saj smo ga letos izvedli šesto leto zapored.

Na letošnji kviz se je prijavilo 18 učencev, ki so se najprej pomerili v dveh predtekmovanjih. Najuspešnejši štirje so se nato pomerili v finalu, ki smo ga razdelili na 3 igre. Med njimi smo imeli tudi nekaj točk sprostitelnega značaja. Nastopile so gimnastičarke Anja, Petra, Brina, Sara in Ester ter plesalke Anja, Patricija, Irena in Nataša.

Naslov najboljšega poznavalca športa na šoli je letos osvojil Rok Kokošinek, ki je po izenačenem tekmovanju premagal drugouvrščenega Zana Tekavčiča. Tretje mesto je osvojil Jurij Kožar, četrto pa Grega Mlakar.

Za vse tekmovalce smo pripravili nagrade, ki so jih prispevali Nova Ljubljanska banka d.d., Odbojgarska zveza Slovenije, Zavod za fair play in strpnost v športu ter FC Liverpool.

Finalisti med razmišljanjem.

Finalisti z učiteljem Bojanom Novakom.

Bojan Novak

JAVNI ZAVOD TRUBARJEVI KRAJI

objavlja

POZIV

društvom, drugim nevladnim organizacijam in posameznikom s področja kulture za postavitev likovnih razstav (slikarstvo, kiparstvo, grafika, fotografija, arhitektura, oblikovanje ...) ter izvedbo glasbenih, dramskih in ostalih umetniških prireditev v galeriji Skedenj na Trubarjevi domačiji na Rašici in na gradu Turjak.

Javni zavod Trubarjevi kraji bo na podlagi poziva izbral primerne projekte za vsako lokacijo. Javni zavod bo prijaviteljem ponudil prostorske in promocijske možnosti izvedbe v prihodnjem letu, od prijaviteljev pa pričakujemo, da bodo zagotovili fizično pripravo izbranih projektov ter se z javnim zavodom dogovorili o finančnem ali materialnem kritju nastalih stroškov.

Način in rok prijave:

Prosimo vas, da v svojem predlogu za izvedbo projektov v galeriji Skedenj na Trubarjevi domačiji na Rašici ali na gradu Turjak navedete avtorja in nosilca projekta, koncept in tehnične podatke o izvedbi, pričakovan čas izvedbe, finančno konstrukcijo ter reference. Prijave je treba poslati po pošti (na spodaj navedeni naslov), elektronski pošti info@trubarjeviki-kraji.si ali osebno dostaviti na sedež Javnega zavoda Trubarjevi kraji, Rašica 69, 1315 Velike Lašče.

Vaše predloge pričakujemo do **15. februarja 2009.**

Za dodatne informacije se obrnite na tel. št. 01/788 10 06 (Barbara Pečnik) ali 041 787 405 (Matjaž Gruden).

Na uredništvo Troble nam je pisal zvesti bralec Dušan Puh, ki živi v Piranu.

Posredoval nam je informacijo o tem, kako so se Trubarja ob njegovi obletnici spomnili v Piranu. V Tartinijevi hiši so imeli v okviru Dnevov evropske kulturne dediščine 2008 predavanje o Primožu Trubarju, Petru Pavlu Vergeriju in drugih imenitnih Istranih v tistem času.

Gospodu Puhu se zahvaljujemo za lepe želje in upamo, da bo Troblo tudi naprej prebiral z zadovoljstvom.

Uredništvo

OTVORITEV RAZSTAVE LIKOVNIH USTVARJALCEV V KOVINI

Sezona razstav v galeriji Skedenj na Trubarjevi domačiji se je zaključila z razstavo likovnih izdelkov ustvarjalcev v kovini, ki se združujejo v sekciji Plamen pri Društvu za varilno tehniko Slovenije. Posvečena je bila 500. obletnici Trubarjevega rojstva in 3000-letnici železarstva na Slovenskem.

Razstavo je predstavil predsednik Sekcije Plamen pri Društvu varilcev Slovenije Slavko Uran, glavna organizatorja razstave pa sta bila člana društva doc. dr. Ivan Polajnar s strojne fakultete in Niko Samsa. V kulturnem programu so sodelovali dramski igralec Polde Bibič z interpretacijo Trubarjevih tekstov ter učenke Glasbene šole Ribnica, Oddelka Velike Lašče, flavtistke Lara Ivanc, Tjaša Kaplan in Neja Indihar ter Anja Stritar na harmoniki.

Pripravila: Barbara Pečnik, Javni zavod Trubarjevi kraji

Kulturni program je povezoval direktor Javnega zavoda Trubarjevi kraji Matjaž Gruden, foto: Franc Brezovar

Josip Lisac: Abecednik, foto: Franc Brezovar

Dramski igralec Polde Bibič, foto: Niko Samsa

Mirko Dovč: Trubar, foto: Franc Brezovar

POROČILO O DELU JAVNEGA ZAVODA TRUBARJEVI KRAJI ZA LETO 2008

Za začetek aktivnega delovanja zavoda smo zaposlili kustosinjo Barbaro Pečnik ter dolgoletnega honorarnega vodnika na Trubarjevi domačiji Andreja Perhaja. Vzpostaviti in poenotiti smo morali delo na posameznih turističnih lokacijah (še posebej na gradu Turjak), poleg že obstoječih izobraziti še nove lokalne turistične vodnike, uvesti dežurstva ob koncih tedna in praznikih za individualne obiskovalce. Dogovoriti se je bilo treba o načinu dela z zunanjimi najemniki ozirno izvajalci dodatnih programov, vzpostaviti informacijski sistem za naročanje skupin obiskovalcev (popoln prehod na rezervacijski sistem) in uvesti koordinacijo naročanja osnovnih in dodatnih programov z enega mesta.

TRUBARJEVA DOMAČIJA

Izobraževalni programi

Do konca leta je osnovni program zajel 22.729 obiskovalcev (preteklo leto 11.686), od tega 6628 odraslih in kar 16728 mladih (šolarjev, dijakov in študentov).

Dodatni programi, ki jih izvaja zavod Parnas in zajemajo programe Knjigoveška delavnica, Izdelajmo miniaturno knjigo ter Abecedna hiša za predšolske otroke so pritegnili 11.265 obiskovalcev.

V primerjavi z lanskim letom so se povečali tudi samostojni ogledi. Lansko leto je bilo 321 udeležencev, letos pa 777. Maja smo začeli uvajati dežurstva ob nedeljah in praznikih.

Galerija Skedenj

Da bi za galerijo Skedenj sestavili trden program razstav, smo v občinskem glasilu Trobla objavili razpis, na podlagi katerega smo izbrali naslednje projekte:

7.–20. februar: razstava Vsem Slovincem s predstavitevjo kataloga (zavod Parnas in TK),

29. februar–14. marec: fotografska razstava Olivierja Grandovca Ob toku Rašice (Zavod za razvijanje ustvarjalnosti in TK),

15.–24. marec: razstava belokranjskih pisanic Nevenke Brajdič-Grušovnik (TŠD Rašica in TK),

29. marec–20. april: fotografska razstava Reka – moje mesto (KPD Bazovica, zavod Parnas in TK),

21. april–30. maj: fotografsko-naravoslovna razstava Vsem Slovincem: Orel z Volovje rebri avtorja Viktorja Luskovca (zavod Parnas in TK),

10.–25. maj: razstava Trubarjevega antikvariata Ljubljana v Trubarjevi čitalnici: razstava primerkov reprintov Trubarjevih del, starih Trubarjevih podob, zemljevidov iz 16. stoletja ter del drugih avtorjev o Trubarju, njegovem delu in protestantizmu na Slovenskem,

30. maj: razstava slik in skulptur Dušana Zekoviča ter predstavitev knjige Andreja Perhaja Lepota sveta,

21. junij: slikarska razstava akademskega slikarja Jožeta Cente,

20. september–15. oktober: 26. likovna razstava Trubarjevi kraji,

1. oktober–16. november: razstava Arhiva RS o restavriranju knjig Knjiga mene briga (ob odprtju izvedeno predavanje dr. Jedert Vodopivec – vodje Centra za konserviranje in restavriranje knjig in papirja pri Arhivu RS), razstava je vključena v osnovni izobraževalni program na domačiji,

17. oktober: fotografska razstava Pred bugam smo usi glih (ZRU),

31. oktober: razstava del udeležencev tradicionalne slikarske kolonije v Murski Soboti po izboru akademskega slikarja Nikolaja Beera,

28. november: razstava ustvarjalcev v kovini skulptur sekcije Plamen pri Društvu za varilno tehniko Slovenije.

Predstavitve knjig:

9. maj: predstavitev zbornika Pesem.si ter prvo vseslovensko srečanje pesnic in pesnikov (ZRU),

16. maj: predstavitev knjige dr. Igorja Lukšiča Politična kultura,

23. maj: predstavitev slovenskega prevoda novele Dedkova nedelja, švicarskega avtorja J. Gothelffa (Veleposlaništvo Švice v Sloveniji in Društvo Kulturni most Luetzelflueh–Velike Lašč),

24. maj: predstavitev slikanice Mie Dimic z delavnicami za najmlajše (Mateja Dimic, ZRU in zavod),

26. november 2008: predstavitev knjige dr. Zvoneta Štrublja Pogum besede, izdane pri Mohorjevi založbi.

Priveditve in drugo:

1. februar, 5. april: obisk soprog tujih diplomatov,

19. marec: 2. seja republiškega Častnega odbora za Trubarjevo leto,

28. marec: obisk študentov Biotehnične fakultete (Oddelek krajinske arhitekture) pod vodstvom mentorice Ane Kučan in mentorja Alojza Drašlerja; v okviru svojih študijskih obveznosti so iskali možne rešitve ureditve okolice Trubarjeve domačije,

8. junij: osrednja prireditve ob počastitvi 500. obletnice rojstva Primoža Trubarja,

12. julij: obisk udeležencev 15. tabora Slovencev na domačiji in gradu Turjak,

20. september: otvoritev Dnevoev evropske kulturne dediščine, posvečenih Trubarju, s slavnostim nagovorom predsednika RS dr. Danila Türka,

3. oktober: recital o Primožu Trubarju; Aškerčevo epsko pesnitev Primož Trubar je interpretiral Tone Kuntner, slika in glasbena spremljava Lado Jakša,

31. oktober: prireditve ob dnevu reformacije z govorom škofa Geze Erniše,

3. december: DAN ODPRTIH VRAT SLOVENSKE KULTURE: prireditve so bile posvečene 500. obletnici rojstva Primoža Trubarja in 150. letnici izida Levstikovega Martina Krpana.

Trubarjeva čitalnica:

V Trubarjevi čitalnici na Trubarjevi domačiji želimo pripraviti razstavo vseh, leta 2008 izdanih knjig in publikacij o Trubarju in ostalih protestantskih piscih, reformaciji ... V ta namen smo razposlali več kot dvajsetim založbam in ostalim organizacijam povabilo k donatorstvu enega izvoda kot prispevek Trubarjevi knjižnici. Veliko »botrov« se je nemudoma odzvalo, poziv pa smo podaljšali še do januarja 2009.

V Trubarjevo čitalnico smo prav tako že namestili arhiv Trubarjeve domačije, katalogizirali smo že knjižno gradivo, treba je le še vzpostaviti sistem za dostop do gradiva ter urediti pogoje za študijsko raziskovanje (računalnik, uporaba skenerja, fotokopirnega stroja, dostop do interneta).

Muzejska trgovina:

Ena od bistvenih pridobitev domačije, ki jo je financirala Občina Velike Lašče, je bila v šletu 2008 ureditev sprejemnice in t. i. muzejske trgovinice. Maja je zavod vzpostavil komisijsko prodajo spominkov različnih proizvajalcev (izdelki domačih izdelovalcev, keramika Hliš iz Banje Loke, izdelki delavnice Mojstra Janeza ...).

Vsem Slovincem ...

Potujoča razstava je postala skupen projekt zavoda Parnas in Javnega zavoda Trubarjevi kraji. Svoje letošnje potovanje je pričela na Trubarjevi domačiji (7. februar, predstavitev zbornika), nato je odpotovala na Dunaj, 12. aprila v Bad Urach na srečanje vseh Slovencev v Nemčiji, 18. aprila v Rothenburg nad Taubero in Pulo, kjer je predstavnik zavoda Andrej Perhaj sodeloval na okrogli mizi o Primožu Trubarju, v Kempten in Deredingen 1. in 2. junija v času velikih praznovanj, od 2. do 22. junija v Tehnični muzej Bistra, 23. junija na

mladinsko evropsko prvenstvo v Tuebingenu in 1. julija v Stuttgart. Jeseni smo obiskali študijske dneve Draga na **Občinah pri Trstu**, nato **Čedad in Trst** (13. oktober). Sledila je še Gorica (24. oktober), potovanje pa zaključujemo v **Krškem, Augsburgu in Lauffnu** v Nemčiji. Enaki razstavi sta celo leto na ogled še v Laškem in Murski Soboti.

Dnevi evropske kulturne dediščine Trubar in njegov čas (20.-28. september 2008):

Leta 2008 se je vseslovenskemu praznovanju 500. obletnice rojstva Primoža Trubarja pridružil tudi Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije. Obeležili so jo tako, da so vsakoletne Dneve evropske kulturne dediščine posvetili Trubarju. Med 20. in 28. septembrom so tako po vsej Sloveniji potekale najrazličnejše prireditve, posvečene predstavitvi življenja in dela Primoža Trubarja in orisu njegovega časa. Občina Velike Lašče, ki pri tem projektu sodeluje že več let, in pa Javni zavod Trubarjevi kraji smo se vabilu z veseljem odzvali in se tudi na ta način oddolžili našemu velikemu rojaku. V sodelovanju z društvi in organizacijami smo pripravili zanimiv in pester kulturni program čez cel teden. Prav tako smo se z ZVKDS dogovorili, da smo na Trubarjevi domačiji 20. septembra izpeljali Dan Trubarjeve domačije, ki je bil hkrati tudi otvoritveni dan vseslovenskih DEKD. Uradno je dneve odprl predsednik države dr. Danilo Turk.

GRAD TURJAK

Javni zavod Trubarjevi kraji del svojega programa uresničuje v obnovljenem gradu Turjak.

Izobraževalni programi

Do konca decembra 2008 je bilo na gradu **12.262** obiskovalcev (od tega **7011** šolarjev), v preteklem letu pa **5755** (šolske skupine **2631**). Porast obiskovalcev je deloma posledica uvajanja dežurstev ob sobotah, nedeljah in praznikih na gradu, po drugi strani pa se ne čutijo več posledice daljšega zaprtja gradu zaradi obnove pred tremi leti.

Na gradu sedaj izvajamo dodatni program Trubar in Turjaški v povezavi z razstavo avtorice prof. zgodovine Barbare Žnidaršič v prostoru nad Dalmatinovo kapelo. Do konca leta je bilo **1281** udeležencev tega programa. Za izvajanje dodatnih programov za najmlajše smo začeli sodelovati z Rokodelsko družino Grčar iz Turjaka (prikaz lokostrelstva ter srednjeveškega razvedrila – ples, glasba, družabne igre).

Od aprila naprej so bila na gradu ob sobotah, nedeljah in praznikih uvedena dežurstva. Ukinili smo samostojne ogleda (t. j. ogleda, ko so se obiskovalci nekontrolirano sprehajali po vsem gradu). Namesto tega je v sprejemnici vodnik z licenco, ki vodi obiskovalce po **t. i. skrajšanih ogledih (ne gre za voden program kot je to za najavljene skupine, ampak le spremstvo in dajanje osnovnih informacij)** po gradu na vsako polno uro, oziroma ko se nabere dovolj velika skupina. Leta 2008 je bilo na gradu 2280 samostojnih obiskovalcev, leta prej pa 1702.

Poročni obredi, oddajanje prostorov v najem

Zavod je prevzel direktno organizacijo poročnih obredov (tudi z viteškim sprejemom in kočijami) in ostalih prireditev.

Stalni razstavi

V gradu sta bili odprti dve stalni razstavi:

15. marca razstava Trubar in Turjaški, avtorice Barbare Žnidaršič, prof. zgodovine. Nastala je v sodelovanju z dr. Miho Preinfalkom (Zgodovinski inštitut Milka Kosa na SAZU-ju in Mestnim muzejem Ljubljana). Na petih stenskih panojih (100 x 70 cm) so v sliki in besedi prikazane vsebine, ki podrobneje pojasnjujejo odnos med Trubarjem in Turjačani, povezavo Trubarjevega očeta z grajskimi, Trubarjev odhod v šole, delovanje ostalih protestantov v Trubarjevem času na tem območju (Dalmatin, Savinec, Znojilšek) in podporo

turjaških gospodov – Auerspergov pri delovanju protestantov. Vse vsebine so prevedene v angleški jezik, kar omogoča razumevanje tudi tujim gostom.

26. septembra Protestantsko šolstvo na Slovenskem, ki jo je pripravil Slovenski šolski muzej iz Ljubljane v sodelovanju z Občino Velike Lašče in Javnim zavodom Trubarjevi kraji. Razstava je še en prispevek k oživitvi gradu Turjak in njegove muzejske dejavnosti. Razstava predstavlja idejno ozadje, organizacijski načrt in cilje protestantske vzgoje in izobraževanja. Posebej so obravnavani protestantski učbeniki in literatura. Opisane so šolske ustanove, njihov učni načrt in disciplinski predpisi. Posebno mesto ima izvor in šolanje Primoža Trubarja. Ločeno je obravnavano protestantsko šolstvo v Prekmurju, posebno poglavje pa zajema tudi zgodovinski pregled učnih vsebin v slovenskih učbenikih, od uvedbe splošne šolske obveznosti, ki se nanašajo na protestantske pisce.

Obe razstavi sta vključeni v izobraževalne programe na gradu Turjak; letos bomo slednjo dopolnili s preselitvijo šolskozgodovinske zbirke iz nekdanje podružnične šole na Karloviči.

Druge razstave

Program na gradu je zajel različne likovne razstave; v programu Trubarjevega leta je bilo pomembno gostovanje celotne razstave Obrazi Primoža Trubarja in razstave Vsem Slovencem.

Med glasbenimi in drugimi prireditvami kaže omeniti koncert skupine Ensemble Villancico, ki je ponudil tudi priložnost za obisk članov mednarodnega foruma REMA naše občine (Trubarjeva domačija, grad, županov sprejem gostov), pa tudi predstavitev knjige Turjaške listine dr. Mihe Preinfalka in dr. Matjaža Bizjaka (Zgodovinski inštitut Milka Kosa, SAZU in Založba ZRC) ter prireditev ob 150. obletnici izida Levstikovega Martina Krpana (tridimenzionalne ilustracije Dušana Zekoviča).

LEVSTIKOV DOM V VELIKIH LAŠČAH

Javni zavod je prevzel tudi vodenje po spominski sobi Levstika in Stritarja za šolske in odrasle skupine. Do konca oktobra 2008 je sobe obiskalo skupaj 983 obiskovalcev, od tega 723 udeležencev šolskih skupin in 260 odraslih.

TURISTIČNA DEJAVNOST

Javni zavod je izvedel tečaje za lokalne turistične vodnike, ki so po izpitu prejeli licence za vodenje po posameznih objektih in za splošno vodenje po občini. Na januarskem turističnem sejmu na ljubljanskem Gospodarskem razstavišču so se v okviru projekta **Na lepše – Stranske poti so zanimivejše od glavnih** prvič predstavila območja Kostel – Svet Kolpe, Kočevska, Ribniška dolina in Velikolaška dežela kot skupna turistična destinacija OD NATURE DO KULTURE. Rdeča nit predstavitve je bila neokrnjena narava in 500. obletnica rojstva Primoža Trubarja.

Veliko obiskovalcev je pritegnila prireditev Trški dan 7. junija v Velikih Laščah.

INFORMIRANJE, IZOBRAŽEVANJE

Vzpostavili smo spletno stran zavoda. Oblikovana je celostna podoba javnega zavoda. V začetku leta je bil izdan koledar prireditev v Trubarjevem letu, zavod je pripravil in izdal zloženki Trubarjeva domačija na Rašici in Trubarjevi kraji – kulturno-turistična ponudba Občine Velike Lašče. Kustosinja zavoda se je udeležila Poletne muzejske šole v Piranu (predpriprava za opravljanje strokovnega izpita iz muzejske dejavnosti) in seminarja o hranjenju starih fotografij (Arhiv RS) ter sodelovala na mednarodni muzejski delavnici v Celju (Muzej novejšje zgodovine Celje).

Ker se bo na Trubarjevi domačiji sklenilo Trubarjevo leto šele ob slovenskem kulturnem prazniku, bomo revizijo le-tega pripravili za naslednjo številko občinskega glasila.

Pripravila: Matjaž Gruden in Barbara Pečnik, Javni zavod Trubarjevi kraji

DAN ODPRTIH VRAT SLOVENSKE KULTURE V TRUBARJEVIH KRAJIH

Javni zavod Trubarjevi kraji se je tudi v letošnjem letu vključil v akcijo Ministrstva za kulturo RS Dan odprtih vrat v slovenski kulturi, ki ga prirejajo vsako leto 3. decembra, ob rojstnem dnevu Franceta Prešerna, po celi Sloveniji. V občini Velike Lašče smo pripravili pester program, vse dogodke in prireditve pa smo posvetili 500. obletnici rojstva Primoža Trubarja in 150. obletnici prve izdaje Levstikovega Martina Krpana.

Za vse tiste, ki »nas v Trubarjevem letu še niste obiskali,« smo ponudili od 9. do 17. ure možnost brezplačnega ogleda Trubarjeve domačije in razstave likovnih ustvarjalcev v kovini, članov sekcije Plamen Društva za varilno tehniko Slovenije, ki je bila sicer odprta že 28. novembra.

V Levstikovem domu je bilo vse v znamenju Levstikovega Martina Krpana. Na ogled je bila postavljena razstava knjižnih izdaj Martina Krpana po izboru Marije Lušin in štirih likov Krpana – delo domačih ustvarjalcev:

- Krpan iz ličkanja: Marija Zlobko (Mala Slevica),
- Krpan in Pika Nogavička – iz varjene kovine: Aleksander Arhar (Osredek),
- Krpan iz blaga in mavca: Slava Petrič (Velike Lašče),
- Krpan iz gline: Katarina Duščak (Mali Ločnik).

Spremljala jo je razstava likovnih izdelkov otrok velikolaškega vrtca Sončni žarek, ki so ustvarjali na temo Kako sta se srečala Martin Krpan in Pika Nogavička. Idejo za ustvarjanje najmlajših je v kratkem kulturnem programu predstavila šolska knjižničarka Marija Lušin, otroci pa so za svoje ustvarjalne ilustracije dobili knjižne nagrade, ki jih je podeljevala Mihaela Andromako Rihar, knjižničarka velikolaške knjižnice.

Slovenskega šolskega muzeja – vodila je soavtorica razstave Valentina Srebot

Na ogled pa je bila tudi razstava 3D ilustracij Martina Krpana Dušana Zekoviča.

Razstavo si je v celem dnevu ogledalo več kot sto obiskovalcev (predvsem vrtčevski otroci), otvoritvi pa je prisostvovalo okrog 50 otrok in staršev.

Na gradu Turjak so obiskovalce pričakali Turjaški, Trubar in Martin Krpan v boju proti Turkom. Pripravili smo javna vodstva po dveh stalnih razstavah, ob 11. in ob 17. uri vodstvo po razstavi Trubar in Turjaški – vodila je avtorica razstave Barbara Žnidaršič, prof. zgodovine, ter ob 16. uri in 30 minut vodstvo po razstavi Protestantško šolstvo na Slovenskem

Čeprav je bil prispevek o odprtju razstave objavljen že v prejšnji številki glasila, je na tem mestu vseeno še ena fotografija.

Barbara Pečnik, Javni zavod Trubarjevi kraji, foto Eugen Šerbec

NOVI LOKALNI TURISTIČNI VODNICI OBČINE VELIKE LAŠČE

29. novembra smo v občini dobili še dve novi lokalni turistični vodnici.

Marta Grčar je pridobila licenco za vodenje po gradu Turjak in
Jožica Zabukovec licenco za splošno vodenje po občini.

Obema iskrene čestitke!

Javni zavod Trubarjevi kraji
in Občina Velike Lašče.

Javni zavod Trubarjevi kraji in Občina
Velike Lašče
vabita

na prireditev ob slovenskem kulturnem prazniku,

ki bo v petek, 6. februarja 2009, ob 20.00
na Trubarjevi domačiji na Rašici.

O tem, KAJ JE TRUBARJEVO LETO PRINESLO SLOVENSKI KULTURI,

se bodo na okrogli mizi pogovarjali različni gostje,
ki so odigrali pomembno in odločilno vlogo pri obeleženju
500. obletnice rojstva Primoža Trubarja.

Ob tej priložnosti bodo na priložnostni razstavi predstavljene vse knjige, ki so jih čez celo leto podarili za Trubarjevo čitalnico različne založbe, organizacije in posamezniki.

S tem bo Trubarjeva čitalnica simbolično zaživela.

Lepo vabljeni!

Javni zavod Trubarjevi kraji in Zgodovinski inštitut Milka Kosa, ZRC SAZU

vabita na predavanje

doc. dr. Borisa Golca
z naslovom

Kdo in od kod je bil pravzaprav Primož Trubar? O Trubarjevi identiteti in njegovih sledovih na Rašici.

Predavanje bo v petek, 30. januarja 2009,
ob 19.00

v galeriji Skedenj
na Trubarjevi domačiji na Rašici.

Vsi prav lepo vabljeni!

Udeležba je še posebej zaželena za lokalne
turistične vodnike!

Javni zavod Trubarjevi kraji in Župnija Škocjan pri Turjaku

vabita na predstavitev knjig:

dr. Edo Škulj SLOVENSKI PROTESTANTSKI NAPEVI in dr. France Oražem DOGMATIČNI NAZORI PRIMOŽA TRUBARJA.

Predstavitve obeh del bo v četrtek, 12.
februarja 2009, ob 19.00
v galeriji Skedenj
na Trubarjevi domačiji na Rašici.

Vabljeni!

POGUM BESEDE, PRIMOŽ TRUBAR, 500 LET: 1508–2008

PREDSTAVITEV KNJIGE
O PRIMOŽU TRUBARJU
DR. ZVONETA ŠTRUBLJA
NA TRUBARJEVI DOMAČIJI

V letošnjem letu je bilo na Trubarjevi domačiji predstavljenih že kar nekaj novih knjig, gotovo pa je ena izmed pomembnejših ravno knjiga o Primožu Trubarju Pogum besede, avtorja dr. Zvoneta Štrublja. Slovenski duhovnik, po rodu iz Zdenske vasi, od leta 2001 vodja Slovenske župnije v Stuttgartu in eden najbolj zavzetih ljudi pri obujanju spomina na našega velikega Slovenca v Trubarjevem letu, je o svojem velikem delu spregovoril 26. novembra v galeriji Skedenj na Trubarjevi domačiji. Zbranim je predstavil, zakaj je Trubar njegov veliki vzornik, kako je knjiga nastajala, izpostavil pa je tudi nekatere dogodke v letošnjem letu, ki so mu še posebej ostali v spominu in po njegovem mnenju pomenijo velik prispevek k počastitvi 500. obletnice Trubarjevega rojstva.

Avtor monografije dr. Zvone Štrubelj in urednik Marjan Lisec.

Delo je trilogija. Prvo poglavje prikazuje pisne dokumente slovenstva, sledi drugo, osrednje, ki predstavlja Trubarja, tretje – potopisni dodatek v dveh delih – pa ponazarja in aktualizira v sliki in besedi vlogo in pomen Primoža Trubarja danes. Vzporedno z vsebino so razvrščena pisma, ki povezujejo posamezna dela in razkrivajo avtorjev pristop do Trubarja ter pristop njegovih prijateljev in sodelavcev.

Monumentalna knjiga je posebna tudi z vidika založništva, saj je njena izdaja skupen projekt vseh treh Mohorjevih založb: Mohorjeve družbe Celovec, Društva Mohorjeva družba in Goriške Mohorjeve družbe. Kako je do njega prišlo, je na predstavitvi predstavil urednik knjige Marjan Lisec.

Odlomke iz knjige sta na predstavitvi interpretirala Jana Merjasec in Andrej Perhaj, za glasbeno podlago so poskrbeli pevci Velikolaške vokalne skupine, pa tudi sam Zvone Štrubelj s slovensko pesmijo ob svoji kitari.

Pripravila: Barbara Pečnik, Javni zavod Trubarjevi kraji
foto: Niko Samsa

BALETNA URICA ČAROBNI KONČEK LETA

V sredo, 17. decembra 2008, smo v Levstikovem domu preživel dvakrat po urico z baletkami, ki jih vodi baletna pedagoginja Saša Stadler. Ob okrašeni smrečici v sobi z ogledali smo uživali v prikazanih spretnostih – od klasičnih baletnih vaj do iger za ogrevanje in različnih skupinskih koreografij ob klasični glasbi. Da

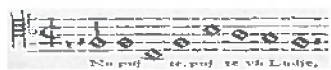
ne bi bilo vse tako resno, so dekleta zaplesala tudi na sodobnejšo glasbo iz Mačka Murija. Na koncu so se poslovila s kolesi in špagami. Dekleta starejše skupine so po uspešnem letu in sodelovanju pri predstavi KUD Primoža Trubarja Abecedarij v drugem letu osvojila mnogo novih baletnih pozicij in se preizkusila v tem, kako povezati izvajanje vaj z občutkom za glasbo. Četitamo mentorici in nastopajočim za lepo predstavitev!

Ana Porenta
Foto: Gregor Grešak

Pevci Velikolaške vokalne skupine se ob koncertu zahvaljujemo:

**Občini Velike Lašče,
KUD-u Primož Trubar Velike Lašče in
Piceriji Pri Roku.**

VELIKOLAŠKA VOKALNA SKUPINA: KONCERT PESMI VELIKOLAŠKIH ROJAKOV

Nedelja, 30. november 2008, Levstikov dom v Velikih Laščah

(Objavljamo besedilo, s katerim je koncert povezovala Ana Porenta)

Z Velikolaško vokalno skupino smo se letos že srečali, saj so pevci ob 18-letnici svojega delovanja pripravili jubilejni koncert.

V letošnjem Trubarjevem letu so si zadali še en cilj. Ob 500-letnici rojstva očeta naše tiskane besede, izobraženca in tistega, ki nas je prvi poimenoval »lubi Slovenci«, so pripravili koncert pesmi velikolaških avtorjev. V prvem delu koncerta bomo prisluhnili Trubarjevim pesmim. Trubar pa ni bil samo mislec, globoko veren človek, ampak tudi vsestranski ustvarjalec. Poznamo ga predvsem kot pisca verskih knjig, prevajalca, avtorja 1550 leta natisnjenih prvih slovenskih knjig Katekizma in Abecedarija, manj pa morda tudi kot prvega, ki je ponesel glasbo med Slovence v tiskani obliki. Je pisec pesmi in besedil, s katerimi si je prizadeval za čisti krščanski nauk in prebujenje slovenske zavesti, z njimi je spodbujal h govoru in petju v slovenskem jeziku. Trubarjeve pesmi bodo pred nami oživele skozi večglasja Velikolaške vokalne skupine pod vodstvom Martine Kovačič in ob nastopu tria kljunastih flavt Hymnia. Naj otvorim ta glasbeni večer s Trubarjevo mislijo:

»Muzika in petje ob pravilnem in pobožnem izvajanju nagibljeta človeško srce k pobožnosti in h krščanskemu notranjemu veselju.«

Gostje današnjega koncerta so Hymnia, trio kljunastih flavt, v katerem pod vodstvom prof. Mateje Bajt igrajo Urška Cvetko, Kristina Martinc in Veronika Ramovš. Članice so prva generacija dijakin oddelka kljunaste flavte, ustanovljenega leta 2005 na Srednji glasbeni in baletni šoli v Ljubljani. Tudi samostojno so zelo uspešne, so večkratne državne prvakinje kljunaste flavte. Hymnia sodeluje pri številnih projektih stare glasbe in koncertira po vsej Sloveniji. Nocoj se jim bo pridružil še Tim Daniel Batellino.

Vrnimo se nazaj k Trubarju in njegovim pesmim. Poleg petja je izjemno cenil tudi igranje na instrumente. Takole pravi:

»Kadarkoli so v Ljubljani peli Oča, sin, duh, nebeški kral peteroglasno in ob spremljavi orgel, pozavne, trobente in piščali, sem vedno občutil v sebi posebno veselje, ljubezen, željo in resnobo do pridiganja in molitve.«

Trubar je veliko razmišljal o darovih, ki jih vsak od nas prinese s seboj na svet in jih, če ima dovolj volje in možnosti, tudi razvija. Trubar je prepričan, da bo:

»Gospod na sodni dan prav tako od tistih, ki jim je dal samo en talent, zahteval resen obračun, če so kaj prigospodarili in pridobili, kakor od tistih, ki so prejeli pet talentov, velike darove in službe. In tisti, ki ni koristil Bogu in svojemu bližnjemu s prejetim, še tako majhnim in neznatnim darom,

ampak ga je sebično rabil samo zase, bo strt in pahnjen v najglobljo temo.«

Člani obeh glasbenih skupin, tako Velikolaške vokalne skupine kot Hymnie, so danes tukaj, da z nami delijo svoje talente. Ne vemo, od kje so jih dobili, vemo pa, da so v to, da jih lahko delijo z nami, vložili ogromno truda, časa, ljubezni in napora. In morda ni odveč, da jim izrečemo zahvalo, da smo danes lahko tukaj, potopljeni v svet glasbe iz časov, ko nas še zdavnaj ni bilo in so vplivali, da smo danes tukaj.

Trubarja štejemo kot tistega, ki nam je dal čvrsto jezikovno in kulturno osnovo, tudi sam je za časa svojega življenja razmišljal o usodi in prihodnosti svojega dela:

»Gospod Bog bo tudi za mano obudil dobre ljudi, ki bodo to moje započeto, nepopolno delo šele prav izvedli in izvršili. K temu jim daj Bog milost, moč in pravo pamet! Pa da bi se kmalu zgodilo! Amen.«

Za Trubarjem jih je prišlo še mnogo, ki so uporabili slovenščino za izražanje, sporazumevanje in umetniško ustvarjanje. Krajevno in časovno relativno najbližja Trubarju sta bila še dva naša rojaka, Levstik in Stritar, ki sta poleg eseejev, proze, dram, literarnih kritik, pisala tudi pesmi, Stritar je najbolj poznan po satiričnih sonetih, Levstik pa po ljubezenskih ter otroških pesmih.

V drugem delu bomo najprej prisluhnili dekletom v Pahorjevi uglasbitvi Levstikove Ležaj, ninaj, tut ujnáč, ko se jim bodo pridružili tudi fantje, pa še Ure Brede Šček ter Stritarjeve Kaj doni skladatelja Hrabroslava Volariča.

Dovolite, da ta večer namenimo nekaj besed tudi velikolaškemu avtorju, ki je splošno morda manj poznan kot sta Levstik in Stritar. Govorim o Josipu Pavčiču, ki se je 1870 rodil v Velikih Laščah, izhajal je iz glasbene družine. Šolal se je v Ljubljani, državni izpit iz petja in klavirja pa je opravil na Dunaju. Do upokojitve leta 1925 je poučeval klavir na ljubljanskem Učiteljskišču. Bil je skladatelj, glasbeni pedagog in pianist. Skladal je v poznoromantičnem slogu, najbolj poznan pa je po uglasbitvah Župančičevih otroških pesmi.

Pesmim želim, da še dolgo odzvanjajo v ta večer, in naj končam s Trubarjevo mislijo:

»Natu vi, muji lubi Krajnci inu Slovenci, pujte le-te pejsni v cerkvi, doma inu na puli zastopnu iz srca, razmislite, kaj vsaka beseda, nekar, kar ta viža oli štima v sebi drži.«

13. TRADICIONALNI BOŽIČNO-NOVOLETNI KONCERT DOBREPOLJSKE GODBE NA TURJAKU

Prve ideje, da poskusimo organizirati božično-novoletni koncert Dobrepoljske godbe na Turjaku, sta že septembra 1996 podala predsednik KUD-a Marij Kogoj Franci Pečnik in član godbe Dobrepolje Darko Škrli. Da ni bilo to samo sanjarjenje in brezplodno besedičenje, je bil v dokaz že istega leta organiziran prvi koncert. Vsi dosedanji koncerti krepijo medsebojno prijateljstvo, omogočajo pa tistim našim občanom, ki so v sestavi te godbe, da se pokažejo med drugim tudi v svoji občini. Letošnji koncert je bil že 13. po vrsti in je že zdavnaj postal tradicionalen. Zagotovo je koncert godbe najbolj primeren za izvedbo v božično-novoletnem času, saj krepi in širi izročila božiča. KUD Marij Kogoj ima med drugim tudi to dolžnost, da svojim krajanom in širše čim bolj nazorno in čim bolj predstavi tradicionalno kulturo. Prav godba je tista zvrst kulture, ki je bila ustanovljena v naših krajih že pred 100 leti.

Na koncertu sta bila prisotna tudi podžupanja dr. Tatjana Devjak in župan občine Velike Lašče Tone Zakrajšek. Slednji je v pozdravnem govoru izrazil vso podporo koncertu tudi v bodoče, kakor je bilo tudi dosedaj. Torej se za božično-novoletni koncert na Turjaku vsaj za nekaj prihodnjih let ni treba bati. Že sedaj vas vabimo na letošnji koncert, ki bo v soboto, 19. decembra 2009.

Dobrepoljski godbi se iz srca zahvaljujemo, kakor tudi kvartetu Sever, vsem obiskovalcem in vsem, ki ste pomagali pri izvedbi koncerta in ohranjanju tradicionalne kulture.

Obenem vam KUD MARIJ KOGOJ želi srečno in zdravo novo leto.

KUD MARIJ KOGOJ
predsednik: Franci Pečnik
Foto: Niko Samsa

15. TRADICIONALNO SREČANJE HARMONIKARJEV – »TURJAŠKI HARMONIKAR«

V dvorani Doma krajanov na Turjaku je KUD Marij Kogoj v soboto, 22. novembra 2008, organiziral že 15. srečanje harmonikarjev. Nastopilo je 22 harmonikarjev iz 8-ih občin, zato smo poimenovali to srečanje medobčinsko. Ker je bilo to srečanje jubilejno 15. in ker ima KUD dolžnost ohraniti in negovati kulturna izročila in jih prenašati mlajšim generacijam, je zagotovo prav, da smo na 15. jubilejno srečanje povabili harmonikarja, ki je sodeloval že na prvem srečanju, 23. junija 1990. To je Zlatan Goršič, tvorec prvega srečanja harmonikarjev na Turjaku. Spoštovanje do Zlatana naj bo mladim v poduk, da ne bodo nikoli pozabili na ljudi, ki so ljubiteljsko in požrtvovalno delali za javnost.

Na 15. srečanju harmonikarjev so prvič nastopili: Žan Japelj iz občine Velike Lašče, David Laninšek iz občine Ig (njegova mamica doma iz Purkač), Aleš Dolinšek iz občine Grosuplje, Matej Drobnič iz občine Ribnica (mamica iz Velikega Osolnika) in Aleš Gačnik iz Ponikev, občina Dobrepolje, s pevko Katarino Gačnik iz občine Velike Lašče. Razveseljuje nas tudi dejstvo, da je po nekaj letih ponovno stopila na oder Barbara Cimperman iz občine Velike Lašče. V uradnem delu je vsak od nastopajočih harmonikarjev zaigral po eno skladbo, dovolj, da se nauči javno nastopati in se pokaže pred javnostjo. S tako načrtovanim delom že vsa leta KUD Marij Kogoj skrbi za rast samozavesti pri mladih. Mladi na teh srečanjih lahko spoznavajo pravilnost in poštenost demokratičnosti družbe. Tako na naših srečanjih sodelujejo tisti, ki se prvič pojavijo na odru in takšni, ki so nastopali že večkrat. Nastopajo tako mladi kot starejši, tako fantje kot dekleta. Na prihodnjem srečanju bomo bili lahko priča tudi enakopravnosti klavirske harmonike.

15. srečanje je bilo ravno v Trubarjevem letu, na kar smo še bolj ponosni. Zanimanje za to srečanje je veliko in se kaže nanj s spoštljivim odnosom. Spoštovanje do harmonikarjev sta izkazali tudi violinistka Lara Petrič z Malega Ločnika in Ajda Centa z Male Slevice, saj sta njim v čast zaigrali in zapeli pesem Ne čakaj na maj, za kar se jima KUD Marij Kogoj iskreno zahvaljuje. Po tem nastopu je gospa Tatjana Avsec iz JSKD LJ – okolica vsem nastopajočim podelila priznanja, mlada Katarina Gačnik pa je prejela posebno priznanje za 10-letno sodelovanje na teh srečanjih in tudi na mnogih drugih prireditvah. Nakar so harmonikarji skupno zaigrali legendarno Avsenikovo skladbo Na Golici. Ker je bilo to srečanje v Trubarjevem letu, je na koncu srečanja na oder stopil ansambel Z dežele Trubarjeve, ki se je med drugim več let kalil na tem odru in še predzadnjič nastopil pod tem imenom. Sandiju, Alešu in Katarini se za vso dosedanjo pomoč zavaljujemo in jim želimo pod novim imenom obilo uspehov, korajže in samozavesti. V bodoče bodo Trubarjevo ime nosili tisti mladi, ki bodo pokazali največjo vztrajnost, požrtvovalnost in uspešnost. To srečanje je pokazalo, da se takih mladih res ne manjka.

Po koncu uradnega dela prireditve smo goste tudi pogostili. Program je vseskozi povezovala Tina Jaklič s Trubarjeve Rašice, za kar se ji lepo zahvaljujemo. Zahvala gre tudi Tatjani Avsec in tistim, ki so vseskozi pomagali pri organizaciji in izvedbi tega projekta, to so: tajnik KUD-a Marij Kogoj David Centa, podpredsednica KUD-a Brigita Železnikar in njena hčerka Maja, Srečko in Anže Hedžet, Rok Pečnik, Janez Kraljič, Branko Ahec in Simona Bavdek. Zahvaljujemo se vsem donatorjem, likovni sekciji KUD-a Marij Kogoj, PGD Turjak, TD Turjak, Društvu podeželske mladine Velike Lašče in Akustiki Pirman.

KUD MARIJ KOGOJ, predsednik: Franci Pečnik, foto: Mateja Zalar

Ambrož Ahec s skladbo Beli Golob, ki najbolj pooseblja Turjaškega harmonikarja.

Predsednik KUD-a Marij Kogoj, Franci Pečnik je pozdravil navzoče.

Tina Jaklič je v svojem slogu tudi to srečanje uspešno vodila.

Zlatan Goršič, po 18 letih nekoliko starejši.

Prvič je korajžno nastopil tudi Raščan, občina Velike Lašče, Žan Japelj.

David Laninšek iz občine Ig je korajžno nastopil prvič.

Aleš Dolinšek iz občine Grosuplje bo nastopil na našem odru še štirikrat.

Matej Drobnič, naše gore list, bo zagotovo nastopil tudi v prihodnje.

Prvič je na našem srečanju nastopil tudi Aleš Gačnik in pokazal, da ni samo mojster petja in ritem kitare.

Barbara Cimperman iz Rut, edina predstavnica ženskega spola iz naše občine.

Izredna gesta: Lara Petrič in Ajda Centa.

Ga. Tatjana Avsec podeljuje priznanje harmonikašici Saši Gačnik (njena mamica je doma iz Malega Osolnika).

Ansambel Z dežele Trubarjeve: Sandi Marolt, Aleš Gačnik in Katarina Gačnik.

Članice Društva podeželske mladine Velike Lašče so poskrbele za pogostitev: z leve proti desni: Melanija, Diana, Suzana in Tanja.

Maja Železnik je pridno pripravljala obroke.

BOŽIČNI TURNIR MINI CUP 2008

NA ŠKOFLJICI V ORGANIZACIJI NK BRINJE.

V letošnji izvedbi božičnega turnirja v organizaciji NK Brinja iz Grosupljega, je v soboto, 20. decembra 2008, potekal turnir devetletnikov (igralci, rojeni leta 1999). V športni dvorani na Škofljici so se predstavili podmladki kar treh slovenskih državnih prvakov: Domžal, Hita Gorice in Olimpije iz Ljubljane, poleg njih pa še trinajst ekip iz vse Slovenije.

Ekipe so bile razdeljene v štiri skupine po štiri ekipe. Znotraj skupine so se ekipe pomerile po sistemu »vsak z vsakim«. Prvi dve ekipi znotraj skupine sta nadaljevali tekmovanje.

Naši upi NK VELIKE LAŠČE so znotraj skupine zasedli drugo

mesto in se v večerni tekmi pomerili s prvouvrščeno ekipo iz skupine A, ekipo Triglav iz Ljubljane, ki je v predtekmovanju znotraj svoje skupine pometla z nasprotniki. Odličen nasprotnik je bil dodaten motiv za naše igralce.

Četrtfinalna tekma je bila vrhunska, polna taktičnih zamisli trenerja Srečka Rajšla. Po rednem delu igre je rezultat 0 : 0 napovedoval streljanje prostih strelcev. Tu so naši igralci podlegli pritisku in slabše izvajali proste strele, tako da so se kljub odlični igri poslovili od nadaljnega tekmovanja.

Organizator je za udeležence pripravil tudi tekmovanje v žongliranju in vodenju žoge. Naši predstavniki so se tudi tu dobro odrezali.

Dobro organizacijo tekmovanja je kronal s svojim obiskom Božiček in vsakemu udeležencu prinesel darilo.

Zapisal in fotografiral: Mitja Pintarič

MALONOGOMETNA EKIPA MINA CAFE, USPEŠNO V LETU 2009.

Po 9. krogu, odigranem v nedeljo, 11. januarja 2009, deli četrto mesto.

Zimska liga Grosuplje je v sezoni 2008/09 razdeljena na tri nivoje, v tri lige. Malonogometna ekipa MINA CAFE uspešno tekmuje v 1.ligi, ki je po mnenju poznavalcev najmočnejša od vseh treh. To tekmovanje s štiriintridesetimi ekipami spada med najmočnejša na širšem območju Grosupljega in spada med najkvalitetnejše malonogometno tekmovanje v regiji.

9. krog je postregel z derbijem, tekmo med ekipo MINA CAFE in vodilnim Delta New Wave, ki je bil do 9. kroga neporažen. Favorit je bila vsekakor neporažena ekipa. Igralci MINA CAFE-ja so že po začetnem vodstvu nakazali veliko željo po zmagi, ki jim omogoča nadaljevanje tekmovanja. Obe ekipi sta kazali veliko tehničnega znanja in čvrsto igro.

Prava drama se je začela sredi drugega polčasa, ko je sodnik po mnenju nekaterih z neupravičeno dosojenem prekrškom ekipe MINA CAFE pokazal na prosti strel, zaradi izkoriščenega bonusa prekrškov. Ekipa Delta New Wave je povedla z dvema goloma razlike in le malokdo v dvorani je pričakoval preobrat. Za to je poskrbel vratar ekipe MINA CAFE Tomaž Avžlahar, po mojem mnenju igralec tekme. Ta je z lepim golom od daleč

in obrambo drugega prostega strela poskrbel, da je bil rezultat pred koncem poravnana na 5 : 5.

Ekipa Delta New Wave je v zadnjih minutah z menjavo vratarja silovito pritisnila s petimi igralci na vrata ekipe MINA CAFE. Njihovo nezbranost je v zadnji minuti kaznoval Roman Klarič z golom, ki ga je na lestvici strelcev lige dvignil na tretje mesto, ekipo MINA CAFE pa do sladke zmage.

Tekma, kakršne že dolgo nisem spremljal. Rdeči proti modrim – večni derbi, podobno je bilo tudi zvečer na Old Traffordu, vendar manj razburljivo, čeprav so tudi tam zmagali rdeči.

OBČINSKO ŠOLSKO PRVENSTVO V NAMIZNEM TENISU

Za vse najmlajše ljubitelje bele žogice je TVD Partizan organiziral občinsko šolsko prvenstvo v namiznem tenisu za leto 2008. Vsi najboljši v kategorijah se bodo konec januarja udeležili regijskega šolskega prvenstva in upamo na dobro bero kolajn.

Rezultati:

Mlajše deklice do 5. razreda OŠ

1. MANCA LUNDER
2. NIKA GODEC
3. SANDRA PERIČ

Mlajši dečki do 5. razreda OŠ

1. ŽAN JAPELJ
2. DAVID ŠKOF
3. JOŠT ŽUŽEK

Starejše deklice od 6. do 9. razreda OŠ

1. MAŠA AHEC
2. SAŠA KOREN

Starejši dečki od 6. do 9. razreda OŠ

1. TINE STARIČ
2. JURE AHČIN
3. BLAŽ MAROLT

Zapisal in fotografiral: Igor Sever

V Grosupljem so rdeči premagali modre, v tekmi ki je parala živce, polni preobratov, z veliko tekanja, uigranimi kombinacijami in velikim številom golov. Negotovost do zadnjega sodnikovega piska. To je to, kar dela nogomet zanimiv in ga uvršča na mesto kralja ekipnih športov ter privablja gledalce.

Fantom iz ekipe MINA CAFE, kapo dol za nedeljsko predstavo, saj takšnega razpleta nismo pričakovali še največji optimisti. Fantje še na mnoge zmage!

Zapisal in fotografiral: Mitja Pintarič

PREPROSTOST. STE LAHKO POPOLNOMA SPROŠČENI.

Na koncu tega stavka lahko damo tudi več pik, lahko damo vprašaj ali klicaj ali pa vejico. Vse v našem telesu bo kar naenkrat začelo razmišljati, pošiljati signale, se zanimati, primerjati, komunicirati med celicami, naredilo toploto ali nas zmrzilo. Nam sporočalo: joj, spet nekaj brez zveze ali: no, mogoče bi bilo pa zanimivo poskusiti.

Gre za droben preobrat v stališčih, da tisto, kar delate, delate pozorno, upoštevate vse naučeno in dodate še vse novosti tega hitrega novodobnega časa in – da v tem uživajte. »Kako pa to dosežem, kako naj sploh najdem čas, da na to pomislim, kako naj vodim svoje misli, kako lahko samo sprostitvev spremeni mojo obliko telesa? Jaz pa tega ne zmorem! Mi hočejo soliti pamet?« In še marsikatero vprašanje se bo postavljalo. Spet imamo možnost izbire. Pripravimo si velik kozarec vode in počasi začnimo.

Po odzivu sodeč vas je kar nekaj poizkusilo prejšnje predlagane vaje in ste izrazili željo po nadaljevanju in poglobitvi te reči. Torej – danes potovanje v prsno in trebušno votlino poglobljamo. Inteligenca glave nam je znana. Da pa imajo roke, noge in trebuh svojo inteligenco, pa mogoče nismo prav dostikrat pomislili. Enostavno se nam zdi, ko sedemo ali vstanemo, stojimo, gremo, stečemo, počepnemo, se sklonimo, uležemo ... Enostavno primemo svinčnik in napišemo karkoli, preprosto se nam zdi, ko vzamemo v roke pletilko, košček, žogo ... se oblečemo, preoblečemo ... Enostavno se nam zdi, ko govorimo ali smo tiho. Kaj pa »naša tovarna« pri tem potrebuje, da vse to spravi v tek? Od malih nog tega nismo več razmišljali in negovali na fin in pozoren način. Pride čas, ko se srečamo z balasti, v katere smo zavili vse naše znanje in vedenje in se z leti naučili, na kakšne načine bi bilo bolj modro, primernejše, bolj prav, hitreje in bolj ekonomično ravnati ...

Toda mi smo se namenili ukvarjati s popolno sproščenostjo. Kako to storimo? Tako, da se ne vključujemo v tok dogajanja, se prepustimo sebi za toliko časa, kot smo si ga odmerili in začnemo. Možgani bodo seveda spet pripravili svojo zgodbo in nas prepričevali, vendar mi smo se sedaj pozorno odločili in zato prislunimo inteligenci naših rok in nog ter posameznih prstov. Tudi ko bo glava hotela svoj prispevek pri vajah za sprostitvev, ne razmišljajte o posameznih dogodkih, enostavno se spomnite, da je na vrsti sprostitvev in dihanje. Pustite, da misli pridejo in gredo. Če imamo malo prostora, lahko že sedaj ob branju začnemo premikati členke naših prstov, to storimo pozorno. Pošljimo ukaz iz naše glave in možgani impulz pošljejo točno v tisti del prstov, ki ga želimo premakniti, tudi v najmanjši del členkov posameznega prsta. Najprej pošljimo ukaz in potem premaknimo določen členek, določen del prsta. Določimo in počakajmo, da gre impulz v eno roko in drugo roko. Enako pozorno tudi v nogo in še drugo nogo. Ubogajmo se. Preizkusimo vse možne načine in variante gibov, kam lahko premaknemo prste v vse smeri, še najmanjše členke. Kako stisnemo pest na rokah, na nogah. Stisnemo medenico in sprostim.

Upoštevajmo dejstvo, da bi ukazi iz možganov hoteli hiteti ali se upočasniti, ne dajmo se motiti, vajo opravimo do popolne obdelave vseh 10 prstov, tudi zapestja in gležnje premigamo na tako pozoren način. Dodamo masažne gibe, masirajmo se s prsti in dlanmi, vendar ne krožimo na mestu, da ne naredimo

vnetja. Namen te masaže je sprostitvev, zato tudi ne pritiskamo, bolj zaznavamo občutke na svoje telo.

Za roke in noge si kdaj naredimo kopel, dodamo lahko eterično olje. Naredimo knajpanje: vzamemo dve skledi ali posodi in damo v eno toplo vodo, v drugo pa hladno in menjamo kopel zdaj v eni, zdaj v drugi temperaturi. Bodimo inovativni in ne komplicirajmo. Naše telo točno ve, kaj mu prija in do katere mere. Vzemite si čas in si prislunite. Kjer koli so kakršne koli spremembe ali čutimo kakršne koli težave, še s posebno pozornostjo (brez bolečin!) zrahljamo vse nabrane blokade med mišicami in kitami. Pomaga tudi gibanje s prsti, igranje na klavir – navidezno tipkamo po mizi, stresemo nekaj zrn riža na mizo (na tla pa damo zrnje fižola ali frnikole, tudi svinčnik – čim tanjši naj bo!) in to pozorno pobiramo. Ugotovimo, kolikokrat bomo imeli napeto medenico in ramenski obroč! (Naredimo si opomnik: SPROSTI RAMENA, SPROSTI MEDENICO, ne bodi toga ali tog). Sprostimo te napetosti. Samo nežno razmigamo prste na rokah ter zapestja, na nogah pa do gležnjev in kolen. Enostavno se sprostim in pustimo, da nam telo samo pove, kje so blokade in kaj nam najbolj odgovarja. Zamislimo si, kako sploh izgledajo moje roke in noge ali pa kar celo telo.

Ugotovili bomo, da smo s to preprosto vajo, ki smo jo naredili tako pozorno, nehote vplivali na celotno naše telo. Torej, poskrbeli smo za točke, ki so kot podaljški – tako kot pri električni napeljavi – v naši hrbtnici in notranjih organih ter so povezani preko živčevja z določenimi predeli možganov. Tja smo poslali določeno količino impulzov, možgani so dobili novo hrano, prekrvavitev, kisik in seveda sprožili akcijo, ki je potrebna za našo voljo, čutenje, pretok življenjske energije in stalno zavedanje, da lahko vedno samo sami naredimo vse za naše dobro počutje. Taka vaja lahko traja nekaj minut ali pa več časa. Lahko pa se te vaje lotimo tudi v mislih in nadloge bodo kar same izginile. Vaja je posebej primerna za tiste, ki so hendikepirani in ne morejo premikati okončin, možgani pa delujejo. Ima tudi dolgoročne rezultate.

Mogoče boste ugotovili, da imate prepolno glavo. Ni razloga, da bi prenehali. Preverite, če ste spili kozarec vode, gotovo ste nanjo pozabili. Upočasnite se in ne zahtevajte od sebe preveč. Upočasnite vajo. Če pa vas taka vaja uspava, pa bodite malo bolj energični in inovativni. Vmes in na koncu naredite znane dihalne vaje in še sproščanje, ki ga sedaj že dobro obvladate.

Hvala za vašo pozornost. Z Vadbo za prebujanje ustvarjalnih energij, ki temelji na ohranjanju zdravja, ravnovesja in ustvarjalnosti, naj vas obiščejo nove ideje sedaj v teh mrzlih zimskih mesecih. Z veseljem pogledjmo na vse spremembe, ki se bodo zgodile. Kljub temu ne pozabite na polnjenje svojih baterij. Preprosto. Do prihodnjic.

Terapevtka in vaditeljica
Tina Sešek, 041 745 363

OBČINSKO PRVENSTVO V VELESALOMU

TVD Partizan organizira Občinsko prvenstvo v veleslalomu, ki bo v soboto, 31. januarja, z začetkom ob 16.00 na smučišču v Sodražici. Prijave potekajo pol ure pred začetkom tekmovanja.

Informacije na telefonski številki: **031 653 172**, Peter Podlogar.

VABLJENI.

HOJA PO RAŠICI

NARAVNO DRŠALIŠČE ZA JEZOM NA TRUBARJEVI DOMAČIJI

Temperature so zlezele krepko pod ledišče in vztrajale tako dolgo, da smo drugi januarski vikend v novem letu bližnji in malo bolj oddaljeni prebivalci naše občine preživeli na Raškem ledu. Domačini so pljunili v roke in očistili led. Nedeljsko sončno popoldne je bilo kot nalašč za drsanje in druženje na ledeni ploskvi, ki je prekrila Rašico. Menda je tega že šest let, odkar se je delal tako trden led. Če se bo še držal, ko to berete, vzemite drsalke in se zapeljite po naravnem drsališču za jezom pri Trubarjevi domačiji. Lahko pa se po Rašici preprosto sprehodite.

Ana Porenta
Foto: Gregor Grešak

KICKBOXING EVENTS

Ponovno se oglašamo v novem letu. Pa lepo po vrsti. Vsem najprej srečno novo leto, naj se vam uresničijo vse skrite in odkrite želje, želim vam, da bi ždostegli to, kar si želite. Dolžni smo vam še nekaj rezultatov iz leta 2008.

Na evropskem prvenstvu na Portugalskem, kjer je sodeloval tudi trener Edo Latič v okviru slovenske reprezentance, je leta osvojila sedem medalj. Eno zlato, dve srebrni ter štiri bronzaste. Trener Edo Latič je osvojil srebrno medaljo, kar je bila potrditev zelo dobre forme v prejšnjem letu. Kickboxing klub Spirit je v okviru ŠD TVD Partizan na državnem prvenstvu dosegel dva naslova državnega prvaka in en naslov podprvaka. Trener Edo Latič je med osmimi mednarodnimi tekmami dosegel sedem medalj, eno tekmo pa je zaradi diskvalifikacije predčasno zaključil. Zmagovalec je bil na svetovnem pokalu ter vice evropski prvak. To je zelo dobro izhodišče za graditev nove sezone.

Letošnje leto pa naj bi zaznamovalo začetek tekmovanj za nekatere člane domačega kluba, kar bo seveda prineslo še več treniranja in odrekanja. Z veseljem ugotavljamo, da je zanimanje za tekmovanja med člani zelo veliko. Naj spomnimo, da jih večina trenira eno leto, kar je dovolj za nastop v perspektivni (začetniški) ligi državnega prvenstva. Trdo so trenirali in si zaslužijo našo pozornost v letošnjem letu, ko bodo zastopali domači klub. Prva najbližja mednarodna tekma bo v Italiji 24. januarja – Golden gloves, ki se je bo udeležil trener, prvo kolo državnega prvenstva pa bo 7. marca. Rezultate in udeležbo sporočimo v našem glasilu.

Za konec bi se zahvalili vsem članom in simpatizerjem kluba za izkazano podporo v preteklem letu, pomoč pri organiziranju in predstavitev kluba. Predvsem naj povemo, da **vpisi še vedno potekajo**, treniramo pa v OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče **v torek in četrtek med 18:00 in 20:00** ter v Ribnici v športnem centru, kjer treniramo **v ponedeljek in sredo med 19:00 in 20:00**. Vse dodatne informacije dobite na gsm številki 051 609 033.

ŠPORTNI POZDRAV
Sanja Latič

PREDPRAZNIČNI IZLET V MOZARTOV SALZBURG Z MLADINSKIM DRUŠTVOM VRT

S polnim avtobusom židane volje smo se na mrzlo decembrsko jutro mladi izpred gasilnega doma v Velikih Laščah podali proti praznično razpoloženemu Salzburgu.

Kot prejšnje leto je tudi letos mlade iz naše občine, člane Mladinskega društva VRT in tiste, ki bodo to še postali, pot vodila na izlet čez slovensko severno mejo, tokrat ne v prestolnico, pač pa v četrto največje avstrijsko mesto Salzburg. Na pot smo se odpravili na Miklavževo jutro in med vožnjo proti severu pobrali še nekaj prijateljev in vodiča Mateja. Ljubo Slovenijo smo zapustili v čisti temi, saj smo se na pot odpravili zelo zgodaj, prehod čez mejo smo bolj ko ne vsi prespali, na avstrijski strani meje pa nas je povsem predramila dokaj debela snežna odeja. Vsi smo že mislili, da nas bo pošteno zeblo v noge in bomo do kolen mokri, a ko smo prišli do ravnine, na kateri leži Salzburg, je snežna odeja postopoma izginila in izza gostih oblakov, ki so nam takoj za mejo povzročili kisle obraze, se je pokazalo toplo sonce. Vedrih lic smo potem vpijali nove informacije o mestu, ki nam jih je na izredno simpatičen način posredoval vodič Matej. Da se je v Salzburgu rodil Mozart, smo vsi vedeli, tudi da je mesto zibelka slastnih čokoladnih kroglic, ki nosijo virtuo-zovo ime, smo že vedeli, za marsikoga pa je mesto zasijalo v čisto drugačni luči, ko nam je vodič povedal, da je Salzburg izvorno mesto energijske pijače Red Bull, da je v bližini najbolj znan rudnik soli, da je v mestu živela družina von Trapp, o kateri je bil deloma tudi v samem mestu posnet muzikal *Moje pesmi, moje sanje*, da se je leta 1803 v Salzburgu rodil fizik in matematik Christian Doppler, po katerem se imenuje dopplerjev pojav, slabo desetletje pred njim pa avtor vsem znane božične pesmi *Sveta noč* Josef Mohr in številni drugi pomembni umetniki, znanstveniki in raziskovalci. Ko smo prispeli do mestnega jedra, smo se znašli v množici turistov, ki v tem letnem času ni nič nenavadnega za Salzburg. Bolj ko smo se bližali glavnemu trgu, večja gneča nas je obdajala, a vztrajali smo vse do Mozartove rojstne hiše, kjer se je gneča zgostila v pravi zamašek. A vodič Matej nas je prav spretno popeljal do vseh mestnih znamenitosti, ki se jih nikakor ne sme spustiti, ko enkrat obišeš Salzburg. Skupaj smo si ogledali staro mestno jedro, potem pa smo lahko še samostojno raziskati lepote, ki jih mesto ponuja. Prijetno utrujeni od pohajkovanja po praznično razpoloženem mestu, naužiti mestnega vrveža in polni pisanih vtisov smo se, ko se je začel spuščati mrak, zbrali ob veliki zlati krogli tik pred vvhodom na božični sejem in se poslovili od prijetnega avstrijskega mesta. Polni energije po tako lepo preživetem dnevu smo sleherni kotiček avtobusa na poti nazaj napolnili z veselimi pesmimi, ki so privrele iz veselih grl. Na dvorišče gasilnega doma v Velikih Laščah smo prispeli malo pred polnočjo in

Gneča pred Mozartovo rojstno hišo.

se razšli z obljubo, da se čez eno leto spet podamo na pot in obiščemo še kakšno praznično mesto.

Besedilo: Nuša Dedo Lale
Fotografije: Rok Bajec

Skupinska slika izletnikov pod salzburškim gradom.

ORATORIJSKI DAN V ROBU

Zadnjo novembrsko soboto je bilo v kulturnem domu Rob spet veselo, saj smo animatorji pripravili oratorijski dan.

Uro pred začetkom smo se vsi animatorji zbrali in se v molitvi pripravili na ta dan. Ob desetih so se nam pridružili še otroci. Po kratkih igrah in dvigu zastave smo si ogledali nadaljevalne igre o sv. Pavlu, v kateri so nastopali tudi naši birmanci. Nato smo v skupinah razglabljali o zaupanju: kaj je to, kdaj in komu zaupati ...

Večino dneva pa je zapolnila božična delavnica. Izdelovali smo betlehemske hlevčke. Najprej smo postavili stene iz stiropora in jih med sabo povezali, potem pa smo jih še premazali z mavcem. Da so se konstrukcije posušile, smo delavnico prekinili z veliko igro, potem pa smo nadaljevali še s krovstvom in urejanjem okolice betlehemskega hlevčka. Med množico izdelanih hlevčkov si niti dva nista bila podobna. Različne oblike, ograjice, staje ... vsak je po svoje ustvaril svojo arhitekturo. Na koncu smo pred hlevček postavili še štiri svečke – simbol adventa, z namenom, da ko bo pogorela četrta svečka na zadnjo adventno nedeljo, položimo v jaslice Jezuščka.

Najprej smo zidali.

Popoldne, ko so prišli tudi starši, smo dan zaključili s himno in spustom zastave. Naslednji dan pa je župnik pri nedeljski maši hlevčke še blagoslovil.

Potem še barvali.

Pokrivali strehe.

Ekipa zidarjev.

Betlehemski hlevček.

Po obrazih in navdušenju sodeč so bili vsi zadovoljni. Novim dogodivščinam naproti pa vas animatorji vabimo spet pletiti, ko bo potekal veliki oratorij, na katerega se že sedaj pripravljamo. Kakšen pa bo? To je še skrivnost. Prav gotovo pa bo spet zabavno.

Romana Petrič

LMB

PLAMEN, SIMBOL MIRU, KI GORI V JEZUSOVEM ROJSTNEM KRAJU, SMO PRINESLI NA NAŠE DOMOVE.

Ta plamen je prepotoval dolgo pot iz Betlehema do nas. Mi pa smo ga v soboto, 20., in v nedeljo, 21. decembra, ponesli po domovih. Zato smo se že v petek zbrali skavti našega stega in se pripravili na raznašanje luči miru.

V soboto smo luč miru raznašali po Turjaku in okolici, kjer so nas ljudje zelo lepo sprejeli. Zbrali smo se na Turjaku in se razdelili v skupine. Nato smo odšli na različne lokacije. Nekateri smo imeli smolo in nam je plamen ugasnil in smo morali poiskati nekoga, ki ga je imel. Ko smo zaključili z raznašanjem, smo se dobili v župnišču v Škocjanu. Tam smo se odžejali in okrepčali z dobrimi picami. Sledila je maša. Po maši smo odšli domov.

Že v nedeljo pa smo se ponovno zbrali. Tokrat v Velikih Laščah pri sveti maši, kasneje pa smo plamen ponesli še v domove, kjer ljudje niso bili nič manj prijazni. Kot prejšnji dan, smo se razdelili v skupine in se odpravili vsak na svojo lokacijo. Med potjo smo se pogovarjali in se zabavali. Za zaključek smo se zbrali v gostilni Pri Roku. Pogreli smo se s čajem in odšli domov.

Saša Koren

V ponedeljek pred božičem, smo skavti ponesli Luč miru iz Betlehema na osnovno šolo v Velikih Laščah in podružnično šolo Turjak. Obiskali smo tudi občinski urad v Velikih Laščah. Naj plamen, ki smo ga delili, preide v naša srca, saj bo le tako imela Luč miru iz Betlehema svoj pomen.

Melita Štrukelj,
vodja skavtske skupine Škocjan – Turjak 1

Luč miru iz Betlehema sta na turjaške domove prinesli skavtinji Maša in Irena.

Foto: Jože Jeršin

TEPEŽKANJE ALI NEDOLŽNI OTROČIČI

Skavti Škocjan – Turjak 1 smo ob podpori Društva za ohranjanje dediščine Gradež starejšim obujali spomine, mladim pa prikazali star običaj.

Dan nedolžnih otrok se praznuje 28. decembra. Praznik je spomin na dan, ko je kralj Herod ukazal po vsej Judeji pomoriti otroke, rojene na božič, ko je izvedel za Jezusovo rojstvo. To je edini dan v letu, ko smejo otroci tepsti odrasle. S šibo, imenovano miklavževka, ki je imela življenjsko moč rastline, so z dotikom to moč prenašali na odraslega. Takrat se morajo odrasli odkupiti z manjšo vsoto denarja, sadjem, sladkarijami ... Včasih so se otroci zbrali in skupaj hodili po vasi. Stvari, ki so jih dobili, so si pravično razdelili med seboj.

Ta star ljudski običaj smo tudi mi obujali na nedeljo, 28. decembra. Skavti smo se zbrali pri sušilnici sadja na Gradežu, pomagali pa so nam tudi bratci in sestrice, ki še niso skavti. Tokrat smo se razkropili po celotni občini. Obiskali smo predvsem vasi, kjer skavtov še ne poznajo. Ljudje so nas tople sprejeli in nam ponujali svoje dobrate. Še posebej pa so nas bili veseli starejši, kajti spomnili so se svoje mladosti, ko so tudi oni hodili po vasi in tepežkali.

Tega pa se prav dobro spominja tudi gospa Marija s Turjaka, ki nas je podučila o tradiciji besedila tepežkanja v teh krajih:

ŠIP-ŠAP, ŠIP-ŠAP,
DANES JE TEPEŽNI DAN,
HITRO V ŽEPE POGLEJTE
IN DENARCE NAM DAJTE.

Skavti Škocjan – Turjak 1

ROBARSKI KOLEDNIKI

Dvajset kolednikov je v štirih skupinah s pomočjo občinskega kombija in šoferja Jožeta obiskalo vse domove v robarski fari. S petjem kolednice smo ljudem prinašali veselo sporočilo božičnega praznika, v novem letu pa smo jim zaželeli srečo. Obenem smo zbirali darove, saj je po svetu veliko revščine in sama beseda je premalo, potrebna so tudi dejanja.

S trikraljovski akcijo, ki je letos potekala pod geslom »Šolo pomagajmo skupaj zgraditi, revnim otrokom veselje deliti«, koledniki ob solidarnosti dobrih in odprtih ljudi misijonarjem pomagamo pri uresničevanju projektov. Letos bomo pomagali pri gradnji učnih ustanov misijonarjem v Zambiji, Angoli, Malaviju, Senegal, na Madagaskarju in Slonokoščeni obali. Izobraževanje je namreč edina možnost, da se lahko otroci rešijo revščine in si kasneje poiščejo možnosti za boljše življenje.

Hvala Vam za vašo solidarnost, saj smo zbrali kar 2085 evrov. Prav tako smo zbrali zelo veliko čokolad, bonbonov ... kar preveč za naše želodčke, zato smo sklenili, da bomo z njimi

razveselili otroke iz grosupeljske varne hiše Palčica.

Naj trikraljovski znak 20 G + M + B 09 v vaš dom prinaša mir in blagoslov.

Vaši koledniki

PRAZNOVALI SMO 10. OBLETNICO USTANOVITVE OZVVS VELIKE LAŠČE

Osrednji dogodek našega delovanja in udeleževanja v letošnjem letu je bilo praznovanje 10. obletnice ustanovitve območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Velike Lašče.

Tistega lepega dne, 9. avgusta lani, je sonce posijalo tudi na planjavo med Mačkovcem in Mokrcem ter nas zbrane pozdravilo v Krvavi Peči.

Po uspešno izvedenem letnem zboru OZVVS Velike Lašče, je postalo pred domom veteranov precej živahno in vladalo je slavnostno vzdušje.

Z mnogo dela in truda nam je uspelo pripraviti lepo prireditve ob našem prazniku, ki se ga je udeležilo poleg naših članov veliko uglednih oseb, ki so s svojo prisotnostjo potrdili, da naše delo, aktivnosti in naša prizadevanja v družbi niso ostali neopazeni.

Ob tej priložnosti smo zbranim lahko pokazali naše nove delovne dosežke. S pomočjo občine Velike Lašče in z našim prostovoljnimi delom smo zgradili stopnišče, ki vodi v zgornjo etažo doma, kjer so predvidena skupinska prenočišča, okrog objekta pa smo položili nove betonske pločnike. Vgradili smo tudi protipožarna vrata, darilo poveljstva sil SV G 9 z Vrhnike. V spominski sobi smo postavili novo stalno razstavo o slovenski osamosvojitveni vojni, ki je med prisotnimi pritegnila veliko pozornosti.

Poveljstvo sil SV z Vrhnike nam je omogočilo postavitev velikega 7-členskega šotora in pripravilo odlični vojaški golaž.

Po uvodni državni himni godbe na pihala iz Dobrepolja in izvedenem veteranskem simbolnem dejanju je slavnostni govornik Franc Dušan Hočevar, predsednik OZVVS Velike Lašče, nagovoril prisotne.

Za njim je pozdravil navzoče tudi generalni sekretar ZVVS, Mitja Jankovič, podžupanja občine Velike Lašče dr. Tatjana Devjak, poslanka državnega zbora Alenka Jeraj, Srečko Knafelc, Ljuba Garbajs in drugi.

Kulturni vložek je prispeval naš dolgoletni prijatelj in simpatizer OZVVS Velike Lašče gledališki igralec Branko Miklavc, za fotografije pa je poskrbel priznani vojni fotograf Marjan Garbajs.

Pozdravit so nas prišli predstavniki 1. brigade SV iz Ljubljane, predstavniki poveljstva sil SV G9 in poveljniškega centra SV z Vrhnike ter predstavniki policijskega združenja SEVER iz Ljubljane. Veseli smo bili tudi naših stanovskih kolegov iz OZVVS Slovenj Gradec, OZVVS Moravče in OZVVS Kočevje.

Predstavnikom slovenske vojske in policijskega združenja SEVER je predsednik OZVVS Velike Lašče podelil spominske plakete. Ob 10. obletnici OZVVS Velike Lašče pa so bile izdane tudi priložnostne spominske značke.

Seveda smo poleg opisanega dogodka imeli v letošnjem letu še obilo drugih aktivnosti, tako na občinskem kot tudi na državnem nivoju. Med drugim smo maja prisostvovali pri odkritju

spominske plošče podskupini za zveze na mestni občini v Ljubljani, udeležili smo se praznika slovenske zastave in dneva veteranov vojne za Slovenijo v Vačah nad Litijo, sestankov ZVVS in PO ZVVS Ljubljana, prisostvovali smo na državnih veteranskih igrah v Velenju. Udeležili smo se letnih zborov OZVVS Ribnica in OZVVS Kočevje.

Prisotni smo bili tudi pri odkritju spomenika slovenske osamosvojitvene vojne pred tovarno aluminija IMPOL v Slovenski Bistrici in odprtju veteranskega doma na Brinju, odkritja pominske plošče na UE Ribnica, svečanosti na občinskem prazniku Velike Lašče, komemoraciji na ljubljanskih Žalah in na mnogih drugih prireditvah in svečanostih.

Organizirali smo tudi strokovno ekskurzijo našega članstva v Pleterje in Posavje, kjer smo bili ob spomeniku krakovske bitke v Zalokah tudi lepo sprejeti s strani naših kolegov veteranov iz OZVVS Krško.

Imamo močno, zdravo, zavedno in ozaveščeno članstvo, pripravljeno na vse akcije in sodelovanje, s katerim gremo smelo naprej v nove delovne zmage. Naši člani so ponosni in zavedni državljani Slovenije in pripravljeno pomagati in delovati v vseh domovinskih akcijah,

kot takrat, ko so nesebično vzeli v roke orožje in stopili v bran domovini, ne vedoč na to kakšna usoda jih čaka.

Ob tej priliki tudi obveščamo vse naše člane, ki izpolnjujejo pogoje za socialno pomoč, da se čim prej javijo vodstvu OZVVS Velike Lašče zaradi ureditve potrebnih formalnosti.

Po večletnih naporih nam je s pomočjo komandanta 1. brigade SV, brigadirja mag. Bojana Pograjca uspelo, da nam bo tehnični muzej SV pripravil za dom v Krvavi Peči stalno razstavo SV, in sicer protiletalski top Flak 20 mm, letnik 1939, nemške izdelave, ki ga je uporabljala TO Slovenije, avtomatsko puško 1970, Kalašnikov, puško M-48 in signalno pištolo JLA. Top bo na podlagi soglasja občine Velike Lašče postavljen pred domom veteranov. Orožje pa bo v vitrinah spominske sobe. Objekt bo zavarovan z alarmnim sistemom.

Vsem našim članom, občankam in občanom želim v imenu OZVVS Velike Lašče in v svojem imenu srečno ter uspeha polno novo leto.

Predsednik OZVVS Velike Lašče,
Franc Dušan Hočevar

VETERANI VOJNE ZA SLOVENIJO ŽE 17 LET SAMOSTOJNI IN NEODVISNI

KONJEREJSKO DRUŠTVO VELIKE LAŠČE

Štefanovo je dan po božiču, praznik slovenske samostojnosti in dan, ko praznujemo god prvega mučenca sv. Štefana, ki je tudi zavetnik konj in drugih domačih živali. Konjerejsko društvo Velike Lašče je že trinajstič organiziralo blagoslov konj za srečo, zdravje in dobro rejo.

Ta dan rejci pripravijo konje, jih osedlajo ali zaprežejo, se udeležijo blagoslova, se pogovorijo in si izmenjajo voščila za novo leto in uspešno rejo. Tako je bilo tudi tokrat, saj se je zbralo lepo število konj in ljubiteljev teh plemenitih živali. Posebnost letošnjega Štefanovega je bila, da sta na prostor pred gasilskim domom župnik Vladimir Jaksetič in župan Anton Zakrajšek prijezdila vsak na svojem konju.

Po pozdravnem nagovoru predsednika Konjerejskega društva Franca Zabukovca in župana je župnik opravil blagoslov. Po blagoslovu so člani društva razdelili živalim blagoslovljen kruh in sol, obiskovalci so se okrepčali s toplim napitkom, vsi udeleženci s konji so prejeli tudi lep spominek. V lepem zimskem dnevu so se zadovoljni vrnili domov, z upanjem na srečno in zadovoljno novo konjerejsko leto.

Domen Indihar
foto: Srečko Vrbinc

Blagoslov konj in rejcev.

G. župnik Vladimir Jaksetič in g. župan Anton Zakrajšek v sedlu.

Na čelu povorke slovenska in občinska zastava.

FRANCE BORŠTNIK ... JE PRAZNOVAL 90 LET ŽIVLJENJA

Rojen je bil med zelenimi dolenskimi griči. Človek, ki je dočakal svojih devetdeset let življenja, je vreden vsega spoštovanja, zlasti še kar je kljub letom še vedno zdravega razuma in poln življenja. Je človek, ki še vedno z optimizmom gleda na svet, spoštuje ljudi in skladen medsebojni odnos.

Sam pove: »V mladosti sem bil prvoborec udarne Cankarjeve brigade, ki je napadala utrjene postojanke po Sloveniji. Najtežja preizkušnja je bila Javorica, na katero je ostal boleč spomin. 16. marca 1943 so nas po izdaji obkolili Nemci. Pokalo je z vseh strani, okoli mene so krvaveli in umirali tovariši, tudi sam sem bil ranjen. Od celotne brigade nas je preživela le peščica borcev, a smo se zavestno pobrali in v novi sestavi dočakali težko pričakovano svobodo. V svoji partizanski zbirki imam šest odlikovanj.«

Zarja spominov (Društvo za ohranjanje izročil NOB in osamosvojitve KO Velike Lašče) je Francetu Borštniku 26. novembra v prostorih gostilne Pri Murnu priredilo tople tovariški sprejem z večernim kulturnim programom ob navzočnosti številnih prijateljev kakor tudi prijatelj ZS s Škofljice.

Najprej je v imenu ZS slavljencu čestital predsednik društva Božo Kovačič in obširno spregovoril o pomenu društva, nato pa še tajnik vodstva Cankarjeve brigade iz Ljubljane, Jaka Rozman – Čiko, kot Francetov soborec.

Povedal je: »Težko in z bolečino v srcu mi je tudi danes po toliko letih še vedno težko govoriti o tedanjih razmerah NOB in zlasti o vlogi, ki jo je imela Cankarjeva brigada. Delovala je vse od Hrvaške do Primorske, kar že samo po sebi pove, koliko premikov-pohodov je bilo potrebnih za njeno delovanje, kljub pomanjkanju hrane, toplih oblačil in vse mogočih razmer, ki so nas pestile in tudi izdaj, da smo padali v zasede. Imeli smo veliko ranjenih še več pa smo pokopali soborcev. V času njenega obstoja je padlo za dve brigadi borcev, da je bil že vprašljiv smisel njenega obstoja, a nam je uspelo obnoviti z borci s Prekomorske brigade proti koncu vojne in tako dokončati, težko pričakovano svobodno domovino.«

Nadvse prijazen je bil splošen kulturni dogodek s petjem partizanskih pesmi ob spremljavi harmonike, izmenično obeh bratov Ahec – Murnovih, oziroma Francetovih nečakov. Največje presenečenje pa sta mu pripravila po partizanski večerji z veliko torto v obliki rdeče zvezde.

Jože Škulj

90 LET FRANCA BORŠTNIKA

Ob bistrem potočku je mlin je najljubša pesem našega jubilaranta. Vsebina te lepe slovenske pesmi ga ob poslušanje popelje v mladostna leta in ga spomni na rojstni kraj. Spominja se ropota mlinskih kamnov in žage, šumenje potoka in lepe zelene pokrajine. Lepota domačije in narave sta mu dajala življenjsko energijo. Trdo je delal vse življenje in prev to mu je omogočalo doseči tako visok jubilej. Posebno živo se spominja vojnih časov, kar je opredelilo njegov življenjski nazor. Bil je borec Cankarjeve brigade in za doprinos borbi proti okupatorju večkrat odlikovan. Na odlikovanja je zelo ponosen.

Člani društva upokojencev ga poznamo kot zelo zgovornega, veselega človeka in dobrega plesalca. Udeleževal se je velikih srečanj. Letos se ni udeležil našega srečanja na Turjaku in smo ga zelo pogrešali. Jesen življenja preživlja z družino najmlajšega sina v vasi Prilesje in se dobro počuti. Zaželeli smo mu zdravja in veselje do življenja še naprej.

Zapisa Mija Grebenc-Jelaska
Fotografiji Franc Ivanc

97 LET MARIJE SKUBIC

Predstavniki DU prizadevno obiskujemo vse svoje starejše občane, ko dopolnijo 90 let starosti.

26. decembra smo obiskali našo najstarejšo članico Marijo Skubic. Marija je 25. decembra praznovala 97. rojstni dan

ČASTITLJIV LJUBILEJ!

Praznično urejena in z nasmehom nas je pričakala na domačiji svoje nečakinje Marije Ivanc. V prisrčnem pogovoru nam je zaupala, da ji zdravje še vedno dobro služi, ob pomoči slušnega aparata dobro sliši in bere brez očal.

Zime se ne veseli, ker ne upa na sprehod, spomladi pa se vsak dan poda na sprehod po bližnji okolici, kar ji daje dodatno energijo.

Predsednik društva upokojencev ji je v svojem imenu in v imenu društva zaželel vse najboljše do snidenja v naslednjem letu.

Zapisa Mija Grebenc-Jelaska
Fotografija Franc Ivanc

PODJETNIŠKE IN DRUGE INFORMACIJE

Pripravil Razvojni center Kočevje Ribnica, d.o.o. Za natančnejše podatke si oglejte celotne razpise v uradnih listih ali na spletnih straneh www.podjetniskiportal.si. Vse, ki bi želeli na svoj elektronski naslov prejemati tedensko sveže informacije o podjetniških razpisih, sejmih, novostih iz poslovnega sveta, ponudbe-povpraševanje po izdelkih in storitvah vabimo, da pokličete na št. 01/895 06 10 ali 031 647 793 ali pišete na e-naslov pokolpje@siol.net. Posredovanje informacij po e-pošti je brezplačno.

- Javni razpis za ukrep Nadomestilo kmetijskim gospodarstvom zaradi boleznih rejnih živali, ko povračilo škode ni urejeno z drugimi predpisi.** Razpisnik: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Predmet razpisa: dodelitev nepovratnih sredstev v obliki podpore za blažitev poslabšanja ekonomskega položaja kmetijskih gospodarstev, ko povračilo ni urejeno z drugimi predpisi, zaradi omejenega prometa trgovanja na kmetijskem gospodarstvu zaradi aviarnne influence. Rok za oddajo vlog: do objave obvestila o prenehanju zbiranja vlog, ki bo objavljen na spletnih straneh MKGP. Podrobnosti razpisa: http://www.mkgp.gov.si/si/javni_razpisi/.
- Javni razpis za dodeljevanje sredstev z naslova ukrepa Posodobljanje kmetijskih gospodarstev za prestrukturiranje reje prašičev in reje perutnine za leto 2009.** Razpisnik: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Predmet razpisa: dodelitev nepovratnih sredstev za prilagoditev na standarde dobrobiti živali na področju reje prašičev in reje kokoši nesnic, za prilagoditev na ekološke standarde ter za prestrukturiranje reje prašičev in reje perutnine. Rok za oddajo vlog: do zaprtja javnega razpisa, ki se objavi na spletnih straneh MKGP. Podrobnosti razpisa: http://www.mkgp.gov.si/si/javni_razpisi/.
- Javni razpis za ukrep 311 – diverzifikacija v nekmetijske dejavnosti.** Razpisnik: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Predmet razpisa: dodelitev nepovratnih sredstev za diverzifikacijo v nekmetijske dejavnosti, ki prispevajo k razvoju dopolnilnih in dodatnih dejavnosti na kmetijah. Rok za oddajo vlog: do zaprtja javnega razpisa, ki se objavi na spletnih straneh: www.mkgp.gov.si in www.arsktrp.gov.si. Podrobnosti razpisa: http://www.mkgp.gov.si/si/javni_razpisi/.
- Javni razpis za ukrep 312 – podpora ustanavljanju in razvoju mikro podjetij.** Razpisnik: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Predmet razpisa: dodelitev nepovratnih sredstev za podporo ustanavljanju in razvoju mikro podjetij, ki prispevajo k razvoju dodatnih dejavnosti na podeželju in s tem k izboljšanju učinkovitosti razporejanja dela na podeželju ter zagotovitvi dodatnih zaposlitvenih možnosti in povečanja dohodka. Rok za oddajo vlog: do zaprtja javnega razpisa, ki se objavi na spletnih straneh: www.mkgp.gov.si in www.arsktrp.gov.si. Podrobnosti razpisa: http://www.mkgp.gov.si/si/javni_razpisi/.

SLAVČEK d.o.o.

Male Lašče 2a

1315 Velike Lašče

041 696 171 ali 01/788 19 41

Zaposlimo sodelavce za delo v gostinstvu, trgovini in mesariji za redno zaposlitev in delo preko študentskega servisa (v lokalni).

Pričakujemo natančnost, spretnost in odgovornost do opravljenega dela.

Če menite, da vas razpisano delo veseli, vas vabimo da nas za vse dodatne informacije pokličete na telefonsko številko

041 696 171.

Avtorici članka **Srečanje upokojujencev** (objavljenem v Trobli 7/2008 na strani 36), **Zofiji Jakše**, se opravičujemo zaradi neljubih napak v besedilu. Do napak je prišlo predvsem zaradi pretipkavanja članka.

Ob tej priložnosti vljudno naprošamo vse avtorje, če imajo le možnost, da svoje članke pošiljajo na uredništvo Troble v elektronski obliki še na elektronski naslov: trobli@velike-lasce.si. Radi bi se čim bolj izognili nepotrebnim napakam. Hvala za vaše sodelovanje, prijaznost in razumevanje.

Uredništvo Troble

»Zvezdoslovec vam lahko pripoveduje o svojem spoznavanju vesolja, toda svojega spoznanja vam ne more dati.

Glasbenik vam lahko zapoje napev, toda ne more vam dati ušesa, ki dojema napev, niti glasu, da ga lahko ponovite.

Kdor se spozna na znanost številčk, lahko govori o kraljestvu uteži in meril, toda ne more vas vanj popeljati.

Kajti spoznanje enega človeka ne posoja svojih kril drugemu človeku.»

Kahlil Gibran: Prerok

ZA ČEBELARJE ENA NAJTEŽJIH SEZON V ZADNJIH STO LETIH

Slovenski in tudi velikolaški čebelarji si bomo leto 2008 zapomnili tako po slabem kot po dobrem.

Člani čebelarskega društva in njihove življenjske sopotnice na strokovni ekskurziji pri Marconiju v Italiji.

Gotovo ne moremo mimo tega, da je bilo leto 2008 za naše čebele katastrofalno. Čez zimo smo izgubili kar 224 družin, to je več kot 30 odstotkov čebeljih družin. Že te izgube so bile za čebelarje strahotne, žal pa je sledil še en udarec. Maja so se tako rekoč dan za dnem vrstili pomori čebel, ki so bili v veliki meri posledica nepravilne uporabe FFS, predvsem nepravilne tehnološke priprave semena, zaščitenega s FFS. Da je bilo čebelarsko leto še bolj črno, je poskrbela narava, saj je bila letošnja čebelarska letina izjemno slaba, celo ena najslabših v zadnjih sto letih. Marsikateri čebelar preteklo čebelarsko sezono ni zavrtel točila. Glede na vse to je bilo čebelarjenje v letu 2008 v vseh pogledih izjemno težavno. Samo prizadevnim čebelarjem gre zahvala za to, da vztrajamo in vzdržujemo našo kranjsko čebelo in s tem ohranjamo naše okolje. V Čebelarskem društvu Velike Lašče smo poskrbeli, da smo izgubo družin skoraj v celoti nadomestili z novimi in tako zagotovili v naši občini opravevanje rastlinstva, kar je ena temeljnih nalog čebel. Že Aristotel je ugotovil, da bi ob izgubi čebel človeštvo izumrlo po štirih letih. To kruto resnico, ki je bila preteklo leto kar nekajkrat objavljena v vseh svetovnih medijih, so znanstveno potrdili tudi ameriški strokovnjaki tako s področja kmetijstva kot s strani čebelarstva. Imejmo to pred očmi vsakič, ko nas zamika, da bi vzeli v roke insekticid ali kakršenkoli pripravek za zatiranje škodljivcev.

Že v uvodu sem zapisal, da si bomo preteklo leto zapomnili tudi po dobrem. V društvu smo v Trubarjevem letu aktivno sodelovali pri vseh prireditvah v okviru občine. Poleg medenih pridelkov smo obiskovalcem s ponosom razkazovali čebelarsko orodje in pripomočke iz Levstikovega Bučelstva. Posebej naj omenim zanimanje, ki ga je pokazal predsednik države Danilo Türk ob obisku Trubarjevine, tako za čebelarstvo in še posebej za Levstikovo Bučelstvo. Predsednik je odličen poznavalec Levstikovih del, Bučelstvo, ki ga še ni poznal, pa ga je še posebej navdušilo. Naši mladi čebelarji krožkarji so maja na republiškem tekmovanju dosegli prvo mesto, in to v najvišji kategoriji. Tekmovala sta

Klemen Dolšak in Jaka Pečnik in že drugo leto zapored osvojila največje število točk. Na republiškem razpisu za najboljši čebelnjak z urejeno okolico je v Sloveniji za leto 2008 zmagal Pečnikov čebelnjak. Predlagam, da si ga ogledate v živo, saj stoji na vrtu nasproti nove športne dvorane. Leto 2007 je na istem tekmovanju zmagal mini čebelnjak našega župana Antona Zakrajška. Preizkusili smo se tudi v fotografiranju naših čebel in tudi tu smo prejeli prvo mesto za fotografijo Čebela in cvet, avtorja Braneta Borštnika. Pozabili pa nismo niti na ocenjevanje medov in tudi na tem področju prejeli zlato in srebrno odličje za med, ki sta ga pridelala čebelarja Alojz in Tomaž Marolt. Naj poudarim, da sta zlato odličje prejela že drugo leto zapored.

Jeseni smo organizirali strokovno ekskurzijo v Italijo z ogledom čebelarstva Marconi v neposredni bližini Trevisa. Tako čebelarji kot naše življenjske sopotnice, brez katerih noben čebelar ne zmora obilice dela ob točenjih, smo bilo nad ogledom čebelarstva prav navdušeni. Marconi je družinsko čebelarstvo, ki se preživlja izključno s čebelarstvom. Pri tem sodeluje vsa družina, saj imajo na prekrasno urejeni domačiji praktično vse: od trgovine s čebeljimi pridelki, kozmetičnimi pripomočki, vse orodje za čebelarstvo, sodobne točilnice za med, skladišče medu, izdelavo satnic do mizarske delavnice. Posebej pa smo bili navdušeni nad učno-vzgojno dvorano, ki sprejme do 60 udeležencev. Tu poteka prava mala šola čebelarstva, kjer mladim iz bližnje in daljne okolice nazorno prikažejo skrivnostni svet iz življenja in dela čebel. V neposredni bližini domačije je tudi poseben nasad listnatih dreves, ki v enem letu zrastejo do višine štirih metrov in so v dvanajstih letih godni za posek, obenem pa nudijo odlično čebeljo pašo. Nepozaben je bil tudi obisk čebelarske galerije gospoda Šivica na Primorskem, kjer smo uživali ob maketah slovenskih čebeljakov in njegovih fotografijah iz življenja čebel. Razstavljene fotografije so prejele številna slovenska in mednarodna priznanja. Poznavalci fotografije trdijo, da Šivicu ni para na svetu. Izkazal pa se je tudi kot odličen vodič in prevajalec hkrati.

Čebela in cvet

Naj zaključim z večnim čebelarskim optimizmom, da bo naslednja čebelarska sezona uspešnejša in bo dala čebelarjem nov zagon za delo in s tem neposredno vsem nam boljše življenjske pogoje.

Brane Borštnik

ŽIVIMO Z NARAVO

Skrb za naravo in varovanje narave je v današnjem času nujno. V naši okolici se nahaja veliko ogroženih živalskih in rastlinskih vrst, za katere marsikdo ne ve, da pri nas sploh obstajajo, kljub temu pa smo vsi odgovorni za njihovo varovanje.

Zavod Parnas za vse ljubitelje narave, ob različnih dnevih, ki obeležujejo varovanje narave, organizira predavanja in aktivnosti.

Na otvoritvi razstave Vsem Slovincem: Orel z Volovje rebri na Trubarjevi domačiji je navzoče nagovoril minister Karl Erjavec.

V letu 2008 smo se kar nekajkrat lahko pridružili različnim strokovnjakom naravoslovja, ki so nam pokazali marsikaj zanimivega.

Dvakrat smo odkrivali lepote mokrišča ob Rašici. Na dan sonca smo z ornitologom, študentom gozdarstva Aljažem Rijavcem, opazovali in poslušali ptice, v tednu gozdov pa nas je med botanične vrste mokrišča popeljal Branko Dolinar, ljubiteljski biolog. Še posebej smo bili pozorni na orhidejevke-kukavice, našli pa smo tudi mesodejne rastline.

Ob evropski noči netopirjev konec avgusta smo poslušali predavanje Aljaža Rijavca, člana Slovenskega društva za preučevanje in varstvo netopirjev v prostorih bifeja Pri Janezu na Karlovinci. Izvedeli smo, da je veliko vrst netopirjev ogroženih, njihov obstanek pa je pomemben za naš ekosistem, saj netopirji uravnajo populacijo žuželk, ki so aktivne ponoči. Predavanje se je nadaljevalo z opazovanjem in poslušanjem netopirjev. Sprehodili smo se do bližnje kmetije Joška Šilca, kjer imajo v hlevu ogromno netopirjev in jih, kot pravijo, popolnoma nič ne motijo.

Zavod Parnas je sodeloval tudi pri gostovanju dveh fotografskih dokumentarnih razstav avtorja Viktorja Luskovca, ki predstavljata lepote in biotsko raznovrstnost slovenske narave ter nekatere redke in ogrožene vrste, na katere moramo v prihodnosti še posebej paziti. Razstava Vsem Slovincem: Orel z Volovje rebri je ob dnevu zemlje gostovala tudi na Trubarjevi domačiji. Zavod Parnas je k razstavi prispeval vitrino o Primožu Trubarju in tako je razstava združila skrb za kulturno in naravno dediščino. Razstava je gostovala še v Prirodoslovnem muzeju Slovenije (PMS), galeriji poslovne stavbe Slovenijalesa v Ljubljani, regijskem parku Škocjanske jame in v Predjamskem gradu, skupaj si jo je ogledalo več kot 62 tisoč obiskovalcev.

V letu 2009 se naravoslovne aktivnosti nadaljujejo. Svetovni dan mokrišč smo obeležili s predavanjem Kukavičnice močvirnih travnikov Cerknškega jezera in njihovo varstvo, v sredo 28.1. na Karlovinci v prostorih bifeja Pri Janezu. Predavala je biologinja, velika ljubiteljica narave, Marjeta Cvetko. Na predavanju smo spoznali vrste kukavičnic, ki rastejo na močvirnih travnikih Cerknškega jezera ter na kakšen način jih lahko varujemo. Predvsem je pomembno, da mokrotnih travnikov ne zanemarjamo in rastlinam tako zagotavljamo ustrežne pogoje za preživetje. Ugotovili smo, da predstavljene vrste najdemo tudi na mokrišču ob Rašici.

Načrtujemo še veliko zanimivih aktivnosti (naslednja bo ob svetovnem dnevu vode v marcu), o katerih boste pravočasno

Kukavičnice so družina rastlin, ki je v Sloveniji v celoti zavarovana.

Netopirji uravnajo populacijo žuželk, ki so aktivne ponoči, kar za nas pomeni: več netopirjev – manj komarjev.

V letu 2008 smo se večkrat sprehodili po mokrišču ob Rašici in opazovali pestrost rastlinskega in živalskega sveta.

obveščeni na spletni strani zavoda Parnas www.zavod-parnas.org., lahko pa se naročite tudi na brezplačne e-novice. Vsi ljubitelji narave lepo vabljeni, da se nam ob dogodkih pridružite.

Barbara Žnidaršič, Zavod Parnas

MED NAJBOLJ SKRBNIMI LASTNIKI GOZDOV SLOVENIJE PRIZNANJE DOBIL OBČAN IZ VELIKIH LAŠČ

V četrtek, 4. decembra, je bila v Dvoru Jezeršek v Zgornjem Brniku pri Cerkljah na Gorenjskem 10. slavnostna podelitev priznanj najbolj skrbnim lastnikom gozdov Slovenije. Priznanje je prejel po en lastnik iz vsake od 14 območnih enot Zavoda za gozdove Slovenije, ki je bil izbran po kriterijih za najbolj skrbnega lastnika v tekočem letu.

Iz našega kočevskega gozdnogospodarskega območja je priznanje dobil Anton Žužek z Jakičevega 1 pri Velikih Laščah.

V obrazložitvi izbora smo med drugim zapisali, da gospodarji na kmetiji, ki obsega 34 hektarov, od je tega 26 hektarov gozda, in je ena večjih kmetij na tem področju. Po vrnitvi z začasnega dela v Nemčiji leta 1963 je svojo gozdno posest povečeval z dokupom izsekanih gozdov. Z marljivim delom, zainteresiranostjo in vlaganjem v gozdove ter strokovnimi nasveti gozdarjev je močno dvignil kvaliteto svojih gozdov. Se posebej je treba poudariti njegovo zavzetost za negovalna dela v mlajših razvojnih fazah. Njegove parcele so vzorčni primer dobre prakse negovanih gozdov za druge lastnike. Vsa dela so opravljena v krogu družine, tako da je tudi nadaljnje gospodarjenje zagotovljeno.

Anton Žužek prihaja iz območja, kjer je razširjena domača obrt kot dopolnilna dejavnost na kmetiji. Več let so izdelovali lesene žlice. Les, ki ga porabi na kmetiji, zreže na svoji žagi, tudi sosedom naredi kakšno žagarsko uslugo. Manj vreden les porabi za palete. Žal pa se tradicija predelave lesa zaradi slabe ekonomske računice opušča.

Je tudi strasten lovec Lovskega društva Velike Lašče. Kot zanimivost naj omenimo, da ima trofejno bronasto medaljo za ustreljenega medveda. Kolegi lovci ga še posebej cenijo kot tistega lovca, ki ima vedno dobrega psa krvosledca. Skupaj s svojim psom krvosledcem je specializiran za iskanje obstreljenih medvedov na Kočevskem lovskogojitvenem

Priznanja je podelil direktor Zavoda za gozdove Jošt Jakša.

območju. V svoji karieri sta skupaj psom našla več kot 10 obstreljenih medvedov ter približno 400 kosov ostale divjadi.

Zelo je aktiven v Čebelarškem društvu Velike Lašče. Tradicija čebelarjenja na kmetiji sega 166 let nazaj. Njegovi predniki so bili eni prvih čebelarjev na tem področju. Je dobitnik vseh možnih odlikovanj na področju čebelarstva, med drugim je prejel tudi Janševo odlikovanje I. stopnje.

Prireditve so se med drugim udeležili tudi: Janez Čebulj – župan občine Cerklje na Gorenjskem, Jošt Jakša – direktor Zavoda za gozdove, mag. Robert Režonja – vodja sektorja za gozdarstvo na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ciril Smrkolj – predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice, Andrej Berdajs – predsednik Zveze lastnikov gozdov Slovenije.

Čestitkam ob priznanju se pridružuje tudi Krajevna enota Zavoda za gozdove Velike Lašče.

Krajevna enota Velike Lašče
Franc Dejak

Hvalevredna
Vedoželjna
Aktualna
Lahkotna
Animirana

Zbrana
Afinitetna

Temeljita
Resnicoljubna
Objektivna
Berljiva
Leposlovna
Ohrabrujoča

Irena Hegler

Krajevna enota Zavoda za gozdove Velike Lašče

vabi vse lastnike gozdov na ogled licitacije
lesa v Slovenj Gradcu, ki bo 12. februarja
2009. Zaradi organizacije prevoza ter
omejenega števila mest prosimo, da se
zainteresirani prijavijo najkasneje
do 5. februarja na telefonsko številko:

788 14 70.

OBREZOVANJE SADNEGA DREVJA

Večina ljubiteljev sadjarstva ima v domačem vrtu vsaj kakšno sadno drevo. Opravila v sadovnjaku se začnejo že februarja. Med prava opravila vsekakor sodi obrezovanje sadnega drevja. Pogosto zaradi napačne rezi v tekočem letu ni plodov. Obrezovanju sledi osnovno škropljenje, nato dognojevanje in po potrebi sajenje novih dreves.

Za rez sadnega drevja sta najbolj primerna februar in marec. Lahko rečemo, da je v tem obdobju obrezovanje eno aktualnih opravil tako v vrtu kot sadovnjaku. Obrezovaje prilagodimo glede na število dreves. Tisti, ki imate manjše število dreves, lahko to opravilo podaljšate še v začetek marca. Priporočljivo je, da opravilo opravimo v tem času ter ne čakamo na začetek cvetenja dreves. V času mirovanja je tudi manjša nevarnost okužb nekaterih sadnih vrst s bakterijskim hruševim ožigom. Najprej obrežemo jabolane, hruške in kutine. Začnemo s starejšimi drevesi, nato obrežemo tudi mlajša. Pogosto pozabljamo na razkuževanje sadjarskega orodja, kot so škarje in žage. Najbolje je, da to opravimo po zaključenem obrezovanju posameznega drevesa, tako zmanjšamo tudi možnost prenosa prej omenjene bakterijske bolezni.

Z dobrim obrezovanjem ne oblikujete samo dobro razvitih ogrodnih vej ampak tudi spodbujate in vzdržujete dobro rodnost. Cilj rezi je vzdrževanje optimalnega odnosa med rodnimi in nerodnimi poganjki. Sadno drevje obrežemo od vrha do tal. Bujno rastoča drevesa obrežemo manj, ohranimo cvetne brste in upognemo vse primerne poganjke. Drevesa s šibkejšo rastjo in močnim cvetnim nastavkom obrezujemo močnejše, tako opravimo tudi prvo redčenje. Starejša drevesa obrezujemo močnejše kot mlajša. V praksi velja pravilo, da jabolane obrezujemo močnejše kot hruške vendar pri hruškah bolj upogibamo poganjke. Strmimo k temu, da vzdržujemo odprto, ne pregosto krošnjo, z dobro osvetlitvijo. Ta ukrep nam kasneje v rastni dobi omogoča lažjo oskrbo in obiranje. Odstranimo vse odvečne mlade poganjke. Do osnove izrežemo vse veje, ki so nekaj let zapored že rodile. Rodnih

poganjkov ne režemo. Pri vseh sadnih vrstah, razen pri breskvi, nikoli ne krajšamo poganjkov. Mlade pokončne poganjke, ki rastejo preveč pokončno, privežemo in upognemo. S tem ukrepom pripomoremo k tvorbi novih cvetnih nastavkov. Pozorni sadjarji večje rane, ki nastanejo pri rezi, premažejo s kvaliteto smolo Bio Plantella Arbosan. Najhuje je, ko se veja zalomi, in je rana zelo velika. Take rane je treba takoj zamazati z elastično in obstojno cepilno smolo. Tako učinkovito preprečujemo izsuševanje, pa tudi možnost vdora bolezenskih klic v rastlino je manjša. Na koncu zime ne smemo pozabiti na zajce in srnjad, ki radi poškodujejo sadno drevja. V tem času jim običajno začne primanjkovati zalog, zato hrano iščejo tudi tam, kjer običajno ne hodijo. Ob sneženju je treba otresti sneg, ki lahko polomi posamezne veje ali tudi celo drevo.

Svetovalci Kluba Gaia

PREDSTAVITEV KLUBA GAIA

Klub Gaia je v slovenskem okolju prav gotovo eden največjih in najstarejših klubov, ki združuje že skoraj 27 tisoč ljubiteljskih vrtnarjev iz vse Slovenije s ciljem, da bi jim ponudil pestre svetovalne in izobraževalne vsebine s področja vrtnarstva, sadjarstva, gojenja okrasnih rastlin, zelenjavnega vrta, zelišč ... pa tudi zdravega življenja in drugih sorodnih vsebin.

Organiziramo različna strokovna srečanja, predavanja in delavnice, ki jih naš klub pripravlja vsako leto, nudimo veliko praktičnih napotkov in novih idej, zato se jih zainteresirani z zanimanjem množično udeležujejo.

Želimo si tudi sodelovanja na lokalnem nivoju (občinski mediji) – tako bi kulturo osveščanja ljudi o aktualnih delih s področja vrtnarstva, sadjarstva idr. širili tudi v vašem okolju.

Lep pozdrav in veliko uspeha v tekočem letu.

Davor Špehar

REFERENCE:

- * TURISTIČNA AGENCIJA GAIA PLUS <http://www.gaia-plus.si/?utm_source=klubgaia&utm_medium=link>
- * ARBORETUM VOLČJI POTOK <<http://www.arboretum-vp.si/>>
- * BOTANIČNI VRT V LJUBLJANI <<http://www.botanicni-vrt.si/>>
- * AGROWEB SLOVENIJA <<http://www.agroweb.bf.uni-lj.si/>>
- * BIOTEHNIŠKA FAKULTETA <<http://www.bf.uni-lj.si/>>
- * FiTO-INFO, INFORMACIJSKI SISTEM ZA VARSTVO RASTLIN <<http://www.fito-info.bf.uni-lj.si/>>
- * SPLETNA KNJIGARNA SLOVENSKE KNJIGE D.O.O. <<http://www.mojaknjigarna.com/>>

Kontaktna oseba: Klub Gaia
Sinja gorica 2
1360 Vrhnika
Telefon: 080 81 22
Telefaks: 01 75 58 163
davor@unichem.si

Ljudje, prižgimo luč!

Naj luč na ceste sije!

Iz oken vsake hiše
naj prek dežel in mej
srebrno cesto riše,
da bomo šli po njej.

Fran Milčinski

STEKLARSTVO PETER HREN, S.P.

GRADEŽ 14, 1311 TURJAK

GSM: 031/356 668

TEL: 01/7881 366

- Brušenje stekla
- Fazetiranje stekla in ogledal
- Peskanje stekla
- Izdelava izolacijskega termopan stekla
- Kaljeno steklo
- Tuš kabine (po meri, s tesnili)
- Ogledala
- Izdelava taljenega stekla z vzorci (fusing tehnika)
- Montaža vsega navedenega
- Ostale steklarske storitve

Stand Up komedija

z **Lucijo Čirovič**

v **MINA CAFE-ju**

V soboto 7. februarja 2009, dan **pred slovenskim kulturnim praznikom**

Da se v Mina cafe-ju poleg športnikov srečujemo tudi ljubitelji kulture, bo dan pred slovenskim kulturnim praznikom poskrbela Lucija Čirovič.

Učiteljica predšolske vzgoje je v svet šovbiznisa zaplavala z vlogo popularne čistilke Fate v televizijski nanizanki TV Dober dan. Vloga je Lucijo močno zaznamovala, saj jo še danes mnogi poznajo zgolj kot Fato. A Lucija je mnogo več kot le to. Fata ji je dala samozavest in ustvarjalno energijo za naprej. **Vse bolj pa blesti tudi v vlogi ene redkih slovenskih Stand up komičark.**

V veliko veselje in čast si štejemo, da nas bo obiskala v Velikih Laščah.

Podrobnosti o njenem nastopu boste našli:

- v obvestilu na kabelskem kanalu in
- na naslovu: <http://www.minacafe.com/joomla/>

Vabljeni!

V slovo Antonu Galetu st.

V četrtek, 14. avgusta, smo se na turjaškem pokopališču poslovili od Antona Galeta s Turjaka. Na zadnji poti smo ga skupaj z njegovimi sorodniki in znanci, vaščani Turjaka in okolice pospremili člani Prostovoljnega gasilskega društva Turjak.

Vsako slovo je težko, toda kadar se poslavljamo od takega moža, kakršen je bil Anton, je slovo kruto in nam za izraze občutja in sočutja zmanjka besed. Njegov nenadni odhod nas je osupnil in prizadel. Narava je včasih neizprosna in nerazumljivo trda. Na mah in brez napovedi smo izgubili imenitnega človeka, spoštovanja vrednega moža, s čutom za pravičnost in sodelovanje. Bolečina, ki nas je prevzela ob njegovi smrti, nas je zadela kot krivica življenja.

Anton Gale, po domače Bobnarjev Tone, se je rodil 18. avgusta 1944 na Turjaku. Tako kot mnogim kmečkim fantom tudi njemu ni bilo nič prihranjeno. Pri očetu se je izučil za kolarja, ker pa so se časi spremenili je šel v službo v Ljubljano, kjer je delal do upokojitve. Ob službi pa je vestno delal še na domači kmetiji.

Se posebej pa se bomo Antona spominjali turjaški gasilci. Leta 1972 je postal ustanovni član in prvi predsednik novoustanovljenega Prostovoljnega gasilskega društva Turjak, na kar smo še posebej ponosni. Požrtvovalno je sodeloval pri vseh večjih korakih, kot je bila gradnja doma, nakupi opreme in vozil ter takrat, ko so v nesreči sokrajani potrebovali pomoč. Svoje znanje in odgovornost v gasilstvu je nadgrajeval z raznimi usposabljanji in tečaji ter s svojimi izkušnjami ostal na vodstveni položaju s krajšim premorom vse do začetka letošnjega leta. Za svoje dolgoletno delo je Anton prejel društvena odlikovanja ter odlikovanje GZ Velike Lašče.

Člani PGD Turjak so se z besedami zahvale poslovili od svojega veterana v najzlahnejšem pomenu besede.

PGD Turjak

V letu 2009

365 pričakovanja polnih jutrer,

365 zadovoljstva polnih večerov.

Da se vsako jutro prebudiš spočit

in se dela lotiš z jasnimi mislimi in veseljem
ter s hvaležnostjo, da lahko vse to počneš.

Da se z ljudmi, ki jih vsakodnevno videvaš

srečaš z nasmehom na ustih

in z ljubeznijo v srcu

in da veš, da te imamo radi.

Da spoznaš to, kar lahko spremeniš na boljše

in storiš

in spoznaš tisto,

česar ne moreš spremeniti in to sprejmeš.

Da si vse dni zdrav, brez skrbi, zamer in
slabe volje.

Da se vsaki noči približaš s prijetno
utrujenostjo,

ki kar kliče po spancu

in z radostjo,

ki izhaja iz polno doživetega dneva.

MIKLAVŽ JE PRIŠEL TUDI MED NAS

December je mesec, ki se ga najbolj veselijo otroci, saj takrat pride Miklavž in jih obdari, ker so bili celo leto pridni. Ker pa so na Velikem Osolniku in v okoliških vaseh sami pridni otroci, smo se mamice zbrale skupaj in se odločile, da bo letos Miklavž prišel tudi med nas.

Na Velikem Osolniku podobnega dogodka že dolgo ni bilo. Da bi obudili stari običaj ter razveselili naše otroke, smo v vasi organizirali Miklavžev večer, ki je potekal v dvorani na Velikem Osolniku.

Odziv je presegel pričakovanja, saj se je zbralo kar 25 otrok s starši, babicami in dedki. Najprej smo si ogledali igrico Babica Zima, ki jo je pripravila mamica Renata s pomočjo mladih igralcev, potem pa smo zaplesali ob melodijah otroških

pesmic. Imeli smo tudi pravega harmonikarja Marka, ki nam je zaigral same poskočne skladbe. Posladkali smo se s slaščicami, ki so jih spekle mamice. Vzdušje je bilo res prijetno, saj smo se vsi veselili, plesali in rajali.

Vsi, najbolj pa otroci, smo težko pričakali trenutek, ko je v dvorano prišel Miklavž v spremstvu parkljev in angelčkov. Otroci so mu povedali, da veliko molijo in da so zelo pridni. Zapeli so mu pesmico in zmolili sveti angel zato se parklji niso upali kaj dosti rožljati z verigami. Vsak otrok je dobil Miklavževo darilo, ki so ga med otroke razdelili angelčki. Dobri mož se je nato od nas hitro poslovil, saj je moral obiskati še druge otroke.

Dogodka so bili veseli predvsem otroci, kar je najpomembnejše. Posebna zahvala gre skupini iz Roba in vsem, ki ste pripomogli k uresničitvi srečanja z Miklavžem, kar je dokaz, da se da s skupnimi močmi marsikaj narediti. Razšli smo se v upanju, da drugo leto Miklavž spet pride med nas.

Pr pripravili: Katja Rupar in Veronika Fijavž

ŽIVE JASLICE NA TURJAŠKEM GRADU

Na predbožični večer in potem še na božični dan se je na grajskem dvorišču vršila božična zgodba. Ta ostaja nespremenjena že več kot tisoč let, a se vedno znova dotakne naših src s sporočilom miru in ljubezni. Vsi, ki smo pod okriljem TD Turjak posredovali to sporočilo obiskovalcem, upamo, da so lepe misli in želje dosegle svoj namen.

Rada bi se zahvalila vsem sodelujočim, ki so s svojim delom, sredstvi, igro in petjem omogočili, da je božična zgodba oživelala pred očmi obiskovalcev.

Iskrena hvala gre v prvi vrsti režiserki in scenaristu Anici in Miru Škrlju, ki sta skrbela za izpolnitev zamisli božične zgodbe. Kostumi so bili v domeni Mete Klančar, Tanje Peterlin in Nike Tekavec. Igralci so bili

prostovoljci s Turjaka in okolice, večina pa je članov skavtske skupine, ki jih vodi Melita Štrukelj.

Glasbeno spremljavo na klaviaturah sta odlično izpeljali Klara in Marta Škrlj. Pevke turjaške župnije smo za pomoč naprosile mlade pevke iz Lašč in okolice, ki so se požrtvovalno odzvale našemu povabilu, za kar jim gre iskrena zahvala. Zahvaljujem se tudi Jožetu Pirmanu žin njegovi ekipi, ki je poskrbela za luči in ozvočenje, ter Primožu Janežiču in Roku Pečniku za prevoz ovčk in kozic.

Zahvala velja tudi županu, ki nam je dovolil uporabo grajskega dvorišča za izvedbo naših zamisli, in neurtudnemu grajskemu oskrbniku Eugenu Šerbcu. Nena zadnje pa gre zahvala tudi vsem obiskovalcem, ki so s svojim obiskom potrdili, da je naše delo potrebno in koristno.

Vsem skupaj še enkrat velja božično voščilo, naj zavladata mir v srcih vseh ljudi, saj bo le pozitivna misel v vsakem od nas premagala gorje in zlo, ki se vse bolj kopiči v svetu. Vabljeni, da se ob novih božičnih praznikih ponovno snidemo na turjaškem gradu, združeni v boju za mir na vsem svetu.

B.Ž.

**IZDELAVA LESNIH IZDELKOV
MIZARSTVO**

RUPAR JOŽE S.P.
Dvorska vas 42
1315 Velike Lašče

tel.: 01/788 91 49
email: ruples@gmail.com

mobi: 031/631 096
web: www.ruples.si

Izdelava in montaža mizarških del ter notranje opreme po naročilu
(Jedilni koti, obloga, vhodne in notranje vrate s podboji, polaganje leminata,...)

UNISAT - antenski sistemi
Peter Kučevar s.p. Merharjeva 2, Ribnica. gsm 041 761-769

NOVO
Končno na SAT tudi POP TV, Kanal A in TV 3!

UGODNO:
državne subvencije pri nakupu SAT sistemov,
v primeru slabega sprejema SLO-1 in SLO-2.

POP

Knjige

so

ladje

misli,

ki potujejo

po valovih

časa

in nosijo

dragoceni

tovor

od roda

do roda.

(Francis Bacon)

Zavod za prostorsko,
komunalno in
stanovanjsko urejanje
Grosuplje, d.o.o.

**PRI GRADNJI VAŠEGA
NOVEGA ALI
REKONSTRUKCIJI
OBSTOJEČEGA OBJEKTA
VAM NUDIMO:**

- izdelavo "urbanističnega dela" posebnega dela projekta (lokacijska dokumentacija po starih predpisih, vodilna mapa po novih predpisih)
- izdelavo projektne dokumentacije za vse vrste objektov
- pridobitev gradbenega dovoljenja
- izdelavo geodetskega posnetka in parcelacijo zemljišča

Najdete nas na
Taborski c. 3 v Grosuplju
in po telefonu
(01) 7810-320 ali (01) 7810-329

BOŽIČNI ČAS NA GRADEŽU

V soboto, 20. grudnia, so domači skavti na Gradež prinesli Luč miru iz Betlehema in z drobnim plamenom ogreli domove s toplim prazničnim vzdušjem.

Poleg prazničnega vzdušja pa je vas ob letošnjem Božiču žarela v prav posebni pravljичni čarobnosti. S kar 24 jaslicami, ki so krasile območje starega vaškega jedra, so domačini ponazorili Jezusovo rojstvo. Ob večerih so goreče bakle obiskovalcem označevale pot do posameznih jaslic.

Že takoj na začetku vasi so obiskovalci v kapelici blizu Zoretovega čebelnjaka lahko videli prve jaslice, izdelane iz čebelnega voska.

Pod jelko ob hlevčku pa so bile še miniaturne lesene jaslice in jaslice v obliki lesenega vrtljaka ter bogate jaslice, izdelane iz čebelnega voska.

Na Gišnicah so postavili pravo božično vas, ki so jo z »velikimi očmi« ogledovali otroci, pa tudi starejši obiskovalci. Na maketi (velikosti približno 2 x 3 m), ki je predstavljala celotno vas, potisnjeno v brežino hriba, je družina Šavli prikazala vasico s kmečkimi hiškami, pastirskimi stajami, vrtečim mlinom, vaško pekarno, hlevčkom z vsemi figurami svete družine, oslički, ovčicami in drugimi domačimi živalmi. Poleg božične vasi so domači otroci postavili še manjše otroške jaslice. Na Gišnicah pa so imeli v letošnjem božičnem času v hiši tudi dve pravi božji deteci. Naj jima bo življenje lepo in veselo!

Kapelico v središču vaškega jedra so krasile ročno izdelane jaslice, skrbno izrezljane iz lesa. Po mnenju njihove lastnice Metke Klančar so stare približno 150 let.

Stari pleteni čebelji panj in figure iz čebeljega voska.

Pred sušilnico.

Pred sušilnico se je bohotila okrašena smrečica z jaslicami, sobo sušilnice pa so krasile zanimive papirnate jaslice, nekoč verjetno last župnika Jereba iz Skocjana. Stare naj bi bile več kot 100 let. Na lesi sušilnice so bile postavljene figure svete družine, ki jih je iz koruznega ličkanja izdelala Marija Zlobko z Male Slevice.

V novi hiši pri Šklajbarjevih so člani družine s pomočjo prijateljev pripravili kar več jaslic v hišnem vetrolovu in pod kozolcem ob zbirki starega orodja. Pod kozolcem so postavili jaslice v skoraj naravni velikosti. V slamnatem hlevčku so bile figure svete družine, izdelane iz sena in slame in oblečene v oblačila po svetopisemskih izročilih.

Na koncu vasi, po domače pri Lesarjevih, je bila včasih največja kmetija v vasi. Gospodarskega poslopja, ki je pred desetletji pogorelo, tedanji lastniki niso obnovili, danes pa njihovi dediči staro hišo obnavljajo. Hiša ima značilen gank in ohranjeno staro krušno kmečko peč. Tu postavljene jaslice so bile izdelane kot maketa stare tradicionalne dolenske kmečke hiše, na ganku pa je bila zbrana sveta družina. Ker je v hiši še ohranjena krušna peč, so figure svete družine simbolično izdelali iz krušnega testa in jih spekli v tej peči. Jaslice sta izdelala sedanja lastnika hiše zakonca Majda in Jože Vrh.

Za eno izmed najstarejših zidanih hiš v vasi velja

Zložljive papirnate jaslice.

Cimpermanova, sedaj Koroščeva hiša. Pred 150 leti je bila v njej gostilniška klet. Točili so vino iz doma pridelanega grozdja, pa tudi iz sadja, dobivali pa so ga tudi s Primorske. V stari hiši je obnovljena zgolj vinska klet, v kateri še stojijo stari sodi. Ker se je vino v tistih časih točilo predvsem iz lončenih posod, so v vinski kleti na sod postavili lončene jaslice, ki jih je izdelala Katarina Duščak. Na drugem sodu

Sveta družina na lesi sušilnice.

pa so bile jaslice s hlevčkom v buči, ki je nekdanj služila kot posoda za pretakanje vina. Vse figure v teh jaslicah so bile izdelane iz čebeljega voska, s čimer so želeli postavljavci jaslic opozoriti, da je bilo na Gradežu skoraj toliko čebelnjakov kakor hiš. Danes pa je na vasi samo še en sam čebelnjak, v katerem brenčijo čebele.

Zevnikarjeva stara nenaseljena hiša se ponaša s častitljivo starostjo več kot 150 let in sodi med prve zidane hiše na vasi. Ima popolnoma ohranjeno črno kuhinjo s kmečko pečjo. V peči se je kuhalo, peč pa je tudi ogrevala sobo, kjer je skozi generacije živela domača družina. Se pred 40 leti je Zevnikarjeva mama Justina v tej peči pekla kruh in kuhala za svojo družino, za letošnje božične praznike pa so na ugaslem ognjišču stale drobne lončene figurice

Jaslice v leseno-slamnatem hlevčku.

svete družine, ki jih je iz gline izdelala Mateja Jakob iz Ljubljane.

V kotu veže v stari hiši so člani Zevnikarjeve družine (Andolšek) s prijatelji postavili čudovite jaslice v skoraj naravni velikosti.

Na obnovljeni stari Šklajbarjevi domačiji se še ukvarjajo s kmetijsko dejavnostjo. Na svoja okna so Petričevi domiselno prenesli celotno božično zgodbo.

Usnikovo drvarnico so krasile miniaturne jaslice, izdelane iz različnih materialov.

Špančeva hiša je tudi ena izmed prvih zidanih zgradb. Ob njej so bile pod okrašeno jelko postavljene posebne lesene jaslice, ki zgodbo Jezusovega rojstva prenašajo rodovom že več kot 100 let. Za postavitev in ogled jih je prijazno posodil lastnik Matjaž Bitenc iz Litije.

Bajdetovo kajžo na Gradežu, staro več kot 200 let, so dediči prepustili propadu. Ostalo je le še sedem brun, kasneje vgrajenih v brunarico, ki stoji v neposredni bližini. Na prostoru, kjer je bila Bajdetova kajža, danes stoji nova hiša. Na skalnjaku pred hišo so postavili jaslice, narejene iz mavca. Ropovi pa so okrasili in osvetlili tudi ribnik pred hišo. Lastnik jaslic je Marko Šavli z Gradeža.

Pri stari, nenaseljeni Petelinovi hiši, so v nišo nekdanjega svinjskega hleva Petelinovi pod okrašeno jelko postavili izvorne jaslice, narejene kar iz »domačih materialov«: koruznih storžev, češarkov, orehov ...

Božični Gradež si je v prazničnih dneh ogledalo veliko število obiskovalcev. Vodeni ogledi so bili organizirani 21. in 27. decembra od 17. ure naprej, vas pa je obiskalo tudi več skupin učencev podružnične šole in otroškega vrtca Turjak ter drugih obiskovalcev.

Razstava jaslic je bila organizirana pod okriljem Društva za ohranjanje dediščine z Gradeža, ob velikem prizadevanju Marka Savlija in vaščanov Gradeža ter svetovanju Matjaža Bitenca iz Litije, ki je Gradežu prijazno posodil prav vse jaslice iz čebeljega voska. Posebno priznanje pa je ob svojem obisku božičnega Gradeža vsem vaščanom izrekel tudi župan Anton Zakrajšek. Vsem skupaj se zahvaljujemo tudi vsi tisti, ki smo prišli kot obiskovalci in na Gradežu užili pravo božično vzdušje.

Mnogi pa so bili na dan nedolžnih otrok deležni še obiska tepežkarjev. Skavtom so se pridružili tudi vaški otroci, ki so 28. decembra s korobači odšli iz sušilnice sadja tudi po drugih vaseh v naši občini.

Besedilo in fotografije: Jože Jeršin

Božična vas na Gradežu.

Lončene jaslice v stari vinski kleti.

Jaslice v stari Zevnikarjevi hiši.

Jaslice ob Špančevi hiši.

Na skalnjaku pred Ropovo hišo.

Jaslice, izrezljane iz lesa.

Božični motiv na ganku hiše.

Božična zgodba na okenskih steklih.

Pred Usnikovo drvarnico.

Petelinove jaslice.

Župan ob ogledu črne kuhinje in lončenih jaslic

OBLETNICA ROJSTVA PERA DAMJANIČA

V Trubarjevem letu je Pero Damjanič praznoval 70. obletnico rojstva. Na praznovanje je povabil svoje sorodnike, znanke in prijatelje. Za udeležence iz Velikih Lašč je organiziral poseben avtobusni prevoz na Gorenjsko, kjer je bilo srečanje. Doživeli smo neobičajen vstop v gostišče. Vstopili smo lahko le mimo posebne varnostne službe. Zakaj posebne? Vlogo varnostnikov so namreč prevzeli njegovi prijatelji. Bili so tako prepričljivi, da nekateri gostje niso podvomili v njihovo pristnost. Ko smo se na dvorišču gostišča zbrali vsi povabljeni, smo doživeli nenavaden prihod slavljence. Varnostniki so ga pripeljali na posebnem vozilu. Gostje smo mu takoj nadeli ime peromobil. Med prijatelji je Pero znan kot igralec v raznih življenjskih situacijah, ki preseneča prisotne. Tudi tokrat je igral, koga, pa lahko sklepate sami po priloženi fotografiji. Lahko rečemo, da je pri Kuklju, poleg dobre kuhinje, tradicionalno igrilstvo. Pero nadaljuje tradicijo igrilstva tasta Janeza Koprivca, seveda pa ne smemo prezreti Perove hčerke Margarete, ki dobiva priznanja za vloge na amaterskem gledališkem odru.

Pera so na dvorišču gostišča sprejele mažoretke in dalmatinska pevska skupina. Skupino mažoretk so sestavljale Perove stanovske kolegice, ki so bile povabljene na njegovo slavlje. Prišle so iz gostišč z vseh koncev Slovenije. Posebej za to priložnost so vadile vlogo mažoretk. Povabljeni Perovi stanovski kolegi (soprogi mažoretk) so prevzeli vlogo dalmatinske klape. Ob dobrodošlici je klapa zapela nekaj dalmatinskih pesmi, ki jih Pero najraje posluša, večkrat pa tudi sam pomaga pri petju. Zadovoljni in veseli prisotni smo z aplavzom potrdili uspešen nastop obeh skupin. Po obilni in dobri hrani ter zabavi ob nepozabnem nastopu sproščenih muzikantov se je družina v zgodnjih jutranjih urah razšla. Velikolaščane je avtobus varno dostavil na dom.

Pero je z nami že od leta 1973. Najbolj ga moti, da ga imamo Velikolaščani še vedno za prišleka. Velika večina Slovencev je nezaupljivih do novo priseljenih. Posebno pa se morajo novo priseljeni potruditi v Velikih Laščah. Nezaupljivost pri nas traja šest let in več.

Pero ne razume, zakaj ga nimamo za Velikolaščana, saj ugotavlja, da je v teh letih po številu ur življenja v Velikih Laščah bolj Velikolaščan od nas, rojenih v Velikih Laščah, a smo v Ljubljani v službi in tako vsak delovni dan več kot 10 ur od doma.

Naj bo, kakor je. Pera imamo radi takega, kot je. Ne maramo, da se spremeni v mrkega sitnega Velikolaščana. Veseli smo,

da je med nami Dalmatinec in to z najlepšega otoka Jadrana. Vsi skupaj mu želimo, da bi bil še mnogo let med nami, zdrav, srečen in nasmejan.

Niko Samsa

Že kar nekaj let je minilo od zadnjega ocenjevanja salam in drugih suhomesnih izdelkov v naši občini. V občinskem odboru Slovenske ljudske stranke Velike Lašče smo se zato odločili, da ponovno oživimo tovrstno druženje in strokovno izpopolnjevanje ljubiteljskih in profesionalnih izdelovalcev mesnih izdelkov. Zato vabimo vse izdelovalce mesnih dobrot v naših krajih, da pripravijo po en primerek salame, klobase ... tudi za ocenjevanje. Za strokovno podporo prireditve bo poskrbela Kmetijsko svetovalna služba.

Odločili smo se, da bomo ocenjevanje pripravili v tednu po Veliki noči, najverjetneje 17. aprila 2009. O točnem datumu in kraju boste obveščeni v naslednji številki Troble.

Lepo vabljeni.

OBNOVLJIVI VIRI ENERGIJE

Danes, predvsem na podeželju, posameznikom, vsem ali celim področjem nove tehnologije gospodinjstvom omogočajo povsem neodvisno preskrbo z energijo.

Še dobro desetletje nazaj smo cenovna gibanja na trgih vsaj približno lahko predvideli. V času globalizacije pa se v škodo potrošnikov cenovna gibanja bliskovito in nepredvidljivo spreminjajo. Prav tako cene energiji, od katere smo dnevno odvisni. Še bolj pa nas danes skrbijo rezultati znanstvenih raziskav na področju trenutnih zalog nafte in plina. Najbolj optimistični trdijo, da bodo zaloge pošle okrog leta 2050. To nas navdaja s tesnobnimi občutki – le kaj bo z našimi zanamci?

Prav tako smo bili navajeni, da se z energijo ukvarjajo veliki koncerni, velika podjetja in politika. Če vzamemo samo Nemčijo: uvozi 85 odstotkov plina in 100 odstotkov nafte ali derivatov, med drugim tudi kurilno olje – odvisno od uvoza z nemirnih področij našega planeta. Od uvoza je tako odvisna toplota naših stanovanj, pisarn ... tovarn!

V Evropski skupnosti so pripravili take zakone, ki že sedaj omogočajo manjšo odvisnost od dobaviteljev derivatov iz daljnih, večkrat nevarnih dežel. Sprejeli so pravila Energetske strategije za Evropo, ki bodo omogočila varno in neodvisno preskrbo z energijo. Sicer bodo morali v prihodnosti uvažati iz istih virov vse več energije.

Poziv k neodvisnosti preskrbe z energijo spremlja finančno podporo za izgradnjo obnovljivih virov energije. Stoletje iskanj nafte in plina v državah Evropske unije ni prineslo vidnejših rezultatov in se to tudi sedaj ne bo spremenilo.

S tehnološkim razvojem obnovljivih virov vedno več posameznikov, vasi in tudi večjih okrajev stremi k izgradnji vseh razpoložljivih naprav, ki bodo zamenjale dosedanja, uvožena fosilna goriva. Neodvisnost v vsakdanjem življenju. V Zahodni Evropi je število bioenergetskih centrov dobesedno eksplodiralo – število vasi in okrajev gre v sto tisoče.

Osnovni princip je vedno isti: prebivalci se združijo in s svojim denarjem zgradijo energetska naprava, ki popolnoma zadovoljuje njihove potrebe po energiji naslednjih 25 do 30 let – kolikor znašajo tudi garancijski roki izdelovalcev naprav. Naredijo odjavo dosedanjemu preskrbovalcu elektrike in uporabljajo svojo. Velika podjetja se zaenkrat s tako decentralizacijo ne želijo ukvarjati.

Za pridobivanje elektrike in vode za ogrevanje prostorov se največ uporablja solarne fotovoltaične naprave. Te so lahko na strehah hiš, šol, telovadnic, tovarn, stanovanjskih blokov ali na sončnih zemljiščih, ki za druge potrebe v kmetijstvu niso tako primerna. Vedno pogosteje se jih vgrajuje v fasade velikih stavb, balkonov in v ravne strehe objektov.

Druga priljubljena tehnologija so različne vetrnice. Za eno gospodinjstvo se lahko tako kolo montira na balkon ali vrt (premer vetrnice je približno 3 metre). Vetrnice so zelo različnih oblik, vertikalne in horizontalne. Cena znaša okoli 900 evrov in stroški montaže za potrebe enega gospodinjstva. Tako se za daljše obdobje reši plačevanja dragega kurilnega olja. Z lastno napravo lahko ogrevate karkoli: hleve, pasje hišice, terase pred hišo itd., lahko usposobite vodne črpalke za lastne čistilne naprave, za namakanje vrtov in vinogradov ...

Tisti, ki živijo v bližini gozdov, si lahko omislijo take naprave, ki delujejo na lesene sekance, ki se polžasto samostojno pomikajo v kurišče. Veliko kmetij si izbere biogas plinsko napravo, ki deluje z uporabo gnoja in gnojnice iz domačega in sosednjih hlevov. Kjer je mogoče, za ogrevanje uporabljajo črpanje vode globoko iz zemlje.

Za 40 kmetij je vrednost takega projekta približno 1.600.000 evrov. Vsaka kmetija prispeva 3000 evrov, razliko pa prispeva Evropska skupnost prek Ministrstvo za kmetijstvo posamezne države. V veliko pomoč pri širitvi tovrstnih projektov so aktivni župani občin. Več ko je pridruženih članov (na primer 500), manjši je strošek za posameznika.

V Nemčiji se je zaradi naprav za pridobivanje energije začela razvijati nekakšna oblika turizma: z vsega sveta prihajajo gledat različne gotove naprave, potem pa pridobljeno znanje lahko uporabijo doma. Gospodarska ministrstva razpisujejo posebne nagrade tistim, ki bodo postavili čim bolj moderno napravo, izgradnji katere se bo pridružil čim več občanov. V Nemčiji so take nagrade tudi 400.000 evrov, kar spodbuja tekmovanje med regijami.

Seveda pa različne regije premorejo različne geografskimi oblikami površja. Za velikolaško občino bi bilo na primer odlično sledeče: na močvirnem zemljišču med Dolščaki pod Sv. Primožem in Stopami napraviti veliko umetno jezero, iz katerega se po ceveh voda črpa na vrh Sv. Primoža in po drugi cevi pada nazaj v globino; spodaj je vgrajen generator, ki z velikim padcem vode proizvaja električno energijo – veliko energije za vso občino. Ob jezeru pa bi se hitro razvil turizem – pokrite velike vodne površine za plavanje in igre. Večje število manjših počitniških hišic, športna igrišča. Vidite, kaj omogoči lastna energija. Na sončni strani hriba Sv. Primož pa bi lahko namestili veliko število vetrnic. Iz doline se ne bi prav nič videle ...

Veliko delovnih mest in novih poklicev. Koristna gospodarska dejavnost v občini – bodite prvi v Sloveniji. Saj imate z Rašice najboljši primer: Primož Trubar je vplival na razvoj slovenskega jezika kljub nasprotovanju vseh mogočih oblastnikov.

Najnovejše informacije o pridobivanju energije iz obnovljivih virov najdete na: www.kommunal-erneubar.de, www.bioenergie-regionen.de; www.unendlich-vielenergie.de in www.staedtebau-berlin.de.

Pripravil: Franc Peterlin, izseljenec iz Berlina

REDNI LETNI OBČNI ZBOR DRUŠTVA ZA OHRANJANJE DEDIŠČINE

**bo v soboto, 7. februarja 2009, ob 18.00
v dvorani Doma krajanov Turjak.**

Vabimo vse članice in člane društva
in vse, ki jih zanima dejavnost ohranjanja
dediščine ter
povezovanje kulturne in naravne dediščine s
turističnim razvojem.

V DOMU MARIJE IN MARTE V LOGATCU SKRBIJO ZA VAROVANCE Z LJUBEZNIJO

22. oktobra 2008 smo praznovali 102. rojstni dan moje tete Marije Ane Kury. V domu Marije in Marte v Logatcu je bilo praznovanje dvojno, saj je v tem času praznovala 102. rojstni dan še ena varovanka tega doma. Kar dve lepi obletnici v istem domu. V tem domu resnično lepo skrbijo za svoje varovance.

Čeprav je teta že dalj časa nepokretna, so ji delavke že zjutraj zapele »vse najboljše«. Dobila je čestitko in tri šopke rož. Praznovanje je bilo prijetno. V domu so poskrbeli za prelepo izdelano torto v obliki knjige z vpisanimi imeni slavljenk, narezek, dobro pecivo, pijačo in veliko čestitko, obešeno na steni. Prišel je harmonikar in jima ob igranju tudi zapel. Z njim so pele vse prisotne varovanke. Vzdušje je bilo enkratno. Praznovanju se je pridružil z dvema čudovitima šopkoma tudi župan Logatca in se v pogovoru z vsemi prisotnimi varovankami tudi nekaj časa zadržal. V imenu tete se mu za to pozornost zahvaljujem.

Teta je zaradi delne demenčnosti v dveh prejšnjih domovih dobivala močne nevroleptike (zdravila za psihične težave), po katerih je imela kar hude težave zaradi stranskih učinkov. V prvem domu ji je zaradi, za njena leta (takrat 90 let) predoziranih zdravil pri zajtrku omahnila glava v krožnik, poln hrane. Zaradi zdravil je bila še bolj nemirna in popolnoma zmedena. Zato so jo privezali na posteljo. Namesto da bi ji pomagali na način, ki bi jo umiril, pa je bilo njeno stanje vse slabše in na moje prigovarjanje so jo končno odvezali, vendar je bila tako zmedena, da ni vedela, kje je, ni našla postelje, tavalala je po prostoru in posedala po drugih posteljah.

V drugem domu je sama ugotovila, da si kar naenkrat ne more več zapenjati gumbov, da ne more več brati in pisati. Kljub mojim prošnjam se odnos do tete ni spremenil. Vsa zgodba z zdravili se je ponavljala. Ugotovila sem, da je pomembno le to, da z njo nimajo sitnosti in da je odmaknjena. Vendar ta zdravila povzročajo nemir in tako je tak človek še bolj moteč.

Je nemiren, stalno hodi, ne more biti pri miru in tako je v začaranem krogu.

Zakaj vse to navajam. Ker tega v domu Marije in Marte v Logatcu ni. Ob prihodu tete v dom so starostnike varovale še nune, ki so bile neizmerno potrpežljive. V krizah, ob nemiru, so jo objele okrog ramen, jo stisnile k sebi in jo s pogovorom pomirile. Nun ni več. Zamenjale so jih »civilne« sestre, ki se tudi zelo razdajajo tem ljudem. Tudi njih je teta lepo sprejela

in tudi one njo, ker je bila komunikativna in »firbčna«. Zнала jih je razjeziti, pa tudi pohvaliti in nasmejati. Moram reči, da je bila teta zelo zahtevna, veliko se je hotela pogovarjati, zamotila se je tudi z branjem.

Ko sem prišla na obisk, sem jo večkrat našla v kuhinji, kjer so jo celo postregli s pecivom in sokom in kjer je lahko govorila po mili volji. Bila je razgledana, veliko je brala in tudi veliko vedela.

Moram povedati, da je v določenem obdobju razmetala vse stvari v svoji omari, jih raznašala, metala v smeti, pa vseeno nisem nikdar našla razmetane omare. Vedno je bilo vse urejeno, lepo zloženo in tudi teta je bila vedno lepo urejena.

Sama tudi ni imela kaj prida obleke in perila. Ko sem v domu vprašala, kaj naj ji kupim, pa so rekli, da bodo že oni po-

skrbeli za vse, in so res. Vsa potrebna oblačila je dobila od Karitasa.

Domski zdravnik ji je predpisoval samo nujna zdravila, aspirine ali po potrebi antibiotik. V vsem času njenega bivanja v tem domu (od 17. maja 2001) ji je predpisal nevroleptik samo dvakrat za kratek čas in stanje se je izboljšalo. Sicer pa je zelo pozoren ne njeno zdravstveno stanje. Že nekajkrat so pričakovali njen odhod v onostranstvo, tako slabo je bilo njeno stanje. Vendar si je s pomočjo skrbnega zdravnika in zaposlenih čudežno opomogla. Kadar je tetino stanje slabo, me glavna sestra, gospa Marjana, vedno pokliče, za kar sem ji resnično hvaležna.

Ker je teta že dalj časa nepokretna in ves čas v postelji, so jo, dokler je bilo to mogoče, delavke posadile v voziček, sedaj pa jo obračajo vsaki dve uri, podnevi in ponoči in tako preprečujejo nastanek ran.

Čeprav je teta že nekaj časa slepa, težko govori, ne spozna več vseh svojcev, je ne ignorirajo, ampak skrbijo zanjo lepo, človeško in lahko rečem z ljubeznijo.

Vsa pohvala in zahvala prav vsem zaposlenim v Domu Marije in Marte v Logatcu in vsem, ki se kakorkoli posvečajo teti, za vso pozornost in prijaznost pri skrbi za teto, ki jo pri vsem napornem delu še zmorejo.

Nečakinja Marija Orel

NA OBISKU PRI JOŽETU JUVANCU

Jože je doma v vasi Zgonče (770 m) pod zahodno planjavo Svetega Primoža (817 m), ki se dviga nad Miško dolino. Na vrhu hriba je prazgodovinsko gradišče s cerkvijo sv. Primoža in Felicijana. To je gotška stavba iz 14. stoletja, prenovljena leta 1967. Praviloma so cerkve sv. Primoža in Felicijana vedno na slemenu hriba od koder je lep razgled.

Na Zgonče se je še kar nekaj let po vojni strmo vzpenjala pot skozi gozd po globokem kolovozu. Danes je lepo speljana asfaltirana cesta do vrha Svetega Primoža, vse do vrat v obzidju, za katerim je poleg cerkve tudi pokopališče. Zlasti zadnja leta je vse bolj obiskana ta razgledna točka, ki nudi obiskovalcem tudi druga zadovoljstva od organiziranih pohodov do ljubiteljskega kolesarjenja po vaseh daleč okoli.

V življenju vsak raste po svoje, a se prilagaja okolju in čiz njega črpa izkušnje. Jože je otroštvo doživljal v skromnem domačem okolju. Navezan na sončne senožeti, mir, čudovit razgled in gozd, ki je vse to objemal. Želel si je družbe, ko je odhajal v dolino k nedeljskim mašam in gledal na svet kot na nekaj lepega, a mu je druga svetovna vojna vse to sesula. V italijanski ofenzivi so julija 1942 zagorele cele vasi pod Velikim Snežnikom. Val nasilja se je širil do Rutarske planote, zagorela je tudi njegova vas Zgonče. Kam, so se spraševali, ko so ostali brez vsega. Do veljave je prišla materina ljubezen. Sprejeli so ponujeno roko in se »s trebuhom za kruhom« razkropili: družina Juvanec na Brankovo in družina Centa v Knej. Vojna je bila grda in še danes, po toliko letih, zlasti okoli naših cerkva, zevajo strelski jarki in kamniti ostanki pogorišč, iz katerih rastejo rože svobode.

Po vojni je bilo treba najprej obnoviti požgane domove, da so se imeli kam vrniti, in začeti obdelovati zemljo, da je bil pri hiši ljubi kruhek. Kruh je kraljestvo, ki ne pride samo k tebi, kajti vsakdanji kruh je delo. Kruh je nostalgija, je mati in družina. Kolikokrat v življenju se je vprašal: »Komu je bila v napoto ta sveta zemlja delovnih in poštenih ljudi, ki so molili in garali na zemlji za golo preživetje?«

Jože mi je pripovedoval o razmerah, ki so bile tedaj drugačne kot naše v dolini. »Ne glede na vreme, zlasti ko je zapadel sneg, smo bili odrezani od sveta. Tudi sicer smo vse nosili v nahrbtnikih iz doline, kaj šele, če smo rabili zdravnika. Spat smo hodili zgodaj, kajti ob večerih smo prenašali tisto lampo, za katero je vedno zmanjkalo petroleja. Električno smo dobili šele leta 1956. Do nas smo potrebovali 36 kosanjevih drogov, ki smo jih dobili na Gregoriji. Iz Hojč sem jih nato vozil z volmi čez Lužare, ker ni bilo druge poti. Najprej sem bil sam, a se je nato pridružil še sosed Centa, s katerim sva morala skopati tudi dve jami za A-drog. Sosedje Godičevi in mežnar se po vojni niso več vrnili na Zgonče. Težko je bilo tudi z vodo. Še dolgo sem jo nosil v vedrih iz studenca, ki smo ga uredili v bč, za lažje zajemanje, živino pa smo vodili napajati kar tja. Pozneje sem prišel do 200-litrskega soda in jo vozil domov z volom.« Pokazal mi je tudi izvir, oziroma bč, ki je v bližini kapelice v prevalu, za katero skrbi žena.

Pogovor je nanesele tudi na razmere današnjega časa, ko se vse zarašča, zlasti z zelenim borom, ki ni za drugega kot za zabijanje v barje. Svoje čase je bilo vse čskrbno ročno košeno, kajti pri vsaki hiši je bila živina za mleko, pa tudi za delo in gnoj, da se je več pridelalo. Danes so nas trgovci privezali na svoje jasli, da nam navijajo cene, kakor se jim zahoče. Kaj če se poveča upad gospodarske rasti? Prišlo bo do odpuščanja delavcev, zlasti tistih, ki nimajo ustrezne iz-

obrazbe, a že tako jim zmanjkuje denarja za življenje in kje bo denar za pokojnino?

Jože si je našel deklo na Adamovem v dolini in se leta 1959 oženil. Ljudska pesem poje: »Ne bom se možila na visoke gore, ne bom jo nosila na glavci vode ...«. V tem primeru je pomen pesmi zatajil, kajti glavno besedo je imela ljubezen. No, verjetno sta morala biti prikupna, kajti ko ju večkrat poslušam in opazujem, sta še vedno prijetna.

Nekako pred 20 leti sta zgradila novo hišo, ki je kot oltar pod planjavo in kar je res, tu so vedno dobrodošli izletniki, znanci in prijatelji. Živita skupaj s sinom Jožetom, ki ima tudi svojo družino. Hči se je omožila v dolino h Gorjupu, a se rada vrača s svojo družino v naročje senožeti.

Ko se že poslavljam, mi pokaže tam daleč proti zahodu sleme Slivnice (1114 m), ki se koplje v soncu in pove, da se vsako jutro ozre nanjo, ko pride iz hiše, preden odide v hlev, da nakrmi živino.

Med kolesarjenjem navzdol vozim po suhem listju, ki mi da vedeti, da je prišel čas, da pospravim kolo. Nehote se vprašam: »Ali sem že kdaj srečal tako pokončnega moža, kot je moj sogovornik, ki se je rodil in odrasel med temi vršaci, ki s svojimi vrhovi valove kot ocean, da so kot nasmejan obraz?«

Jože Škulj

BONTON – TODA ZA KOGA?

Zadnja predstava velikolaškega gledališkega abonmaja je bila katastrofalna, žaljiva in ponižujoča do gledalcev in sramota za igralski poklic.

Kdorkoli je to »veselo igro« pripeljal v Velike Lašče naj se zaveda, da je boljše videti štiri dobre predstave, kot šest slabih.

Glede na mrke obraze gledalcev med predstavo je popolnoma jasno, da občinstvo dobro ve, kaj je dobro in kje se meje dobrega okusa.

Torej bonton že, toda komu!

Mojca Ahac

RENAULT

KLANČAR, D.O.O.

Groznikova 11 1000 Ljubljana
(Rudnik - ob Dolenjski cesti)

Telefon: 01/42 72 001

E-mai: klancar@deaier.renault.si

POOBLAŠČEN SERVIS ZA VOZILA RENAULT
MENJAVA IN SHRANJEVANJE PNEVMATIK
PNEVMATIKE SAVA, MICHELIN, KLEBER, KORMORAN
LIČARSKO KLEPARSKA DELA
NOVA IN RABLJENA VOZILA

IZZIVI GOSPODARSKE KRIZE

Slovenija je pred izzivom učinkovitega odgovora na finančno in gospodarsko krizo. Svetovna finančna kriza Slovenije neposredno ni prizadela, saj nobena pomembnejša finančna institucija v državi ni propadla. Vendar pa je upočasnitev, zmanjšanje in ponekod prekinitev finančnih tokov v svetovnem finančnem sistemu ogrozila tudi delovanje finančnega sistema v Sloveniji, tudi zaradi prevelike togosti slovenskih finančnih institucij.

Finančna kriza je močno prizadela nekatera najmočnejša svetovna gospodarstva. Evropske države, v katere tudi Slovenija največ izvaža, zmanjšujejo obseg proizvodnje, skrajšujejo delovni čas, zmanjšujejo in ukinjajo nekatere proizvodne programe, hkrati pa znižujejo še davke ter pospešeno sprejemajo druge protikrizne ukrepe. Slovenija, kot zelo povezan del evropske ekonomije, je po eni strani zaradi članstva v Evropski monetarni sistem (sedaj se vidi, kako pomembno je, da smo prevzeli evro) močnejša, po drugi strani pa je zaradi odvisnosti od izvoza na skrčenih evropskih trgih izpostavljena enakim posledicam kot ostali del razvitega sveta.

Slovenija ima pri iskanju pravih odgovorov prednost v nizki zadolženosti ter sorazmerno dinamičnem sektorju malega in srednjega podjetništva, ki zaposluje tudi največ delavcev.

Ekonomisti opozarjajo, da bo možno učinkovito žrebrotiti krizo le, če bo država davčno razbremenila gospodarstvo. Potreben je sistemski pristop. To pomeni, da se pripravijo pravi ukrepi in se jih uvede takrat, ko je za to najprimernejši čas. Osamljen ukrep ne bo učinkoval, kot bi lahko paket dobro pripravljenih in med seboj usklajenih ukrepov. Poleg tega vemo, da obstajajo možnosti in da je to tudi najbolj učinkovito, da se k posameznim podjetjem, ki so se znašla v težavah, pristopa individualno. Take rešitve so najboljše, saj se na primer v Muri spopadajo z drugačnimi težavi kot v Talumu, Gorenju ipd. Za tak način reševanja težav podjetij imamo Zakon o reševanju podjetij v težavah.

Evropske države uvajajo davčne olajšave. Naša vlada pa se očitno boji, da se bo, če razbremenijo gospodarstvo nekaterih davčnih obveznosti, zbralo premalo sredstev za razdelitev med izbrisane in za nekatere druge ukrepe, ki so dobili pomembno žmesto v koalicijskem sporazumu in jih želijo realizirati v najmanj primernem trenutku.

Tako je vlada ali zavrnila ali pa precej oklestila predloge zakonov, ki smo jih pripravili v Poslanski skupini SDS, potem ko od vlade ni in ni bilo predlogov ukrepov, kljub temu da jih ves čas napoveduje. Tako je še prejšnja vlada pripravila dva zakona za razbremenitev gospodarstva; enega je vlada zavrnila, drugega pa popravila tako, da bistveno zmanjšuje njegovo učinkovitost.

Na januarski izredni seji smo obravnavali 4 točke, od katerih smo tri »davčne« zakone pripravili v PS SDS, enega – Zakon o subvencioniranju delovnega časa pa je pripravila vlada. Minister je priznal, da je zakon pripravljen na hitro, zato je bil tudi skoraj v celoti dopoljen, z njim pa se ne strinjajo niti tisti, ki jim je zakon namenjen. Pred parlamentom so protestirali sindikati, torej predstavniki delavcev pa tudi delodajalci – z rešitvami, ki jih zakon prinaša, niso preveč zadovoljni.

Z ostalimi tremi zakoni smo hoteli urediti več stvari: hitrejša vračanje preveč plačanega DDV podjetjem s strani države, povišati olajšave za investicije (saj je zdaj obdobje, ko naj bi podjetja investirala v nove programe in nove stroje in prestrukturirala neperspektivna del. mest v kvalitetnejša in trajnejša), povečali sredstva za vlaganje v raziskave in razvoj (da poiščemo nove tržne niše), olajšali poslovanje podjetjem in jih razbremenili odvečne birokracije ...

Vsi trije zakoni so bili popravljani skoraj do nerazpoznavno-

sti in bodo prinesli manjše učinke kot bi jih po prvotnem predlogu, kljub temu da ima celo koalicija nekatere predlagane izboljšave zapisane kot svojo zavezo v koalicijskem sporazumu.

Namesto tega je edini ukrep, ki smo mu bili priča, dvig trošarin, kar je prineslo povišanje cen goriv, to pa le dodatno obremenjuje tako podjetja kot posameznike. Prava ironija je, da je gorivo ta trenutek v Avstriji in na Hrvaškem cenejše kot v Sloveniji.

Vlada obljublja 22 ukrepov, ki naj bi bili odgovor na gospodarsko krizo. Če bodo pravi, učinkoviti in med seboj usklajeni, bo to zelo pomagalo slovenskemu gospodarstvu. V kolikor pa temu ne bo tako, se nam najverjetneje lahko zgodi črni scenarij: bistveno povečano število brezposelnih.

Da se to ne bi zgodilo, smo v Strokovnem svetu SDS pripravili predlog sodelovanja v Partnerstvu za razvoj in odgovore na gospodarsko krizo, ki bi, podobno kot v preteklem mandatu, združeval politične stranke koalicije in opozicije pri ključnih odločitvah za Slovenijo – pri reševanju problemov in izzivov nacionalnega pomena ter za nadaljevanje dolgoročne razvojne strategije Slovenije: doseganje in preseganje povprečne razvisti EU. To mora biti namreč cilj vseh: državljanek, državljanov in politikov.

Ob koncu še voščilo, kljub temu da smo že močno zakorakali v novo leto ž. Naj vam prinese zdravja, sreče, veselja in zavedanja, da je vse tisto najboljše v nas in v tem, kakšni smo do drugih. Srečno!

Vabim vas v poslansko pisarno v ponedeljek, 9. februarja 2009, med 17.30 in 19.00 v društvene prostore na Občini Velike Lašče. Lahko me pokličete na tel.: 01/478 95 35 ali se mi oglasite po elektronski pošti: alenka.jeraj@dz-rs.si. Informacije o mojem delu lahko najdete na: www.alenkajeraj.sds.si.

Alenka Jeraj, poslanka v Državnem zboru
Republike Slovenije

*Posameznik je kot deževna kaplja,
ki jo posuši prvi sončni žarek.
Ko se več kapljic združi,
se rojeva potok,
ki preraste v reko ...*

Spoštovani gospod Anton Benjamin Strah!

Ob častitljivem življenjskem jubileju se iskreno zahvaljujemo za prizadevnost, voljo in energijo, ki si jo kot predsednik vložil v delovanje OO Slovenske demokratske stranke.

Želimo ti zdravja, da nas boš še dolga leta usmerjal in združeval v mogočno reko.

Vse najboljše!

Člani OO SDS Velike Lašče

KINO - VELIKE LAŠČE KINOPROGRAM ZA JAN. IN FEB. 2009

PETEK

30. JAN.
Ob 19.00

AMERIŠKA USPEŠNICA – MLADINSKI MUZIKAL

HIGH SCHOOL MUSICAL: ZADNI LETNIK

Najbolj priljubljen mladinski muzikal se v tretje vrača ob zaključku gimnazijskih let nadobudnih Troya in Gabrielle, ki se soočata z dilemo ločitve, saj odhajata na različne univerze. Da bi skupaj s prijatelji izrazili vsa svoja doživetja, bojazni in upanja za prihodnost, se odločijo uprizoriti veličasten spomladanski muzikal, poln nove glasbe, divjih plesnih koreografij, veličastnih scenografij in romantičnih izpovedi resnične ljubezni. DOLŽINA: 1 ura 40 minut.

NEDELJA

1. FEB.
OB 17.00

AMERIŠKA USPEŠNICA – ANIMIRANI DRUŽINSKI FILM

MADAGASKAR 2

V nadaljevanju avantur prijateljev iz newyorskoga živalskega vrta, ki so se po spletu nenavadnih okoliščin znašli na Madagaskarju, se družčina s pomočjo iznajdljive tolpe neustrašnih pingvinov odpravi nazaj v civilizacijo. Toda njihovo letalo zdrži le do Afrike, kjer občutijo pravo surovost divjine: prijazni lev Aleš se mora spopasti z resničnim kraljem živali, zgovorna zebra Martin in prestrašena žirafa Milko se soočita z divjimi človeškimi lovci, ležerni povodni konj Slavka pa je deležna vsiljivega dvorjenja samovšečnega afriškega zapeljivca. DOLŽINA: 1 ura 29 minut.

PETEK

6. FEB.
OB 19.00

AMERIŠKA USPEŠNICA – PUSTOLOVSKI FILM

KAJ SE JE ZGODILO?

Režiser satir Pasji dnevi in Dobro jutro, Vietnam gledalce v zgodbi, posneti po resničnih hollywoodskih izkušnjah, popelje po dveh tednih komičnih zapletov zahajajočega producenta Bena. Poleg nenehnih skrbi in preprirov z dvema bivšima ženama mu težave povzročata snemanje najnovejšega filma, kar mu na glavo nakoplje zopmo šefico studia. Mera je polna, ko si svojeglavi igralski zvezdnik noče obriti nemogoče brade, nevrotični scenarist pa začne zapeljivati Benovo bivšo ženo. DOLŽINA: 1 ura 47 minut.

PETEK

13. FEB.
OB 19.00

AMERIŠKA USPEŠNICA – PUSTOLOVSKI FILM

ZGODBE ZA LAHKO NOČ

Režiser filmov Frka v bajti, Misija: Cucelj in Lak za lase na življenjsko preizkušnjo pošlje čudaškega Skeeterja. Ta odkrije, da se zgodbe za lahko noč, ki jih pripoveduje mladima nečaku in nečakinji, uresničijo tudi v resničnem življenju. A na zelo boleč način ugotovi, da njegovi pravljичni dodatki, s katerimi se želi dokopati do bogastva, nimajo učinka v realnosti, temveč se uresničijo zgolj bujne fantazije mladih nadebudnežev, ki strica pošljeta v najbolj nevarna obdobja zgodovine in nenavadne kraje na Zemlji. DOLŽINA: 1 ura 40 minut.

PETEK

20. FEB.
OB 19.00

AMERIŠKA USPEŠNICA – KOMIČNA KRIMINALKA

PREBERI IN ZAŽGI

Z oskarjem nagrajeni režiserski tandem bratov Coen predstavlja nenavadno zgodbo analitika CIE Osbourn, ki se odloči napisati življenjske spomine, a občutljivi podatki s pomočjo nezveste žene Katie pristanejo v rokah naivnega uslužbenca lokalnega studia za fitnes Chada. Ta se s sodelavko Lindo odloči za izsiljevanje, ki ne obrodi sadov, zato želita informacije prodati ruskim obveščevalcem. V zgodbo se po naključju vmeša tudi Katijin ljubimec Harry, kar sproži niz nepričakovanih, usodnih in krvavih dogodkov. DOLŽINA: 1 ura 37 minut.

PETEK

27. FEB.
OB 19.00

AMERIŠKA USPEŠNICA – LJUBEZENSKA DRAMA

AVSTRALIJA

Epska zgodovinska romanca nas popelje v surovo avstralsko divjino, kamor prispe neizkušena angleška aristokratinja Sarah, ki je podedovala velikansko posestvo. Ker ji zaradi nepoznavanja narave in domačinov grozi sovražni prevzem dvoličnega veleposestnika, se za pomoč obrne na neobzdanega kavboja. Med vodenjem velikanske črede govedi po avstralskih planjavah se počasi zbližata, toda njuno romanco na dodatno preizkušnjo postavi brutalnost začetka druge svetovne vojne. S pomočjo gorečih ljubezenskih čustev se pogumno zoperstavita nepredvidljivemu kolesju usode. DOLŽINA: 2 uri 45 minut. (zvišane cene vstopnic)

*Oh kako boli, ko tebe
draga mami med nami več ni.
Ostali so sledovi tvojih pridnih rok,
katere cenil bo še pozni rod.
Ponosna, trdna kakor skala,
ljubezen in sebe si nam dala.
Za vse, prav vse ti še enkrat hvala.
Oh kako boli, ko tebe več med nami ni.*

ZAHVALA

ob boleči in nenadomestljivi izgubi ljubljene žene,
mamice, sestre in snahe

Stanke MAROLT

11. 4. 1960 – 11. 12. 2008

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom,
vaščanom, sodelavcem, znancem, ki ste nam stali
ob strani v trenutku slovesa, darovali cvetje in sveče
in jo v tako velikem številu pospremili v prerani
grob. Posebna zahvala sodelavcem MKZ Velike
Lašče, Ivanu Levstiku in Marti Centa. Zahvala tudi
župnikoma Andreju Muleju in Rafku Kralju, pevcem
ter pogrebne mušice Zakrajšek.

Hvala vsem, ki ste jo spoštovali in jo imeli radi.

Draga mami, hvala ti za vse,
ostala boš vedno med nami.

Žalujoci vsi njeni.

ZAHVALA

ob izgubi drage

Marije KNAVS

iz Malih Lašč.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom,
znancem in sovaščanom za izrečeno
sožalje, darovano cvetje, sveče
in svete maše.

Hvala lepa gospodu župniku Jaksetiču
za opravljen cerkveni obred,
ravnateljici Metodi Kolar
za poslovljni govor,
hvala gospodu Zakrajšku
za pogrebne storitve.

Hvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Vsi njeni

*Bolečino lahko skriješ,
tudi solze zatajiš,
a praznine, ki ostaja
nikoli ne nadomestiš.*

ZAHVALA

V 59. letu starosti nas je zapustil naš
dragi mož, očka, brat in stric

Ladislav PETERLIN

iz Dolščakov.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom,
prijateljem in sodelavcem, ki ste se v tako velikem
številu poslovlili od njega, nam izrekli sožalje,
darovali cvetje in sveče

ter ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Zahvaljujemo se gospe Hedi za lep govor, pevcem iz
Sodražice

ter gospodu Zakrajšku za opravljene pogrebne
storitve.

Hvala vsem, ki ga boste ohranili v lepem spominu.
Počivaj v miru dragi dedi.

Žalujoci vsi njegovi.

*Dolgost življenja našega je kratka.
Kaj znancev je zasula že lopata!
Odprta noč in dan so groba vrata,
al' dneva ne pove nobena prat'ka.*

(F. Prešeren)

ZAHVALA

Žal prišel je tudi dan, ko od nas odšel je, tih in vdan,

Tone ZABUKOVEC

Iskrena hvala vsem sorodnikom, prijateljem in
sovaščanom, ki ste žalovali z nami,
darovali v njegov spomin in ga boste ohranili v
svojem srcu.

Hči Zdenka v imenu njegovih najbližjih.

Gradež, 5. 1. 2009

Čas mineva, dan za dnem naglo v nemo
večnost gre.

Svet se stara, a ne stara, nikdar naše se
srce;

Vedno mlado, vedno čilo v njem
življenje naj kipi,

V mislih krasnih, v delih blagih vedno
nov naj sad rodi.

(Ksaver Meško))

Ne hodi

po uhojenih poteh.

Raje pojdi tja,

kjer ni poti,

in pusti sledi.

(neznani avtor)

Vabimo vas v zobno ordinacijo PreNaDENT v Dragi, v
CUDV Draga na Igu, kjer hitro in kvalitetno poskrbimo
za zdravje vašega zobovja in vam zagotovimo lep
nasmeh.

Ponujamo estetske plombe, protetično oskrbo,
zdravljenja zob in dlesni, beljenja, implantate.

PreNaDENT

Draga 1, IG

tel: 040 934 000

Naročanje vsak delavnik od 8.00 do 18.00.

TRGOUP

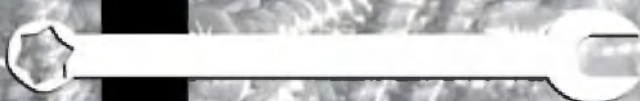
TEHNIČNA TRGOVINA

Velike Lašče

tel.: 01/78 81 099

tel./fax: 01/78 81 039

**Pri
nas
dobite
vse!**

Vaše ideje in želje
pri nas dobijo obliko

**INDIHAR
TS**

svetujemo, projektiramo, proizvajamo in dostavljamo
sedežne garniture in drugo oblažinjeno pohištvo

BOJAN INDIHAR S.P.

Trubarjeva cesta 59, 1315 VELIKE LAŠČE

Telefon: 01 78-730-79, Mobilni: 041-79-59-31

pestra izbira tkanin, umetnega usnja in usnja

KOLEDAR PRIREDITEV

PETEK, 30. JANUAR, ob 19.00

Trubarjeva domačija, Rašica

PREDAVANJE dr. Borisa Golca »Kdo in od kod je bil v resnici Trubar?«

(Javni zavod Trubarjevi kraji)

SOBOTA, 31. JANUAR

Športna dvorana, Velike Lašče

9. CENETOV MEMEORIAL – mednarodno odprto prvenstvo v namiznem tenisu

(TVD Partizan Velike Lašče)

PETEK, 6. FEBRUAR, ob 18.00

Levstikov dom, Velike Lašče

PRIREDITEV OB SLOVENSKEM KULTURNEM PRAZNIKU

(OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče in Glasbena šola Ribnica)

PETEK, 6. FEBRUAR, ob 20.00

Trubarjeva domačija, Rašica

»KAJ JE TRUBARJEVO LETO PRINESLO SLOVENSKI KULTURI«

– prireditev ob slovenskem kulturnem prazniku

(Javni zavod Trubarjevi kraji in Občina Velike Lašče)

ČETRTEK, 12. FEBRUAR, ob 19.00

Trubarjeva domačija, Rašica

PREDSTAVITEV KNJIG dr. Eda Škulja »Slovenski protestantski napevi« in dr. Franca Oražma »Dogmatični nazori Primoža Trubarja«

(Javni zavod Trubarjevi kraji)

PONEDELJEK, 16. FEBRUAR, ob 18.00

Glasbena šola, Velike Lašče

KONCERT

(Glasbena šola Ribnica, Oddelek Velike Lašče)

PETEK, 20. FEBRUAR, ob 19.30

Levstikov dom, Velike Lašče

5. ABONMAJSKA PREDSTAVA »Duohtar pod mus« v izvedbi SNG Nova Gorica

(Občina Velike Lašče)